

Finanțat de
Uniunea Europeană

EU4Environment

Green Economy in Eastern Partner Countries

THE WORLD BANK

IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Ianuarie 2024

© 2023 Banca Internațională pentru Reconstrucție
și Dezvoltare / Banca Mondială
1818 H Street NW
Washington DC 20433
Telefon: 202-473-1000
Internet: www.worldbank.org

Declarație de răspundere

Această lucrare este un produs al Băncii Mondiale. Constatările, interpretările și concluziile exprimate în această lucrare nu reflectă neapărat punctele de vedere ale Consiliului directorilor executivi sau ale guvernelor pe care le reprezintă.

Acest studiu și raport au fost elaborate cu sprijinul financiar al Uniunii Europene în cadrul Acțiunii Uniunii Europene pentru Mediu (EU4Environment).

Opiniile exprimate în prezentul document nu pot fi considerate în niciun caz ca reflectând opinia oficială a Uniunii Europene.

Finanțat de Uniunea Europeană și implementat de OCDE, UNECE, UNEP, UNIDO și Banca Mondială, EU4Environment ajută țările din Parteneriatul estic să își păstreze capitalul natural și să sporească bunăstarea oamenilor în ceea ce privește mediul, prin sprijinirea acțiunilor legate de mediu, prin demonstrarea și deblocarea oportunităților de creștere mai ecologică și prin stabilirea unor

mecanisme pentru o mai bună gestionare a riscurilor și a impactului asupra mediului.

Banca Mondială nu garantează acuratețea, integralitatea sau actualitatea datelor incluse în această lucrare și nu își asumă responsabilitatea pentru orice erori, omisiuni sau discrepanțe în informații, și nici răspunderea cu privire la utilizarea sau neutilizarea informațiilor, metodelor, proceselor sau concluziilor prezentate. Granițele, culorile, denumirile și alte informații prezentate pe orice hartă din această lucrare nu implică nicio apreciere din partea Băncii Mondiale cu privire la statutul juridic al oricărui teritoriu sau aprobarea sau acceptarea acestor granițe.

Vă rugăm să citați această publicație ca:
EU4Environment. 2023. *Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova*. Washington DC: Banca Mondială.

Cuprins

Recunoștințe	iii	4.2.	PVRC 2. Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității	42
Lista abrevierilor	iv	4.3.	PVRC 3. Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare	44
Abstract	v	4.4	PVRC 4. Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice	47
Prefață	vi	4.4.1.	PVRC 4.1. Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă	47
Sumar executiv	1	4.4.2.	PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune	48
Capitolul 1. Introducere	7	4.4.3.	PVRC 4.3 Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului	50
1.1. Necesitate și oportunitate	8	4.5.	PVRC 5. Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale	51
1.2. Scop și obiective	8	4.6.	PVRC 6. Păduri esențiale pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone	51
Capitolul 2. Context	9	4.7.	Evaluarea finală a PVRC. Recomandări generale de management	52
2.1. Pădurile și sectorul forestier	10	Capitolul 5. Constatări și recomandări		55
2.2. Gestionarea pădurilor	16	5.1	Constatări	56
2.3. Ariile protejate	17	5.2	Recomandări	57
2.4. PVRC: Stadiul actual al cunoștințelor	18	Bibliografie		59
Capitolul 3. Metodologie	20	Anexa 1. Ghid practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova		65
3.1. Cadru metodologic general. Ghidul practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova	21	Anexa 2. Factorii interesați consultați la elaborarea Ghidului practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova		73
3.2. Identificarea VRC – colectarea și procesarea datelor cartografice	23	Anexa 3. Detalierea informațiilor despre suprafețele terenurilor acoperite cu păduri incluse în categoriile de PVRC		74
3.2.1. Fondul forestier național	23			
3.2.2. Ariile naturale protejate	29			
3.2.3. Siturile Emerald și Ariile Importante pentru Păsări și Biodiversitate (AIB)	32			
3.2.4. Reprezentarea grafică a indicelui de integritate a peisajului forestier	33			
3.2.5. Harta zonelor de risc natural hidrologic	34			
3.2.6. Modelul Digital de Elevație	35			
Capitolul 4. Rezultate și discuții	36			
4.1. PVRC 1. Păduri ce conțin concentrații de biodiversitate semnificative la nivel global, regional sau național	37			
4.1.1. PVRC 1.1. Suprafețe forestiere din arii protejate	37			
4.1.2. Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate, periclitare și PVRC.1.3 Păduri cu utilizare sezonală critică	39			

Lista figurilor

Fig.1.	Evoluția volumului de masă lemnoasă recoltat de către Moldsilva	12	Fig. 11.	Indicele de integritate a peisajului forestier pentru Moldova	33
Fig. 2.	Venitul Moldsilva obținut din comercializarea masei lemnoase și a produselor nelemnoase	13	Fig. 12.	Zone de risc natural hidrologic	34
Fig. 3.	Evoluția aportului financiar al statului destinat sectorului forestier	14	Fig. 13.	Harta înclinării versanților	35
Fig. 4.	Cadrul instituțional al sectorului forestier din Moldova	16	Fig. 14.	Harta pădurilor incluse în PVRC 1.1	38
Fig. 5.	Păduri proprietate publică a statului (administrare de Moldsilva)	24	Fig. 15.	Harta pădurilor incluse în PVRC 1.2 – 1.3	41
Fig. 6.	Pădurile UAT care dispun de amenajamente silvice	25	Fig. 16.	Harta pădurilor în zona de integritate medie a peisajului forestier (PVRC 2)	43
Fig. 7.	Terenurile acoperite cu păduri proprietate a altor deținători decât statul	27	Fig. 17.	Harta pădurilor încadrate în PVRC 3 în funcție de productivitate	45
Fig. 8.	Harta generală a terenurilor acoperite cu păduri din Moldova	28	Fig. 18.	Harta pădurilor încadrate în PVRC 3 în funcție de specia principală	46
Fig. 9.	ANP de interes pentru identificarea PVRC 1.1	31	Fig. 19.	Harta pădurilor incluse în PVRC 4.1	47
Fig. 10.	AIB și Rețeaua Emerald în Moldova	32	Fig. 20.	Suprafețele de pădure incluse în PVRC 4.2	49
			Fig. 21.	Harta perdelelor forestiere de protecție din centrul și sudul Moldovei	50
			Fig. 22.	Suprafețele acoperite cu păduri incluse în PVRC 6	52
			Fig. 23.	Repartizarea suprafețelor acoperite cu PVCR după forma de proprietate	54

Lista tabelelor

Tabel SE 1.	Categoriile cu sub-categorii și suprafața PVRC	4	Tabelul 7.	Lista habitatelor forestiere de interes European pentru care au fost declarate siturile Emerald și sunt de interes pentru PVRC 1.2 și PVRC 1.3	39
Tabelul 1.	Structura FFN conform ARFC (2022)	10	Tabelul 8.	Suprafața pădurilor incluse în PVRC 3 și repartizarea acestora pe specii de arbori	44
Tabelul 2.	Volumul total pe picior și posibilitatea totală a pădurilor gestionate de Moldsilva	11	Tabelul 9.	Suprafețele rezultate de PVRC pe categorii și forma de proprietate	53
Tabelul 3.	Evoluția colectării produselor nelemnoase de către Moldsilva	13	Tabelul 10.	Recomandări generale de management pentru pădurile incluse în categoriile de PVRC	53
Tabelul 4.	Cantitatea recoltată și consumul estimativ de lemn pentru anul 2014 pe regiuni geografice, mii m ³	15			
Tabelul 5.	Categoriile de PVRC	22			
Tabelul 6.	Suprafețele ANP și a pădurilor incluse în PVRC 1.1	37			

Recunoștințe

Acest raport a fost elaborat de o echipă de bază a Băncii Mondiale condusă de Stavros Papageorgiou și Fisseha Tessema Abissa și din care au făcut parte Bogdan Popa, Nicolae Talpă Jr., Aurel Lozan, Anatol Gobjila, Oksana Kovalenko, Nigara Abate și Maria Dubois. Lucrările au fost realizate sub îndrumarea lui Sanjay Srivastava (manager de practică, Mediu, resurse naturale și economie albastră, Europa și Asia Centrală, Banca Mondială) și a Angelei Bularga (manager de program, Direcția Generală Vecinătate și Negocieri pentru Extindere, Comisia Europeană). Echipa este recunoscătoare experților de la Ministerul Mediului al Republicii

Moldova, Agenția Moldsilva și Institutul de Cercetări și Amenajări Forestiere pentru sprijinul, comentariile și recomandările oferite pe parcursul acestui studiu. De asemenea, mulțumiri speciale sunt adresate profesorilor și cercetătorilor de la Universitatea de Stat din Moldova și Grădina Botanică (Institutul) "Alexandru Ciubotaru", precum și experților de la: Societatea Ecologică Biotica, Mișcarea Ecologistă din Moldova, EcoContact și Asociația pentru Păsări și Protecția Naturii, care au contribuit la realizarea studiului prin îndrumările și opiniile lor valoroase.

Lista abrevierilor

AIB Arii Importante pentru Păsări și Biodiversitate

AISC Arie de Interes Special pentru Conservare

ANP Arii naturale protejate

ARFC Agenția Relații Funciare și Cadastru

BNS Biroul Național de Statistică

CBD Convenția pentru Diversitatea Biologică
Programul regional finanțat de UE

ENPI "Îmbunătățirea aplicării legislației forestiere

FLEG și a guvernancei în cadrul Politicii de Vecinătate cu țările din Europa de Est"

FFN Fond forestier național

FSC Forest Stewardship Council

GEF Facilitatea Globală pentru Mediu

GIS Sistem Informațional Geografic

ha Hectare

HG Hotărâre de Guvern

ICAS Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice

ÎSS Întreprinderi de Stat pentru Silvicultură

MM Ministerul Mediului

Moldsilva Agenția Moldsilva

ONG Organizație Non Guvernamentală

PN Parc Național

PNUD Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare

PVRC Păduri cu valoare ridicată de conservare

UAT Unitate administrativ-teritorială

UE Uniunea Europeană

VRC Valori ridicate de conservare

Abstract

Studiul urmărește să identifice pădurile cu valoare ridicată de conservare (PVRC) din Republica Moldova, care sunt esențiale pentru biodiversitate, oferind beneficii pe termen lung. Aceste păduri cuprind mai mult de 80% din diversitatea biologică a țării și asigură beneficii sociale, economice, climatice, hidrologice și de control al eroziunii.

Studiul oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a sectorului forestier din Moldova, care include acoperirea cu păduri, proprietatea, funcțiile, structura și producția acestora. Sunt incluse informații privind gestionarea pădurilor și cadrul instituțional. Obiectivul principal al acestui studiu este de a contribui la protecția ecosistemelor forestiere valoroase și de a stabili platforme de discuții cu părțile interesate pentru conservarea viitoare a acestora și gestionarea resurselor pe termen lung.

Aproximativ 175,500 ha de terenuri forestiere, reprezentând 47.3% din suprafața totală

împădurită, au fost identificate ca fiind PVRC. Majoritatea acestora sunt deținute și gestionate de stat. Pentru a asigura conservarea pădurilor, studiul recomandă crearea unei rețele de VRC și modernizarea legislației privind zonele protejate. Metodologia a implicat un ghid practic și tehnici GIS.

Studiul oferă recomandări tehnice și politice, cum ar fi îmbunătățirea ghidului de identificare a PVRC, efectuarea de cercetări suplimentare, modificarea legislației privind zonele protejate și dezvoltarea unui management forestier adaptiv pentru a asigura servicii ecosistemice de viitor. Administratorii de păduri, planificatorii de terenuri și beneficiarii de servicii forestiere pot utiliza concluziile acestui studiu pentru a alinia planurile de gestionare, a prioritiza conservarea și a promova utilizarea durabilă a terenurilor. Implementarea adecvată a principiilor PVRC poate atrage donatori și investitori pentru a sprijini sectorul forestier din Moldova.

Prefață

Pădurile din Moldova reprezintă o parte importantă a capitalului natural al țării. Acestea adăpostesc peste 80% din speciile din țară și oferă beneficii sociale, economice, climatice, hidrologice și de control al eroziunii. Acest studiu a fost realizat la cererea autorităților de mediu din Moldova și are ca scop identificarea pădurilor cu înaltă valoare de conservare (PVRC). Acesta a fost realizat în conformitate cu strategia Ministerului Mediului al Republicii Moldova de reevaluare a stării de conservare a ecosistemelor forestiere din țară pe baza semnificației lor reale – o desemnare în managementul forestier care nu a mai fost aplicată până acum în țară. În ciuda faptului că, în conformitate cu legislația națională, pădurile din Moldova sunt clasificate în grupa I - păduri cu funcții primare de protecție, acestea sunt încă gestionate în mod nesustenabil, ceea ce determină autoritățile să reconsidere abordarea țării în ceea ce privește reconcilierea dezvoltării economice cu conservarea. Concluziile studiului arată că aproape jumătate din pădurile din Moldova au potențialul de a deveni PVRC și oferă o clasificare a acestor păduri în conformitate cu abordarea elaborată de FSC.

Acest studiu a fost posibil datorită unei colaborări fructuoase între Programul EU4Environment, Ministerul Mediului al Republicii Moldova și diferite părți interesate: societatea civilă, entități forestiere, unități de arii protejate, instituții de cercetare și academice și mulți experți. Constatările preliminare

au fost împărtășite cu părțile interesate și au captat o atenție semnificativă, aliniindu-se la prioritățile țării de îmbunătățire a gestionării pădurilor și de extindere a zonelor de conservare.

Cele cinci capitole ale raportului cuprind (1) scopul și obiectivele studiului, (2) contextul general al sectorului forestier din Moldova, (3) metodologia utilizată pentru identificarea PVRC, (4) rezultatele studiului și (5) constatările cu recomandări. Pe lângă estimarea dimensională a PVRC-urilor și propunerea unor considerații specifice de gestionare pentru fiecare categorie, raportul identifică, de asemenea, o nouă zonă de mare importanță pentru conservare care nu a fost încă recunoscută. Această constatare subliniază necesitatea unei verificări suplimentare a întregului sistem de gestionare a pădurilor din Moldova și a unor eforturi sporite de conservare. Constatările și recomandările raportului pot consolida poziția Moldovei în realizarea Obiectivelor de Dezvoltare Durabilă (ODD), în contextul în care țara implementează o reformă instituțională de mediu.

Menținerea și extinderea terenurilor acoperite cu vegetație forestieră va consolida securitatea economică și de mediu a țării prin furnizarea de beneficii și mijloace de trai durabile. Toate acestea vor sprijini capacitatea țării de a se adapta la provocările legate de schimbările climatice și de deficitul de apă.

Sumar executiv

Rezervația Naturală (Științifică) Plaiul Fagului (5,642 ha) este situată în zona de deal a Moldovei centrale; cea mai mare parte a suprafeței sale are o integritate peisagistică medie (PVRC categoria 2), în timp ce zona intactă a rezervației are o valoare ridicată de conservare (PVRC categoria 1). Prezența arborilor seculari de fag european (*Fagus sylvatica*) la marginea estică a arealului său asigură condiții pentru multe alte specii conectate trofic, precum și alte beneficii ecologice. Pe lângă fag, două specii autohtone de cvercinee (*Quercus robur* și *Q. petraea*) sunt parte a 'arboretelor natural-fundamentale' (HCVF categoria 3).

© Autor: Aurel Lozan.

Pădurile Moldovei asigură habitate pentru mai mult de 80% din diversitatea biologică a țării. Ele au fost și rămân o resursă domestică strategică care oferă populației un spectru larg de beneficii pe termen lung (social-economice, climatice, hidrologice, antierozionale, etc.). Păstrarea și extinderea pădurilor, mai cu seamă a celor valoroase, ar întări securitatea ecologică și economică în vederea asigurării unui proces continuu de aprovizionare a acestor beneficii și adaptării țării la noile provocări de ordin climatic sau hidrologic. În același timp, pădurile desemnate în scopuri de protecție și/sau producție asigură mijloace de trai și resurse esențiale, inclusiv energie, pentru comunitățile locale și pentru economia națională.

Acest studiu a fost efectuat la solicitarea autorităților de mediu din Moldova pentru a le sprijini eforturile în procesul de delimitare a pădurilor cu rol sporit de conservare (pentru a fi catalogate ca ecosisteme ce conțin păduri cu valoare ridicată de conservare [PVRC]) de pădurile cu rol de protecție sau/și de producție, toate vizând valori multidimensionale importante.

În absența certificării pădurilor, aplicarea clasificării PVRC poate fi un instrument cheie pentru: (a) conservarea zonelor importante pentru specii, ecosisteme și peisaje; (b) protecția populației împotriva inundațiilor și a eroziunii solului; (c) conservarea resurselor naturale de importanță specifică pentru comunitățile locale; și (d) conservarea celor mai valoroase zone pentru identitatea comunităților sau pentru patrimoniul cultural (Rietbergen-McCracken et al. 2007) și pentru promovarea unui management durabil (Maesano et al. 2011).

Studiul contribuie la identificarea PVRC indiferent de forma de proprietate sau locația geografică a acestora. El ține cont de prioritățile naționale și, totodată, de angajamentele asumate de țară pe plan internațional cu privire la gestionarea pădurilor și conservarea biodiversității, mai cu seamă Convenția

pentru Diversitatea Biologică (CBD) și Convenția Cadru a Națiunilor Unite cu privire la Schimbările Climatice (CCNUSC). Studiul se bazează pe o analiză amplă a datelor publice disponibile și pe compilații de date originale.

Raportul oferă o imagine de ansamblu a sectorului forestier din Moldova și oferă date centralizate privind suprafețele, proprietatea asupra terenurilor forestiere, funcțiile, structura și principalii indicatori ai pădurilor, precum și producția de lemn și de produse forestiere nelemnoase. Acesta conține, de asemenea, date privind administrarea pădurilor și cadrul instituțional aferent. Într-o secțiune separată, se prezintă pe scurt și sistemul de arii naturale protejate (ANP) din Moldova.

Sectorul forestier și necesitatea identificării PVRC

Suprafața Fondului Forestier Național (FFN) este de 450,600 ha sau 13.8 % din teritoriul țării, din care doar 371,000 ha sunt păduri sau circa 11% din teritoriul țării (ARFC 2022). Cea mai mare parte a resurselor forestiere sunt gestionate de instituțiile statului cu 317,800 ha de păduri, urmată de proprietatea publică a unităților administrative-teritoriale (UAT) cu 85,100 ha, iar proprietatea privată este nesemnificativă cu 2,800 ha.

Valorile modeste ale indicatorilor de producție și cererea crescândă în produse și servicii generate de păduri, impun noi abordări prin prisma păstrării și augmentării resurselor. Realizarea acestui studiu pornește de la necesitatea de a asigura o protecție eficientă a ecosistemelor forestiere valoroase prin abordare interdisciplinară, precum și lansarea unor platforme de discuții cu toți factorii interesați (stat, comunități, societate civilă, antreprenori) pentru a găsi soluții balansate dintre conservare și gospodărire pe termen lung.

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Metodologia utilizată pentru identificarea PVRC

Mai întâi de toate, identificarea PVRC a presupus elaborarea unui „Ghid practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova”, care a făcut obiectul unui cuprinzător proces de consultare cu părțile interesate importante (autorități centrale și locale, societatea civilă, cercetare, experți din diferite domenii) din întreaga țară. Această etapă premergătoare a urmărit definirea, în context național, a valorilor relevante ale pădurilor, iar pentru fiecare valoare și a pragurilor limită, respectiv nivelul dincolo de care respectivul atribut al pădurii poate fi considerat o valoare ridicată de conservare (VRC).

Pentru elaborarea „Ghidului practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova” au fost analizate mai multe astfel de ghiduri din alte țări/regiuni, care încadrează PVRC în șase categorii:

- PVRC 1 - Păduri care conțin concentrații de biodiversitate, inclusiv specii endemice, rare, amenințate sau periclitare, care sunt semnificative la nivel global, regional sau național;
- PVRC 2 - Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității;
- PVRC 3 - Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare, precum și habitate sau refugii;
- PVRC 4 - Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice, inclusiv protecția bazinelor de captare a apei și controlul eroziunii solurilor și a pantelor vulnerabile;
- PVRC 5 - Sectoare de păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale sau popoarelor indigene (pentru subsistență, sănătate, nutriție, apă etc.);
- PVRC 6 - Situri, resurse, habitate și peisaje de importanță culturală, arheologică sau istorică globală sau națională și/sau de

importanță culturală, ecologică, economică sau religioasă/sacră pentru culturile tradiționale ale comunităților locale.

Au fost stabilite valori relevante specifice pădurilor Moldovei pentru fiecare categorie HCVF și, pentru fiecare categorie PVRC, praguri limită. Schița „Ghidului practic pentru identificarea HCVF în Republica Moldova” a fost supusă consultărilor cu factorii interesați și propunerile acestora (referitoare la pragurile pentru PVRC și măsurile de gospodărire minimale) au fost incorporate în varianta finală a documentului de lucru.

Constatări și recomandări

PVRC potențiale ocupă în Moldova circa 175,500 ha sau 47.3% din suprafața acoperită cu păduri, cea mai mare parte fiind păduri deținute și gestionate de către stat. În Moldova, pădurile sunt gestionate în mod tradițional prin aplicarea de tratamente silvice diverse, de la cele mai intensive până la cele apropiate de natură, plecând în principal de la necesitatea de a fi echilibrate, contribuind în același timp la bunăstarea populației. Necesitatea de conservare/păstrare a pădurilor ca nucleu indispensabil pentru biodiversitate este tot mai mult solicitată de societatea civilă și comunitățile locale. Identificarea și cartografierea acestor suprafețe poate fi momentul de cotitură în proiectarea unei rețele de zone ecologice valoroase în Moldova, ca un pas spre modernizarea legislației naționale privind ariile naturale protejate și, de asemenea, în viitoarele eforturi programatice din domeniul conservării biodiversității (precum implementarea documentelor strategice conform CDB sau inițiativelor de împădurire/reîmpădurire).

Suprafețele pădurilor incluse în categoriile PVRC, rezultate din urma suprapunerii straturilor corespondente în GIS, este redată în tabelul SE 1 de mai jos, urmat de descrierea succintă a categoriilor și subcategoriilor atribuite.

Tabel SE 1. Categoriile cu subcategoriile și suprafața PVRC

PVRC	Terenuri acoperite cu păduri (ha)		
	Total	Alți deținători	Stat
PVRC 1.1	58,078.31	253.06	57,825.25
PVRC 1.2 + PVRC 1.3	95,218.42	75.52	95,142.9
PVRC 2	31,709.70	0.00	31,709.70
PVRC 3	86,596.83	59.34	86,537.49
PVRC 4.1	34,572.51	7,064.61	27,507.90
PVRC 4.2	9,544.03	1,927.37	7,616.66
PVRC 4.3	—	—	—
PVRC 5	—	—	—
PVRC 6	802.83	685.11	117.73
Total (excluzând suprapunerea)	175,496.15	8,979.15	166,517.00

Notă: Unele păduri reprezentate în suprafața totală sunt incluse în două sau trei categorii/subcategorii.

PVRC categoria 1 (cu trei subcategorii): prin suprapunerea hărții ANP cu cea a terenurilor forestiere a rezultat o suprafață de pădure de 58,078.31 ha posibil de inclus în categoria PVRC 1.1. Măsurile de management pentru aceste păduri ar trebui să fie cele stabilite prin planurile de management ale ANP. Prin suprapunerea hărților siturilor Emerald și a AIB cu cea a pădurilor, a rezultat o suprafață de pădure de 95,218.42 ha (PVRC 1.2 și 1.3). În cadrul ultimei amintite subcategorii au fost incluse doar unitățile amenajistice care conțin cele mai importante specii de arbori, corespunzătoare tipurilor de habitate forestiere de interes European, pentru care au fost declarate siturile Emerald.

PVRC categoria 2: în Moldova nu există suprafețe mai mari de 50,000 ha, din care minim 35,000 ha sunt păduri—minim 5,000 ha ecosisteme forestiere cu caracter primar și maxim 10% păduri antropizate. Acest fapt este confirmat și pe baza indicelui de integritate a peisajului forestier, conform căruia în Moldova nu există suprafețe cu integritate ridicată, ci doar suprafețe restrânse cu

integritate medie din punct de vedere al nivelului de modificări antropice, majoritatea pădurilor având o integritate mică. Din cauză că peisajele forestiere cu integritate medie au o întindere redusă, s-a considerat oportun ca pădurile din aceste zone (31,709.7 ha) să fie incluse în categoria PVRC 2 și monitorizate astfel ca integritatea acestora să fie păstrată. În aceste păduri se recomandă intervenții adecvate pentru menținerea caracteristicilor naturale ale pădurii, care să asigure, în principal, promovarea tipurilor naturale fundamentale de pădure. Prin analiza acestei categorii de PVRC, **studiul de față a identificat o suprafață de păduri valoroase de cca 3,400 ha fără un statut special de protecție/monitorizare**, fapt ce ar trebui să sprijine autoritățile în a lua măsuri urgente de protecție (inclusiv includerea imediată în carul legal ce se pregătește) pentru a nu permite degradarea acesteia, în special prin supraexploatare.

PVRC categoria 3: în această categorie au fost incluse unitățile amenajistice care conțin arborete naturale fundamentale, formate din specii

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

de o importanță majoră pentru Moldova – stejar pedunculat (*Quercus robur*), gorun (*Q. petraea*), stejar brumăriu (*Q. pedunculiflora*), stejar pufos (*Q. pubescens*), și fag (*Fagus sylvatica*). Aceste păduri au fost considerate ca fiind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare și care trebuie monitorizate, astfel încât suprafața acestora să nu fie redusă. Suprafața rezultată pentru pădurile propuse pentru categoria PVRC 3 este de 86,596.8 ha. Studiul recomandă ca PVRC 3 să constituie baza unei rețele de nuclee de biodiversitate/conservare a ecosistemelor rare specifice, mai ales acelea care păstrează încă un caracter natural bazat pe prezența fagului și a speciilor de cvercinee.

PVRC categoria 4 (cu trei subcategorii): prima subcategorie (4.1) se referă la pădurile de importanță deosebită pentru sursele de apă, care au fost identificate prin suprapunerea hărții pădurilor cu harta zonelor de risc natural hidrologic, rezultând o suprafață de 34,572.5 ha. A doua subcategorie (4.2) se referă la pădurile critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune a solului, în cadrul căreia au fost incluse suprafețele de păduri situate pe terenuri cu o înclinare mai mare de 20°, rezultând o suprafață de 9,544.03 ha. A treia subcategorie (4.3) se referă la pădurile cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului. De interes pentru această subcategorie sunt perdelele forestiere de protecție¹. Suprafața totală propusă pentru această categorie este de 44,116.54 ha, astfel că în aceste păduri se recomandă lucrările speciale de conservare sau tratamente cu perioadă lungă de regenerare.

PVRC categoria 5: nu au fost identificate păduri care ar putea fi incluse în această categorie. Un studiu recent (Talpă et al. 2022) arată că produsele nelemnoase nu sunt esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale în comparație cu cele lemnoase. Ce ține de resursele lemnoase, acestea reprezintă o importanță

majoră la nivel local, confirmată de alte cercetări anterioare (Capcelea și al. 2011; Lozan și Rotaru 2015; Mitchell și al. 2015). Cu toate acestea, chiar dacă ar dispărea resursa lemnoasă din preajma unei localități, ar rămâne fezabilă posibilitatea de achiziționare din zonele vecine, cu precădere din cauza distanțelor relativ reduse între terenurile acoperite cu păduri. Produsele nelemnoase (în special fructele/pomușoarele sau plantele medicinale ori alimentare) pot fi colectate din păduri de localnici pentru necesități vitale în cantități rezonabile, iar disponibilitatea acestor resurse accesorii ale pădurii este în strânsă legătură cu calitatea ecosistemelor forestiere și gospodărirea acestora.

PVRC categoria 6: în această categorie au fost incluse suprafețele de pădure aflate într-o zonă de până la 500 m în jurul siturilor religioase, sumând o suprafață totală de 802.83 ha. Au fost identificate mănăstirile care se găsesc pe teritoriul Republicii Moldova și pădurile care se suprapun cu zonele respective. Recomandarea generală de management oferită pentru această categorie de PVRC este menținerea și extinderea pădurii în aceste suprafețe. Pădurile joacă un rol important în istoria și cultura locuitorilor Moldovei, motiv pentru care se recomandă continuarea efortului de a inventaria aceste păduri în teren și de a stabili măsuri adecvate pentru gestionarea acestora în scopul de a le optimiza funcțiile socio-culturale.

În baza rezultatelor obținute pe parcursul cercetărilor și operării cu diverse date/informații, pot fi schițate mai multe recomandări de ordin tehnic și decizional (politici publice), printre care:

- îmbunătățirea în continuare, în mod participativ, a „Ghidului practic privind identificarea PVRC în Republica Moldova”;
- promovarea cercetărilor pentru îmbunătățirea preciziei de determinare a suprafețelor și pentru validarea prin verificări în teren a

1. În Moldova, perdelele forestiere de protecție au o suprafață de cca 30,300 ha și există o bază de date cartografică doar pentru zona centrală și de sud a țării. Ținând cont de importanța acestora pentru sectorul agricol și comunitate, autoritățile încearcă să atragă atenția asupra lor prin cooperarea cu diverși parteneri externi (precum FAO, IFAD, UNDP etc.) pentru refacere/redresare sau planificare de noi suprafețe.

existenței VRC înainte de adoptarea oricăror sisteme de management și înainte de atribuirea oficială a vreunui statut legal de protecție sau management special pentru aceste suprafețe;

- utilizarea rezultatelor studiului pentru actualizarea Legii 1538/1998 privind ANP din Moldova, prin incorporarea prevederilor PVRC;
- creionarea unei rețele de nuclee de biodiversitate/conservare a ecosistemelor rare specifice eco-regiunilor țării;
- identificarea, pe baza acestui studiu și a validărilor în teren, a pădurilor care contribuie la diminuarea efectelor fenomenelor extreme din domeniul hidrologic și pedologic;
- elaborarea unei strategii privind managementul perdelor de protecție a câmpului precedată de inventaria acestor suprafețe și implementarea unui sistem de management care să permită exercitarea rolului lor;

- continuarea efortului de a inventaria pădurile cu rol socio-cultural și de a stabili măsuri adecvate pentru gestionarea acestora.

La modul practic, rezultatele studiului pot fi ușor preluate de diferite grupuri de utilizatori, în proporția și conform modalității de acces la resursele forestiere, precum administratorii de păduri, planificatorii la nivel de peisaj/landșaft, beneficiarii de servicii forestiere.

În cele din urmă, procesul de identificare trebuie urmat de asigurarea standardelor legate de PVRC, ceea ce ar deschide mai multe oportunități pentru atragerea donatorilor sau investitorilor în dezvoltarea sectorului forestier național axat pe principii de susținere a unor păduri sănătoase și diverse din punct de vedere biologic/ecologic.

Capitolul 1

Introducere

Situl Ramsar Nistrul de Jos găzduiește o mare diversitate biologică și reprezintă o sursă de subzistență pentru populația locală. Pădurile cu plop alb (*Populus alba*) și frasin (*Fraxinus excelsior*) în compoziție sunt deseori inundate, asigurând condiții pentru viața acvatică (pești, păsări etc.) și acționând ca un rezervor de apă (PVRC categoria 4.1).
© Autor: Aurel Lozan, în apropierea satului Crocmaz (raionul Ștefan Vodă).

1.1. Necesitate și oportunitate

Nevoia realizării unui studiu care să identifice și să cartografieze pe baze documentare pădurile cu valoare ridicată de conservare (PVRC) în Moldova vine din necesitatea:

- de a planifica demersurile de protejare a ecosistemelor forestiere valoroase pe baza unei cât mai bune cunoașteri a situației actuale;
- abordării multidisciplinare (biodiversitate/economie/societate) a demersului de gospodărire a pădurilor;
- orientării viitoarelor studii de teren și a viitoarelor consultări cu comunitățile locale și alți factori interesați în scopul desemnării efective a PVRC-urilor ca zone cu statut special din perspectiva managementului aplicat.

În acest context, conceptul PVRC, impus prin Principiul 9 din sistemul de certificare FSC, este o oportunitate particulară, având în vedere utilizarea

și testarea pe scară largă a acestui concept. Conceptul PVRC se referă strict la anumite păduri care îndeplinesc funcții importante din anumite puncte de vedere (ecologic, social, cultural și nu doar al biodiversității). În cadrul procesului de certificare, identificarea și gospodărirea adecvată a PVRC reprezintă o cerință de bază.

Oportunitatea oferită de programul regional „Uniunea Europeană pentru Mediu” (EU4Environment), inclusiv contribuția Uniunii Europene (UE) la conservarea/managementul pădurilor și apropierea de familia europeană, creează cadrul necesar pentru identificarea potențialelor PVCR din Moldova – un pas important către demersuri viitoare de analiză a acestora (inclusiv în teren), urmate de implementarea de măsuri de management adecvate pe aceste suprafețe.

1.2. Scop și obiective

Scopul prezentului demers este acela de a întări capacitatea autorității publice centrale și locale din domeniul protecției mediului din Moldova în identificarea PVRC.

Obiectivele specifice constau în:

- Elaborarea de criterii pentru zonarea conceptuală a pădurilor cu importanță conservativă deosebită care să permită identificarea habitatelor forestiere relevante
- funcție de nevoile de conservare;
- Cartografierea PVRC pe bază de analize GIS pentru a permite localizarea viitoarelor acțiuni de validare în teren a acestor suprafețe;
- Furnizarea de reprezentări grafice a PVRC care să cuprindă elemente de identificare relevante;
- Furnizarea de recomandări pentru îmbunătățirea conservării ecosistemelor forestiere în conformitate cu angajamentele internaționale.

Capitolul 2

Context

Teren acoperit cu vegetație forestieră mixtă cu prezența stejarului pufos (*Quercus pubescens*) din regiunea de pădure de stepă din sudul Moldovei (PVRC categoria). Aceste păduri sunt importante atât pentru biodiversitatea locală, cât și pentru populația locală, care le utilizează în mod tradițional ca pășuni și fânețe.

© Autor: Aurel Lozan, lângă satul Hârtop (raionul Cimișlia).

2.1. Pădurile și sectorul forestier

Conform ultimelor date disponibile public, furnizate de Agenția Relații Funciare și Cadastru a Republicii Moldova (ARFC), la 01.01.2022 (ARFC, 2022) suprafața FFN² (CS 1996) este de 450,600 ha (13.8 % din teritoriul țării) din care 362,700 ha se află în proprietatea statului, 85,100 ha sunt în proprietatea publică a UAT și 2,800 ha de proprietate privată (Tabelul 1). Suprafața terenurilor acoperite cu păduri este de 371,000 ha din care 317,800 ha se află în proprietatea statului, 50,500 ha sunt deținute de unități administrativ teritoriale (UAT) și 2,700 ha de proprietarii privați. În același timp, Moldova mai dispune și de 50,700 ha vegetație forestieră în afara FFN, din care 30,300 ha sunt reprezentate de perdele forestiere de protecție și 20,400 ha de alte tipuri de vegetație forestieră. Ponderea pădurii,

de circa 11% (ARFC 2022) din suprafața țării, este considerată încă foarte redusă (Talmaci și Miron 2016); fără o extindere a teritoriilor forestiere, spațiul rural va suporta consecințele hazardurilor naturale (precum eroziunea solului, inundații), cu atât mai mult cu cât, în unele zone ale republicii, se intensifică aridizarea și au apărut semne ale deșertificării (Talmaci și Miron 2016). Răspândirea neuniformă și fragmentarea terenurilor forestiere influențează negativ exercitarea funcțiilor economice și protective ale acestora (Moldsilva, 2016). Speciile de foioase predomină (98%), iar pădurile de stejar (44%) sunt cele mai reprezentative ecosisteme forestiere, contribuind cu peste 80% la biodiversitatea țării (Moldsilva 2016; TUB 2015).

Tabelul 1. Structura FFN conform ARFC (2022)

Categoriile de deținători	Suprafața totală/pondere, mii ha/%	Suprafața acoperită cu păduri/pondere, mii ha/%
FFN proprietate publică a statului	362,700/80.5	317,800/85.7
FFN proprietate publică a UAT	85,100/18.9	50,500/13.6
FFN proprietate privată	2,800/0.6	2,700/0.7
Total	450,600/100	371,000/100

Moldova are unul din cele mai mici procente de acoperire cu păduri din Europa, de 11% din teritoriul țării (media Europeană este estimată la 39.8%; WB 2020), iar pentru acoperirea nevoilor de produse forestiere este necesară împădurirea unor noi terenuri. Totodată, conform unor estimări și analize (Mitchell și al. 2015), există multe terenuri abandonate sau/și degradate, care practic nu sunt incluse în circuitul economic - acestea constituind un potențial pentru împădurire/extindere și punere în aplicație a principiilor de servicii ecosistemice

pentru societate. Procesul de extindere a pădurilor, pe lângă dificultățile de natură financiară, se lovește de numeroase alte bariere cum ar fi conflictele între extinderea pădurilor și menținerea terenurilor cu destinație agricolă pentru comunitățile rurale (Gulca 2009).

Conform articolului 14 al Codului Silvic al Republicii Moldova (CS 1996), pădurile FFN au fost încadrate în grupa I funcțională, formată din mai multe categorii funcționale, cu funcții de

2. Fondul Forestier Național (FFN) este termenul utilizat pe larg în legislația și practica funciară/forestieră din Moldova (în engleză se traduce ca National Forest Ground sau NFG). Acesta include pădurile, terenurile destinate împăduririi, terenurile aflate în administrare forestieră, precum și terenurile neproductive, incluse în planurile de amenajament silvic (PAS) sau în Cadastrul funciar ca păduri și/sau plantații forestiere (conform Codului silvic).

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

protecție a mediului înconjurător. Clasificarea pe grupe și categorii funcționale, în conformitate cu Codul Silvic, a fost reglementată prin Hotărârea Guvernului (HG) nr. 1008 din 30.10.1997 (HG 1997), astfel fiind constituite cinci categorii funcționale, în raport cu funcțiile care le revin:

1. păduri cu funcții de protecție a apelor (1.6%);
2. păduri cu funcții de protecție a terenurilor și a solurilor (7.9%);
3. păduri cu funcții de protecție contra factorilor climatici și industriali dăunători (47.4%);
4. păduri cu funcții de recreere (26.4%);
5. păduri cu funcții de interes științific și ocrotire a genofondului și ecofondului forestier (16.7%).

Resursele forestiere sunt caracterizate de valori scăzute ale indicatorilor (Tabelul 2), pentru fiecare locuitor îi revine câte 11.3 m³/an masă lemnoasă și 0.16 m³/an lemn recoltat (Galupa și al. 2018). Cu toate acestea, majoritatea veniturilor din activitatea în silvicultură a Moldsilva provin din valorificarea masei lemnoase (Galupa și al. 2018; Moldsilva 2016), agenția fiind bazată pe un mecanism de autofinanțare introdus din 1998, considerat că are o presiune ridicată asupra pădurilor existente (Lozan 2021; Spitoc și al. 2021). Conform raportărilor oficiale, volumul de masă lemnoasă recoltat din FFN gestionat de Moldsilva este situat în apropierea posibilității stabilită prin amenajamentele silvice (Figura 1).

Tabelul 2. Volumul total pe picior și posibilitatea totală a pădurilor gestionate de Moldsilva

Regiuni	Volum total pe picior, m ³	Pondere volumului total pe picior, %	Posibilitatea totală, m ³ /an	Pondere posibilității totale, %
Nord	12,163,292.04	30.36	54,017	27.01
Centru	22,992,365.00	57.39	283,190	49.67
Sud	4,910,448.21	12.26	132,988	23.32
Total	40,066,105.25	100.00	570,195	100.00

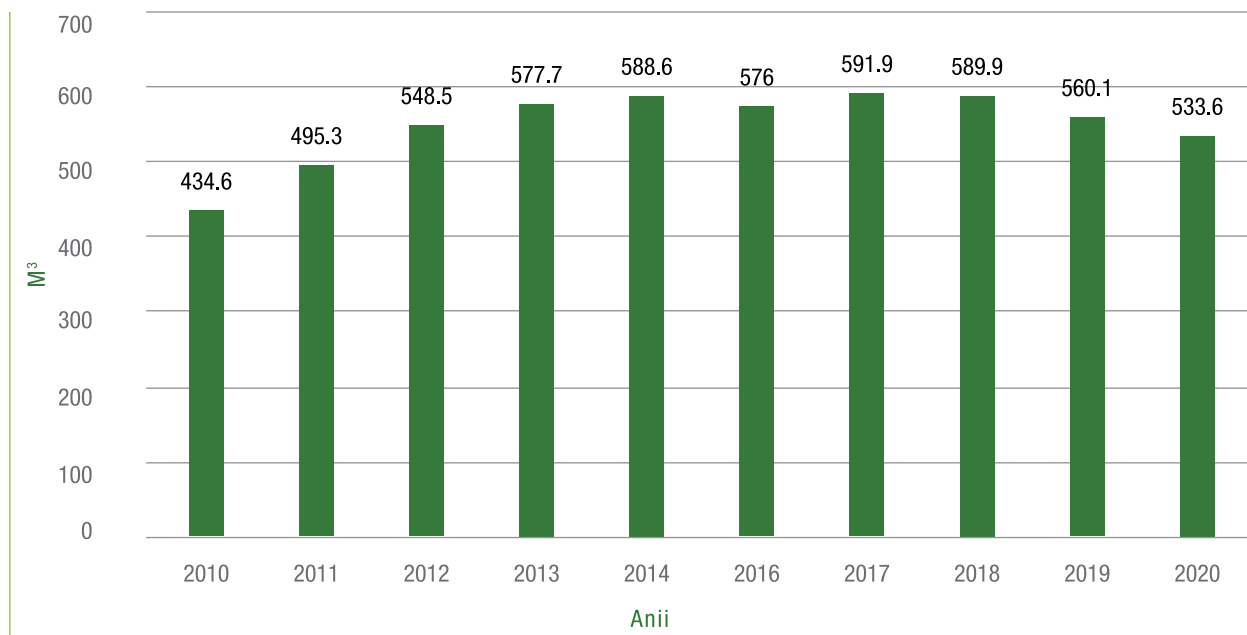
Sursa: Galupa și al. 2018.

Cu toate că, pe parcursul a ultimelor trei decenii, este confirmată o creștere a suprafeței pădurilor, clasa de producție medie și volumul mediu pe picior s-au diminuat semnificativ (respectiv cu 69.6% și 4.8%). Această diminuare se explică, în principal, prin faptul că majoritatea împăduririlor noi au fost realizate pe terenuri degradate, în condiții pedo-ecologice grele, unde arboretele realizează doar productivități inferioare. De asemenea, pădurile deținute de UAT sunt tinere, în proces de acumulare a volumului pe picior, și ca o consecință a tăierilor ilicite din perioada 1992-1998, sunt brăcuite și cu

consistență degradată (Talmaci și al. 2018).

Sectorul forestier din Moldova contribuie doar cu o mică parte din produsul intern brut (PIB) al țării (0,27% în 2010), dar reprezintă o parte semnificativă a capitalului natural al țării și oferă multe beneficii de mediu. De asemenea, acesta oferă locuri de muncă, precum și alte servicii care au o valoare mai semnificativă decât cea reflectată în datele oficiale (Popa 2018). În plus, există o dependență mare față de păduri în rândul populației rurale (Popa și al. 2014).

Figura 1. Evoluția volumului de masă lemnoasă recoltat de către Moldsilva

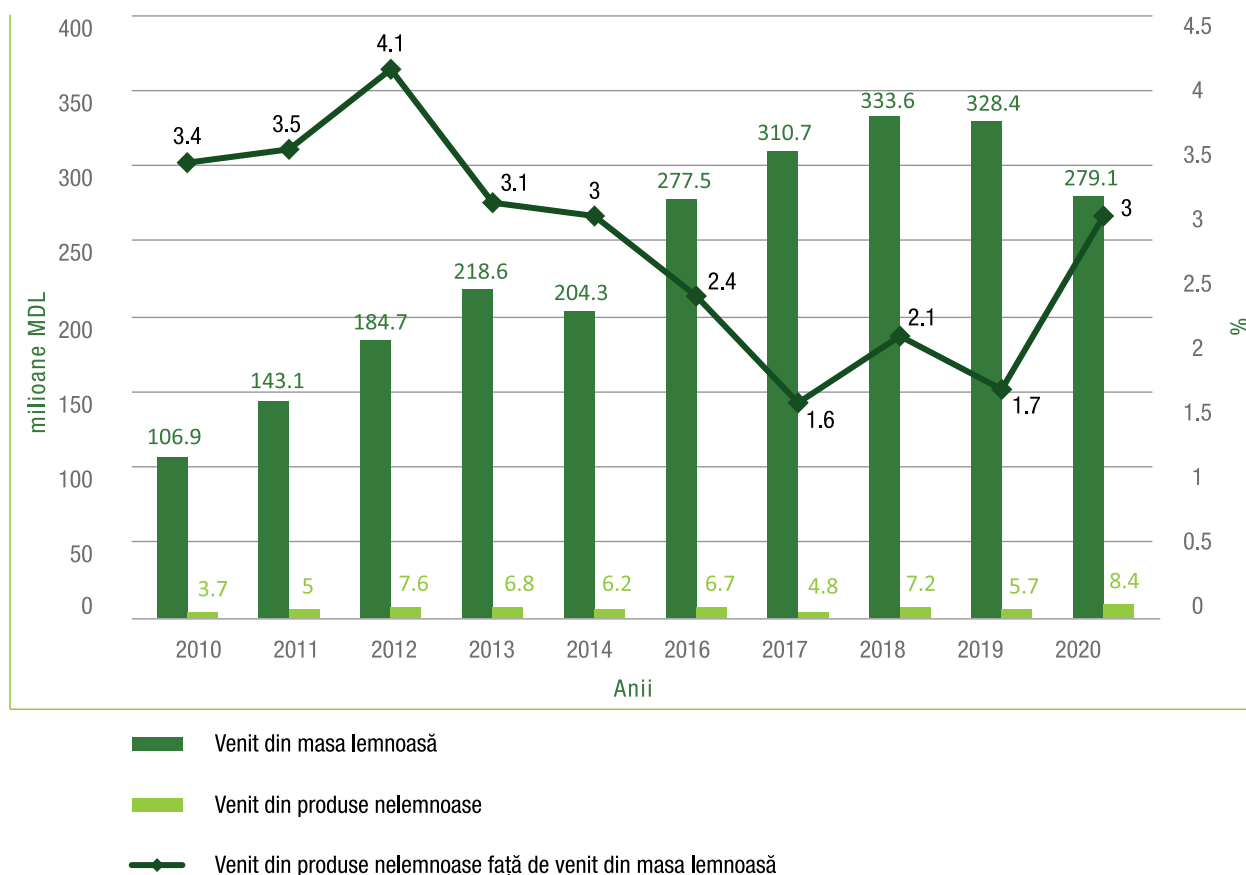
Sursa: Moldsilva 2021a; 2021b.

Cantitățile de produse forestiere nelemnoase colectate de către Moldsilva variază în funcție de factorii de mediu și cerințele pieței de desfacere (Botnari și al. 2011), iar venitul obținut în urma realizării acestor produse constituie doar 2–4%, dacă îl raportăm la venitul obținut din comercializarea masei lemnoase (Figura 2). Venitul scăzut rezultat din valorificarea produselor nelemnoase este influențat de faptul, că (a) cea mai mare parte a suprafețelor care au fost cultivate cu diferite specii forestiere fructifere sunt degradate sau transferate în altă categorie de folosință a terenurilor (în prezent doar 289.2 ha de culturi cu diferite specii fructifere; Novac 2018), și (b) de absența unităților specializate pentru colectarea și procesarea materiei prime (Galupa și Rotaru 2016), dar și de investițiile insuficiente și interesul scăzut pentru promovarea acestor resurse (Talpa

și al. 2021). Produsele forestiere nelemnoase cele mai importante sunt fructele de pădure și plantele medicinale. Ele sunt colectate fără a fi efectuate studii despre potențialul biologic și comercial, recoltarea necontrolată având efecte negative asupra resursei biologice, pe viitor cantitatea acestor resurse putând să scadă (Novac 2018). Scăderea producției de produse forestiere nelemnoase este determinată și de lipsa investițiilor în crearea de noi plantații, cele existente necesitând reconstrucție, iar cele din flora spontană fiind influențate de aplicarea și executarea, de multe ori necorespunzătoare, a tratamentelor silvice (Novac 2018). Toate aceste date economice arată că, deși Moldsilva a încercat, în ultimele decenii, valorificarea altor resurse forestiere decât lemnul, mai este încă mult de făcut pentru a se ajunge la utilizarea potențialului maxim.

Figura 2. Venitul Moldsilva obținut din comercializarea masei lemnoase și a produselor nelemnoase

Sursa: Moldsilva 2021a; 2021b.

Ineficiența utilizării terenurilor cu plantații de fructe de pădure din prezent, lipsa de personal specializat în acest domeniu, lipsa unei viziuni pe termen lung și a contractelor de finanțare (Galupa și Rotaru 2016), cel mai probabil nu vor aduce schimbări

îmbucurătoare pe viitor, tendința de colectare ale produselor nelemnoase oscilând între aceleași limite (Tabelul 3), putând astfel susține presupunerea că venitul obținut din urma comercializării acestor produse nu va crește considerabil.

Tabelul 3. Evoluția colectării produselor nelemnoase de către Moldsilva

Produs (tone)	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Fructe și pomușoare	360.8	609.0	501.8	947	735.6	761.6	350.1	270.5	531.8	573.1	595.9
Plante medicinale	45.2	60.1	60.6	92.7	66.2	56.5	70.6	40.7	59.4	45.8	48.9
Miere de albi	5.2	5.2	2.8	4.5	4.3	4.8	3.7	4.5	4.8	4.9	1.6
Melci de viță de vie	23.7	—	0.8	0.5	0.5	2.9	1.3	—	—	—	—
Pește	—	7.5	—	8.4	0.7	2.3	1.0	5.2	1.3	1.8	—

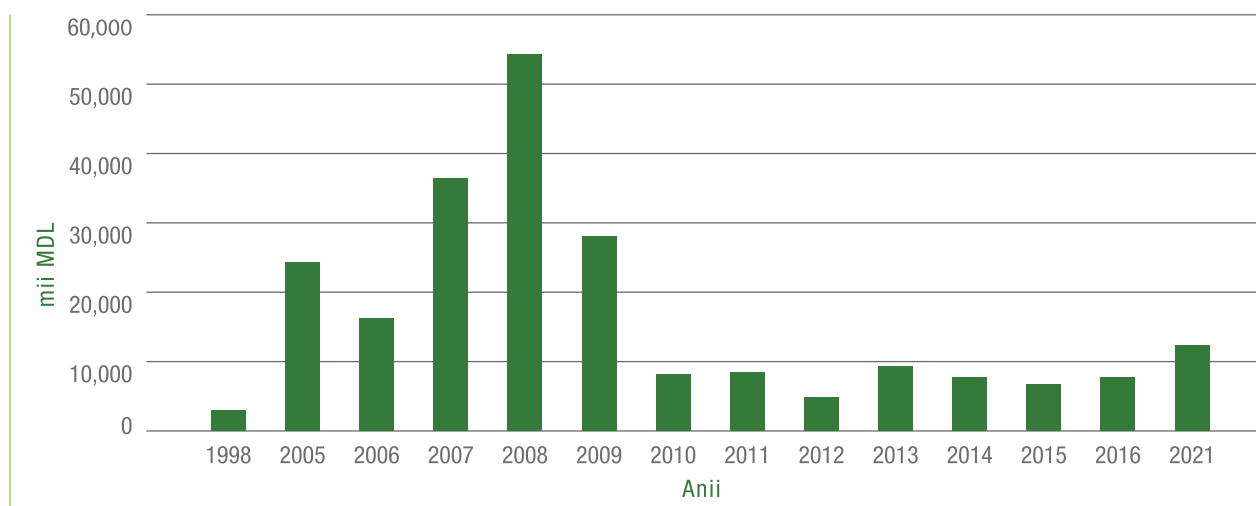
Sursa: Moldsilva 2021a.

Moldsilva afirmă că, pentru ameliorarea situației în domeniul colectării și comercializării produselor nelemnoase, este necesar: un cadru normativ de gospodărire pentru aceste produse, studii de marketing, infrastructura de bază, personal pregătit, structuri organizaționale create și consolidate în acest domeniu (Moldsilva 2021a). Trebuie menționat și că nu există cercetări actuale referitoare la potențialul ecologic al pădurilor pentru producția de produse nelemnoase.

În contextul legislativ actual, sectorul forestier ar trebui să își acopere cheltuielile din veniturile obținute prin comercializarea producției sau serviciilor, dar există și un aport financiar al statului, deși insuficient. Astfel că în anul 2015, mijloacele bugetare destinate ramurii silvice, în valoare de 6.9 milioane MDL, au acoperit doar 1.79% din totalul consumurilor și cheltuielilor (Moldsilva 2016), în anul 2016 aceste alocații au crescut la 7.9 milioane MDL (Galupa și al. 2018), continuând să crească în 2021 până la 12.6 milioane MDL (Figura 3).

Figura 3. Evoluția aportului financiar al statului destinat sectorului forestier

Sursa: Botnari și al. 2011; Moldsilva 2016; Galupa și al. 2018; Moldsilva 2021.

Cu toate că sectorul silvic oferă mai multe oportunități de muncă, se observă o tendință de micșorare a numărului de angajați, de la 5,563 angajați în anul 2007, la 3,934 angajați în anul 2015, adică o scădere cu 29% (Botnari și al. 2011; Moldsilva 2016). Micșorarea numărului de angajați ai ramurii silvice și alocațiile bugetare foarte reduse, demonstrează faptul că autofinanțarea sectorului nu poate asigura buna funcționalitate și realizarea dezvoltării lui substanțiale, nevoia de sprijin și ajutor financiar fiind evidente (Botnari și al. 2011).

Sectorul forestier se confruntă și cu problema

tăierilor ilegale, printre principalele cauze ale acestui fenomen fiind: nivelul înalt de sărăcie, prețul ridicat și în continuă creștere a lemnului de foc (de la 340 MDL/m³ în 2010 la 530 MDL/m³ în 2016; Galupa și al. 2018), cererea nesuplinită pentru lemnul de foc (Tabelul 4), nivelul salarial redus al personalului silvic, lipsa pazei vegetației lemnoase din gestiunea UAT și eficiența scăzută a controlului de stat în domeniul asigurării pazei tuturor resurselor forestiere (Galupa și al. 2011). Deși pentru perioada 2009-2014 a fost recuperată suma de circa 5 milioane MDL prin intermediul amenzilor pentru prejudiciul cauzat de folosința ilegală a produselor forestiere, din cauza

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

tăierilor ilegale, pagubele anuale în buget constituie circa 45.5 milioane MDL (ENPI FLEG 2015), iar pagubele serviciilor ecosistemice au fost evaluate la circa 8.8 milioane USD (Cazanțeva și al. 2016). Tăierile ilegale, pe termen lung, pot contribui la degradarea resurselor forestiere, cu consecințe negative asupra gospodăririi durabile a pădurilor (Galupa și al. 2011). Un studiu din anul 2011, finanțat de EU în cadrul proiectului regional "Îmbunătățirea aplicării legislației forestiere și a guvernantei în cadrul Politicii de Vecinătate cu țările din Europa de Est și Rusia" [ENPI FLEG] a estimat consumul mediu anual de lemn de foc în cadrul gospodăriilor casnice pentru anii 2003-2009 la 1.2737 milioane m³ (Capcelea și al., 2011). Această cifră reprezintă practic creșterea medie totală a pădurilor Republicii Moldova ce constituie circa 1.3 milioane m³/an (Moldsilva 2016), iar raportat la volumul real recoltat anual în pădurile gestionate de Moldsilva (ce se situează la nivelul posibilității anuale), se constată un consum de masă lemnoasă de trei ori mai mare (Capcelea și al. 2011). Aceste date indică o cantitate ridicată de lemn care se consumă ca lemn de foc, dar a cărui sursă este

nesigură. Numeroase surse (Capcelea și al. 2011; Galupa și al. 2011) pun diferențele dintre consumul de lemn și raportarea oficială privind cantitățile exploatare pe seama tăierilor ilegale - considerate a fi o mare problemă a sectorului forestier, cu efect negativ asupra economiei, comunităților locale, ecosistemelor și diversității biologice. Utilizând aceeași metodă de calcul, un alt studiu din 2015 (ENPI FLEG 2015) a estimat consumul de masă lemnoasă pentru anul 2014 la 1.0365 milioane m³. Biroul Național de Statistică (BNS) furnizează o altă valoare pentru consumul de lemn de foc, pentru perioada 2015-2016 fiind de 2.4057 milioane m³, cu un consum mediu anual pe gospodărie de 3.6 m³ pentru mediul rural (BNS 2016). Astfel de diferențe între indicatorii de monitorizare, în primul rând, provocate de metodologiile diferite aplicate, îngreunează aprecierea reală a acestei nevoi sociale. Cert este că dependența față de resursele lemnoase pentru foc și problema tăierilor ilegale, ridică semne de întrebare cu privire la utilizarea nesustenabilă a resurselor (Popa și Borz 2014).

Tabelul 4. Cantitatea recoltată și consumul estimativ de lemn pentru anul 2014 pe regiuni geografice, mii m³

Regiuni	Tăieri silvice Moldsilva	Alți deținători	Tăieri total	Consum	Diferența
Nord	123.9	3.5	127.4	198.8	-71.4
Centru	351.7	19.0	370.7	459.4	-88.7
Sud	112.6	10.1	122.7	378.3	-255.6
Total	588.2	32.6	620.8	1036.5	-415.7

Sursa: ENPI FLEG 2015; Moldsilva 2016.

Strategia privind diversitatea biologică a Republicii Moldova (HG 2015) descrie utilizarea resurselor naturale ca fiind nerațională, activitățile de conservare a biodiversității lăsând mult de dorit. În condițiile actuale, caracterizate de capacități instituționale limitate, implementare insuficientă a legislației în domeniu, integrarea insuficientă a

sectoarelor economiei naționale în problemele de conservare a biodiversității și aprecierea insuficientă de către populație a valorilor acesteia, este nevoie de o abordare mai constructivă și mai realistă a rolului pădurilor pentru economia națională și a importanței de a proteja componentele diversității biologice. Pierderile de biodiversitate

sunt cauzate de mai mulți factori, cei principali fiind exploatarea ilegală și cea irațională, braconaj și utilizarea nerațională a resurselor cinegetice, pescuitul ilegal și utilizarea irațională a resurselor

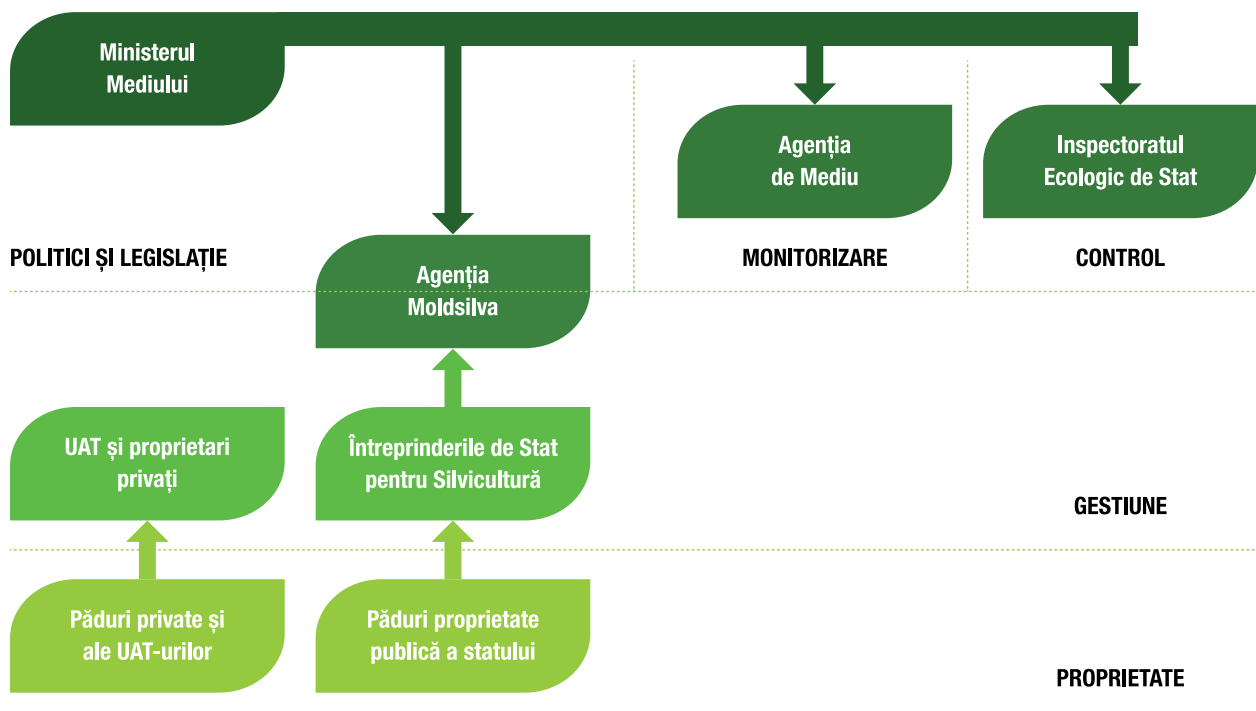
piscicole, pășunatul abuziv, comercializarea ilicită a produselor pădurii, degradarea în condițiile dependenței de resurse naturale și sărăciei (HG 2015).

2.2. Gestionarea pădurilor

Cadrul instituțional actual pentru sectorul forestier din Moldova include: Ministerul Mediului (MM), Agenția de Mediu, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, Moldsilva, Întreprinderile Silvice de Stat (ÎSS) și UAT-urile care dețin păduri (Figura 4). MM răspunde de elaborarea politicilor și reglementărilor (HG 2021). În subordinea ei se află autoritățile administrative din domeniul silvic: (a) Moldsilva, care este abilitată să asigure implementarea politicii de stat în domeniile silviculturii și

conservării biodiversității (HG 2010); (b) Agenția de Mediu, având misiunea de a elibera autorizații de utilizare a resurselor de naturale (HG 2018a) și (c) Inspectoratul pentru Protecția Mediului, însărcinat cu exercitarea controlului de stat în domeniul mediului (HG 2018b). UAT-urile au obligații legale față de gestionarea propriilor păduri (CS 1996), dar nu există o separare clară între atribuțiile acestora și ale Moldsilvei asupra pădurilor comunale³ (Popa și al. 2016).

Figura 4. Cadrul instituțional al sectorului forestier din Moldova

Sursa: Talpă și al. 2020.

3. "Păduri comunale" este un termen atribuit terenurilor forestiere deținute și gestionate de UAT-uri, ai căror locuitori (comunități) folosesc pădurile pentru a-și satisface nevoile în resurse lemnoase sau nelemnoase și alte servicii ecosistemice într-un mod durabil, de obicei nu pe bază comercială.

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Funcția de gestionare a pădurilor proprietate a statului este realizată de 25 de ÎSS independente din punct de vedere juridic, care formează o rețea care gestionează toate pădurile publice ale statului. Pădurile comunale sunt gestionate inegal, doar unele dintre ele de către întreprinderile municipale specializate în furnizarea serviciilor de gestionare a pădurilor, printre alte servicii publice (Prosii și Talmaci 2018). Moldsilva este o agenție de stat bazată pe autofinanțare, responsabilă, printre alte prerogative, cu coordonarea ÎSS, implementarea politicilor, precum și alte servicii pentru toți cei interesați de gestionarea sau crearea pădurilor. Deși în cazul Moldsilva există o suprapunere clară între funcțiile de reglementare și cele de gestionare (HG 2010), mandatul include un rol important în elaborarea politicilor, făcând Moldsilva mai mult o instituție de autoritate decât una de gestiune.

Toate pădurile proprietate publică a statului dispun de amenajamente silvice, elaborate după un cadru normativ ce are la bază principiile gestionării durabile (Moldsilva 2016). Doar o mică parte a FFN ce nu aparține statului dispune de amenajamente silvice sau de structuri de gestionare (Prosii și Talmaci 2018). Majoritatea terenurilor cu vegetație forestieră din afara FFN nu sunt amenajate și gospodărite în baza unor proiecte și planuri justificate și argumentate. Gospodărirea se face cu încălcări ale tehnologiilor silvice și ale exigențelor ecologice silvice (Moldsilva 2016). Cadru legislativ silvic în Moldova nu este atât de imperfect cum este perceput (Lozan și Rotaru 2015; Mitchell și al. 2015), dar starea actuală și perspectivele de dezvoltare a FFN trezesc multe semne de întrebare referitoare la modul în care este implementat (Budeanschi și al. 2013).

2.3. Ariile protejate

Legea 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate (ANP) de stat este legea de bază menită să stabilească aspectele juridice de crearea și funcționare a ANP, de rând cu principiile, mecanismul și modul lui de conservare precum și atribuțiile autorităților publice centrale și locale, ale organizațiilor neguvernamentale și ale cetățenilor (Lozan 2021). Conform acesteia, fondul ANP include obiecte și complexe naturale și valoroase pentru (a) conservarea biodiversității și habitatelor naturale (de importanță internațională și transfrontalieră), inclusiv cele importante pentru speciile migratoare de animale, (b) studierea proceselor naturale, (c) restabilirea echilibrului ecologic, (d) educarea ecologică a populației și (e) dezvoltarea turismului ecologic (Lege 1998).

Fondul ANP este format din mai multe categorii de obiecte și complexe naturale, stabilite în conformitate cu mai multe clasificări internaționale (Lege 1998). În

conformitate cu clasificarea Uniunii Internaționale de Conservare a Naturii (IUCN), în cadrul acestui fond sunt incluse rezervațiile științifice, parcurile naționale, monumente ale naturii, rezervațiile peisajere, ariile cu management multifuncțional, iar cele care nu țin de această clasificare sunt grădinile dendrologice, monumentele de arhitectură peisajeră și grădinile zoologice. Prin alte reglementări internaționale sunt reglementate rezervațiile biosferei (Programul UNESCO) și zonele umede de importanță internațională (Convenția Ramsar; Lege 1998). Aproape toate ANP au fost înființate în pădurile statului (Moldsilva 2016).

Un alt instrument pentru protecția mediului natural creat de Consiliul Europei, implementat și în Moldova, este Rețeaua Emerald. Această rețea reprezintă un instrument special pentru protecția mediului natural al Europei și este compusă din zone de interes special pentru conservare din țările

non-UE, compatibile cu siturile rețelei Natura 2000 (CE 2016). Rețeaua Emerald este un sistem de spații coerente și interconectate care fac obiectul unor măsuri de gestiune, monitorizare și informare. Inițiată în cadrul Convenției de la Berna, rețeaua

își propune să asigure supraviețuirea pe termen lung a speciilor și habitatelor protejate în temeiul acestui tratat și care necesită măsuri specifice de conservare (CE 2016)

2.4. PVRC: Stadiul actual al cunoștințelor

Certificarea forestieră este un instrument eficient pentru asigurarea unui management durabil al pădurilor (Rametsteiner și Simula 2003). Există mai multe organizații de certificare forestieră, dar FSC a fost prima și, în prezent, este una din cele mai mari (Maesano și al. 2016), dedicată promovării unui management responsabil în pădurile din întreaga lume (FSC 2007). Certificarea managementului forestier în sistem FSC este un proces prin care, în urma unui audit, o organizație independentă confirmă faptul că o anumită suprafață forestieră este gospodărită în conformitate cu un standard agreeat (Murariu și Melu 2015). Standardul după care se face auditul este împărțit în 10 principii și 56 criterii (FSC 2015) care acoperă cele trei aspecte specifice managementului sustenabil: economic, social și de mediu (Murariu și Melu 2015). Un principiu important în asigurarea funcțiilor pădurii și a valorificării resurselor acesteia în mod durabil este Principiul 9 care se referă la PVRC, a căror management trebuie să urmărească menținerea la nivelul actual sau chiar ameliorarea valorilor ridicate de conservare (VRC) identificate (Brown și Senior 2014).

Deși conceptul PVRC este folosit preponderent în certificarea FSC, acesta poate fi folosit și în afara procesului de certificare în vederea identificării, gestionării și monitorizării unor valori excepționale existente în spațiul forestier (Murariu și Melu 2015). Primul ghid practic pentru identificarea, gestionarea și monitorizarea VRC a fost publicat în 2003 de către o firmă de consultanță în managementul

resurselor naturale, Proforest (Jennings și al. 2003). De atunci, ghidul a fost tradus în mai multe limbi și adaptat pentru țări din întreaga lume (Rietbergen-McCracken și al. 2007). Toate pădurile furnizează beneficii importante pentru mediu și societate, dar PVRC sunt acelea unde valoarea lor biologică, ecologică, socială sau culturală este considerată a fi de o semnificație remarcabilă (Brown și al. 2013) sau de o importanță critică la nivel global, național sau regional (Jennings și al. 2003). Primele trei categorii de PVRC conțin valori de biodiversitate, categoriile 4 și 5 sunt păduri cu rol socio-economic și categoria 6 conține valori culturale (Murariu și Melu 2015).

Conceptul PVRC este recunoscut ca fiind un bun instrument pentru delimitarea zonelor prioritare de conservare (Areendran și al. 2020). Deși se referă și la pădurile care au rol de producție (Senior și al. 2015), nu are ca scop excluderea acestora de la exploatare, ci mai degrabă intenționează să influențeze elaborarea amenajamentelor silvice într-o manieră bazată pe conservarea sau îmbunătățirea VRC-urilor identificate (Rietbergen-McCracken și al. 2007), asigurând un mod de gospodărire care menține mai degrabă natura și nu neapărat starea intactă ecosistemelor (Vlad și al. 2013). Pădurile identificate ca PVRC, ce se află în afara rețelelor de zone protejate, nu trebuie neapărat constituite ca arii protejate, multe PVRC-uri continuând să fie exploatate comercial, conform regimurilor de management recomandate după procesul de evaluare a acestora (Rietbergen-

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

McCracken și al. 2007). Scopul conceptului PVRC nu este în mod necesar de a crea mai multe arii protejate, mai degrabă să ajute la evaluarea acoperirii existente a ariilor protejate pentru a vedea dacă acestea includ toate valorile critice de conservare identificate (Rietbergen-McCracken și al. 2007). Evaluările PVRC pot ajuta guvernele să-și îndeplinească angajamentele legate de pădure și mediu, cum ar fi dezvoltarea de programe forestiere naționale, identificarea lacunelor în modul de desemnare a ANP și pot propune o posibilă reconfigurare a sistemului de arii protejate (Rietbergen-McCracken și al. 2007). Pe lângă implementarea celor mai bune practici de management, acesta poate contribui și la o

participare în mai mare măsură a părților interesate la procesul de luare a deciziilor (Ioras și al. 2009).

Pentru Moldova, deși certificarea forestieră nu este prezentă, conceptul PVRC poate fi de o importanță crucială și poate aduce contribuții însemnate, cum ar fi: (a) conservarea zonelor importante pentru specii, ecosisteme și peisaje; (b) protejarea oamenilor împotriva inundațiilor și eroziunii solului; (c) conservarea resurselor naturale importante pentru comunitățile locale și (d) conservarea celor mai valoroase păduri pentru identitatea sau moștenirea culturală (Rietbergen-McCracken și al. 2007), dar și promovarea unui mod de gestiune sustenabil (Maesano și al. 2011).

Capitolul 3 Metodologie

Mănăstirea Căpriana este situată într-o zonă împădurită pitorească, numită odinioară Codrii Lăpușnei, care acum face parte din Rezervația peisagistică Căpriana-Scoreni (cea mai mare parte a acesteia este încadrată în categoria PVRC 1.1); o centură forestieră pe o rază de 500 m în jurul mănăstirii are o valoare socio-culturală ridicată pentru comunitățile locale (PVRC categoria 6).

© Autor: Centrul de informare FLEG - EPA EU ENPI.

3.1. Cadru metodologic general. Ghidul practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova

Pentru elaborarea „Ghidului Practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova” au fost parcurse următoarele etape:

- Cu sprijinul beneficiarului, s-a realizat o trecere în revistă a posibilităților de a acoperi expertiza necesară pentru definirea VRC;
- Pe baza ghidurilor de identificare a PVRC elaborate pe plan internațional, au fost propuse valorile (i.e., atributele) relevante ale pădurilor și pentru fiecare atribut praguri limită, respectiv nivelul dincolo de care respectivul atribut al pădurii poate fi considerat VRC; propunerile au inclus elemente care să permită identificarea VRC prin interogare în GIS; propunerile au fost incorporate într-o schiță a Ghidului pentru identificarea PVRC;
- Schița ghidului pentru identificarea PVRC a fost supusă consultărilor cu factorii interesați în toamna anului 2022, lista factorilor interesați consultați fiind disponibilă în Anexa 2;
- Specialiștii naționali consultați s-au pronunțat asupra listelor de specii și habitate și asupra pragurilor pentru fiecare categorie de VRC, precum și asupra măsurilor de gospodărire minimale; informațiile și contribuțiile furnizate de aceștia au fost incorporate în varianta finală a „Ghidului practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova”.

Varianta finală a Ghidului a stat la baza analizelor/interogărilor GIS care au fost realizate cu scopul de a cartografia pădurile ce dețin valorile de conservare care au fost descrise în Ghid.

Pentru identificarea PVRC-urilor (Tabelul 5) la nivel național este indicată analiza valorilor specifice și seturilor de date specifice și este recomandată

realizarea de consultări cu experți naționali și ONG-uri axate pe conservarea pădurilor (Brown și al. 2013; Murariu și Melu 2015), asigurându-se astfel că opiniile sau informațiile pe care le furnizează părțile interesante relevante sunt încorporate (Rietbergen-McCracken și al. 2007; Stewart și Rayden 2009). De asemenea, în procesul de identificare a PVRC-urilor, pentru fiecare țară în parte, trebuie stabilite valorile relevante ale pădurilor, iar pentru fiecare valoare – pragurile limită, respectiv nivelul dincolo de care respectivul atribut al pădurii poate fi considerat VRC (Murariu și Melu 2015; Vlad și al. 2013). Aceste praguri nu trebuie să fie prea ridicate, ceea ce ar duce la includerea unor suprafețe foarte restrânse, nici prea scăzute, necesar fiind de inclus pădurile cu valori critice sau semnificative (Vlad și al. 2013). Identificarea și evaluarea VRC nu necesită instrumente sau tehnici noi, ci mai degrabă poate utiliza informațiile existente din alte cercetări și exerciții de cartografiere (Rietbergen-McCracken și al. 2007). Procesul de evaluare trebuie să fie bazat pe informații solide, încorporând și folosind toate datele științifice specifice relevante (Stewart și Rayden 2009). Dacă anumite categorii pot fi desemnate în baza datelor descriptive existente în documentațiile tehnice, acolo unde sunt identificate lacune semnificative este necesară colectarea de noi date și deplasări pe teren (Murariu și Melu 2015; Stewart și Rayden 2009;). Se recomandă analizarea posibilității de a utiliza o abordare precaută (Stewart și Rayden 2009) care presupune că, în cazurile în care informațiile nu sunt suficiente și există îndoieli cu privire la suficiența atributelor pentru a desemna un PVRC, acesta trebuie să fie desemnat până când vor fi identificate informații care dovedesc contrariul (ProFores 2016).

Tabelul 5. Categoriile de PVRC

PVRC 1	<p>Păduri care conțin concentrații de biodiversitate (specii rare, amenințate sau periclitare) semnificative la nivel global, regional sau național</p> <p>PVRC 1.1. Suprafețe forestiere din arii protejate</p> <p>PVRC 1.2. Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate sau periclitare</p> <p>PVRC 1.3. Păduri cu utilizare sezonală critică</p>
PVRC 2	Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității
PVRC 3	Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare
PVRC 4	<p>Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice</p> <p>PVRC 4.1. Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă</p> <p>PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune</p> <p>PVRC 4.3. Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului</p>
PVRC 5	Situri și resurse fundamentale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale sau ale popoarelor indigene (pentru subsistență, sănătate, nutriție, apă etc.)
PVRC 6	Situri, resurse, habitate și peisaje de importanță culturală, arheologică sau istorică globală sau națională și/sau de importanță culturală, ecologică, economică sau religioasă/sacră pentru culturile tradiționale ale comunităților locale

Sursa: Jennings și al. 2003; Vlad și al. 2013.

Pe baza prevederilor ghidului, cartografierea PVRC a pornit de la colectarea informațiilor cartografice sau descriptive disponibile, urmată de un proces complex de consolidare a datelor și a hărților cu utilizarea tehnicilor GIS. Ca urmare a unor prelucrări a căror complexitate a depins de calitatea datelor inițiale, au fost elaborate și utilizate următoarele hărți din date originale și compilații, precum:

- harta pădurilor proprietate publică a statului, elaborată cu ajutorul hărților amenajistice puse la dispoziție de Institutul de Cercetări și Amenajări Silvice (ICAS);
- harta pădurilor proprietate publică a comunităților (deținute de UAT și alți deținători) pe baza hărților de utilizare a terenurilor elaborate de Agenția pentru Relații Funciare și Cadastru (ARFC) și a hărților amenajistice pentru UAT care dispun de amenajamente silvice;
- harta ANP elaborată conform indicațiilor din formularele de reevaluare a ANP puse la dispoziție de Ministerul Mediului (MM);
- harta siturilor Emerald, ca rețea ce reprezintă un instrument special pentru protecția mediului natural al Europei și este compusă din Ariile de Interes Special pentru Conservare (AISC) din țările non-UE, compatibile cu siturile rețelei Natura 2000;
- harta Ariilor Importante pentru Păsări și Biodiversitate (AIB) - zone a căror scop este asigurarea conservării pe termen lung a siturilor care au o importanță semnificativă pentru păsări și biodiversitate;
- harta indicelui de integritate a peisajului forestier;
- harta zonelor de risc natural hidrologic;

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

- modelul digital de elevație.

Combinarea acestor resurse cartografice (împreună cu alte surse de date) cu utilizarea de tehnici GIS, a permis crearea de hărți orientative pentru categoriile PVRC, însoțite de discuții detaliate. Aceste hărți pot fi considerate un bun început pentru investigații ulterioare pe teren.

Studiul actual pune doar bazele identificării PVRC. Pe viitor, inventarierea în teren, pe baze științifice a PVRC este esențială pentru a se putea fundamenta un sistem de management adecvat orientat către conservarea activă a pădurilor valoroase, având în vedere acoperirea redusă cu pădure și cererea crescută de produse și servicii forestiere.

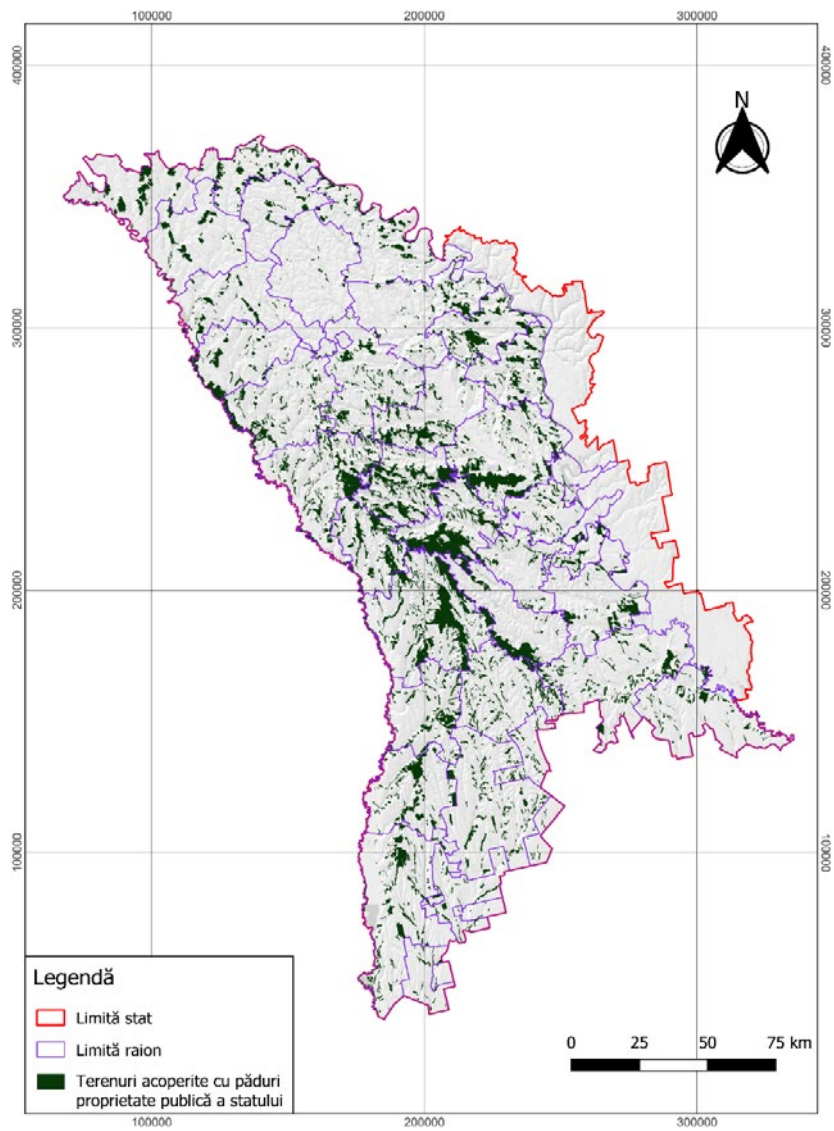
3.2. Identificarea VRC – colectarea și procesarea datelor cartografice

3.2.1. Fondul forestier național

Pentru suprafața FFN proprietate publică a statului, au fost utilizate hărțile amenajistice preluate de la ICAS. Din cauză că amenajamentele sunt realizate o dată la 10 ani, cu suprafața parcursă anual fiind de cca 35,000 ha, datele cartografice corespunzătoare amenajamentelor nu sunt toate la zi, ci au o vechime de maximum nouă ani. Pentru a realiza o hartă integrală la nivel național, au fost preluate datele la nivel de ocol silvic pentru fiecare dintre ÎSS. Unind datele cartografice

corespunzătoare tuturor ocoalelor silvice, care conțin și descrierea parcelară, a rezultat o hartă la nivel național pentru FFN proprietate publică a statului, administrat de către ÎSS, cu o suprafață de 337,925 ha. Din această hartă au fost excluse unitățile amenajistice, cărora le este atribuită o altă categorie de folosință decât aceea de terenuri acoperite cu pădure (în total 31,531.3 ha). Harta obținută este reprezentată în Figura 5.

Figura 5. Păduri proprietate publică a statului (administrare de Moldsilva)

Sursa: ICAS.

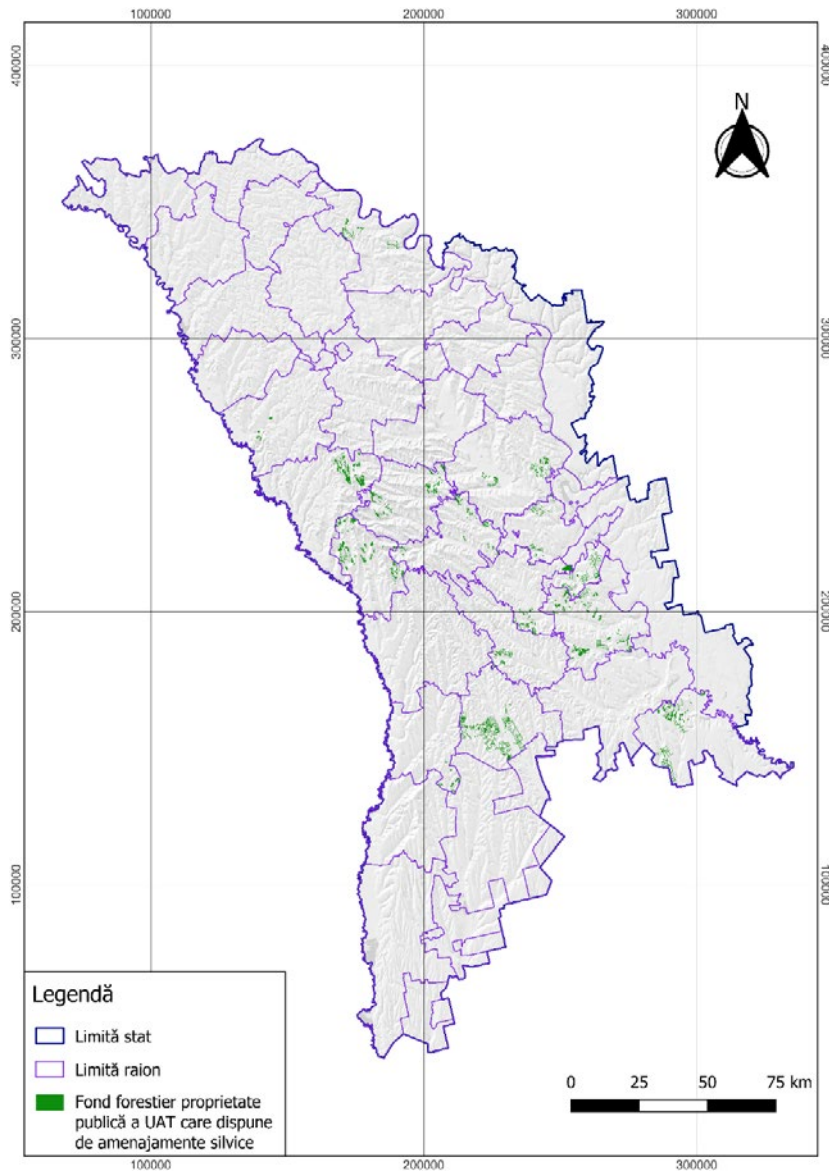

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Pentru obținerea unei hărți pentru terenurile acoperite cu păduri a altor deținători, în primul rând, au fost preluate de la ICAS date cartografice care conțin suprafața FFN proprietate publică a 41 UAT, care dispun de hărți amenajistice în format

GIS. Unind datele cartografice corespunzătoare fiecărui UAT, a rezultat o suprafață de 10,492.8 ha (Figura 6), din care 8,956.18 hectare reprezintă păduri.

Figura 6. Pădurile UAT care dispun de amenajamente silvice

Sursa: ICAS

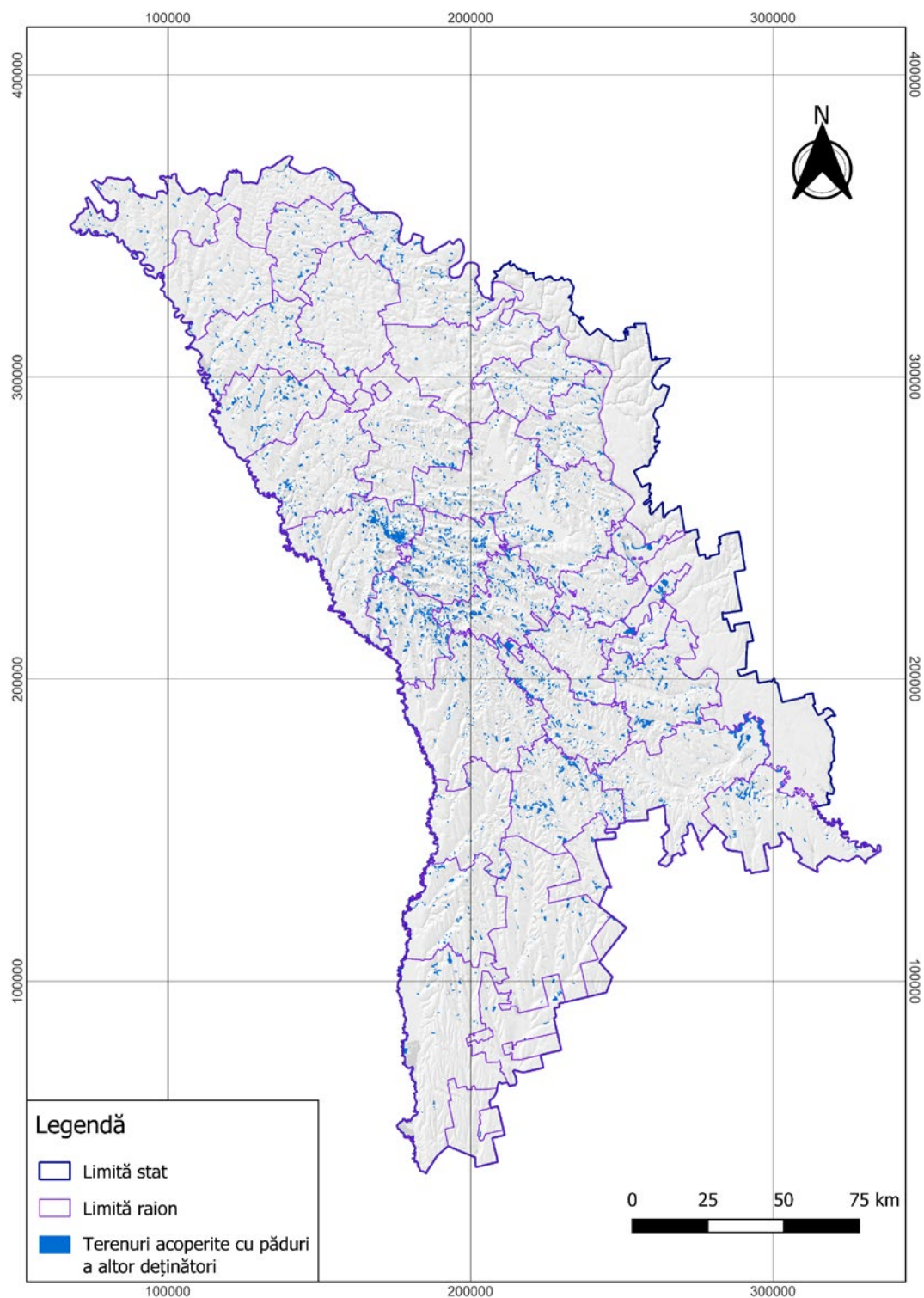
Pentru restul suprafeței de terenuri acoperite cu păduri ale altor deținători, a fost utilizată harta terenurilor preluată de la ICAS (realizată în anul 2017 de ARFC). Au fost selectate suprafețele terenurilor a căror utilizare este de păduri de foioase, conifere, mixte și păduri dese. Suprafața rezultată pentru aceste categorii este de 364,854 ha (inclusiv Transnistria). Stratului vectorial obținut i-au fost aplicate mai multe prelucrări, prima fiind excluderea suprafețelor aflate în zona transnistreană. Ulterior, au fost excluse suprafețele FFN proprietate publică a statului, conform hărților amenajistice. Ulterior, pentru a corecta stratul GIS rezultat, au fost excluse zonele care se suprapun

cu zona de intravilan și parcelele cadastrale din baza de date a ARFC. În urma acestui proces, realizat automat prin utilizarea tehnicilor GIS furnizate de softul QGIS, au rezultat reprezentări ale unor porțiuni de teren ce nu corespundeau scopului, provenite din diferența dintre harta utilizării terenurilor inițială și FFN proprietate publică a statului, care au fost corectate manual. Harta care a rezultat pentru suprafața acoperită cu păduri din FFN a altor deținători (de 38,210.5 ha) este reprezentată în Figura 7. Această hartă a fost utilizată pentru identificarea suprafețelor de pădure corespunzătoare cu încadrarea fiecărei categorii de PVRC.

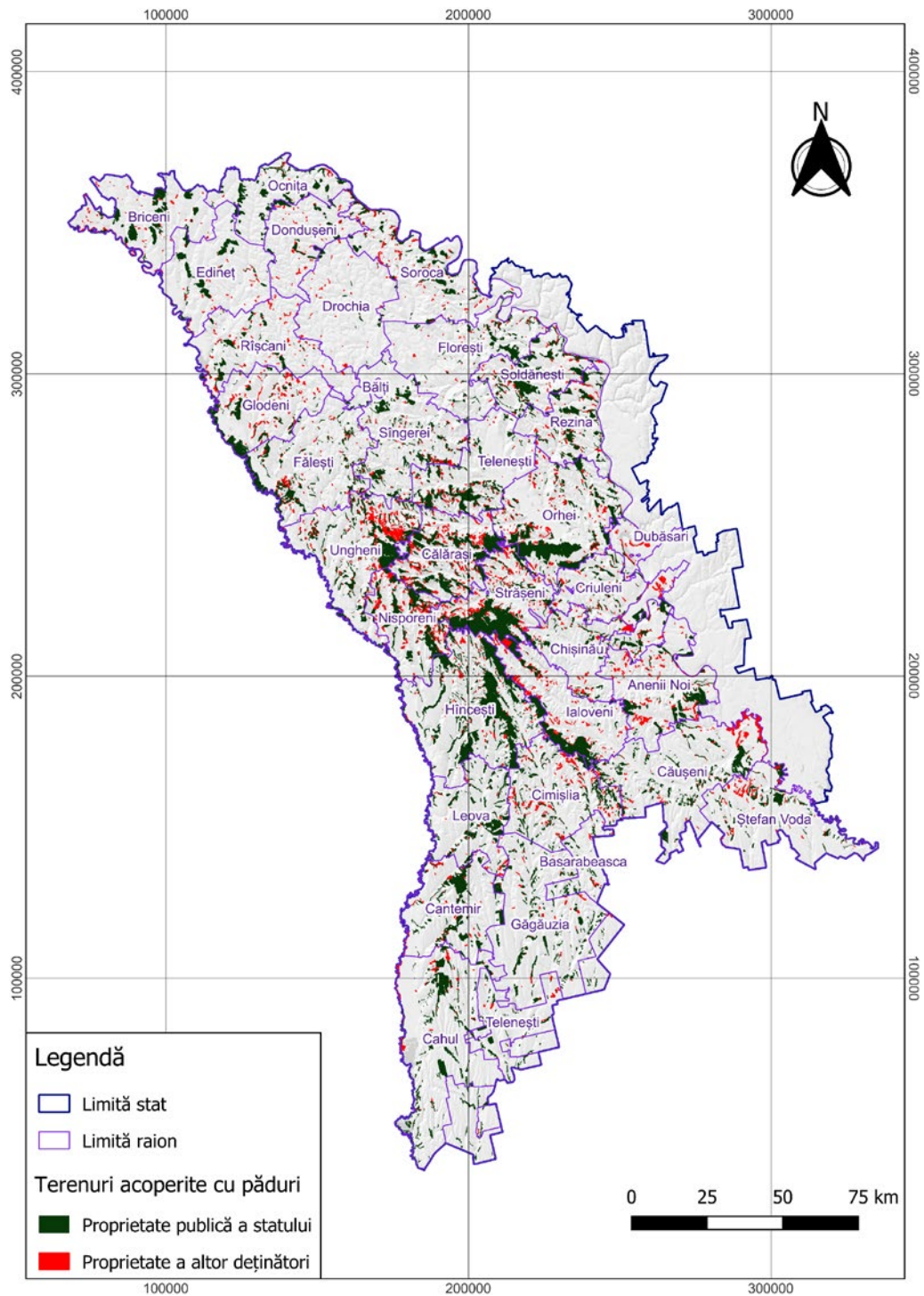
Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Figura 7. Terenurile acoperite cu păduri proprietate a altor deținători decât statul

Harta generalizatoare a terenurilor acoperite cu păduri (proprietate publică a statului și a altor deținători) este redată în Figura 8 de mai jos.

Figura 8. Harta generală a terenurilor acoperite cu păduri din Moldova

Sursa: compilația autorilor (prelucrare utilizând datele furnizate de ICAS și ARFC)

3.2.2. Ariile naturale protejate

Pentru identificarea și reprezentarea cartografică a „PVRC 1.1 – Suprafețe din arii protejate”, au fost necesare datele privind distribuția geografică a ANP care au ca obiectiv principal conservarea biodiversității (Jennings și al. 2003; Stewart și Rayden 2009; Vlad și al. 2013).

În Moldova, astfel de suprafețe se găsesc în:

- **Rezervații Științifice** – destinate, în principal, menținerii intacte a obiectelor și complexelor naturale și conservării biodiversității;
- **Rezervații Naturale** – destinate asigurării condițiilor optime de protejare și restabilire a speciilor, a comunităților vegetale și animale semnificative din punct de vedere național;
- **Monumente ale Naturii Botanice:** sectoare reprezentative cu vegetație silvică – teritorii luate sub protecție în scopul conservării habitatelor unice sau tipice ale speciilor de plante relict, comunități ale lor, precum și a unor specii de plante rare sau periclitate, a arborilor seculari. Conform reevaluării ANP, acestea sunt propuse de a fi trecute la categoria Rezervații Naturale (Postolache și al. 2013);
- **Parcuri Naționale (PN)** – Pentru PN Orhei au fost luate în considerare Zona A, ce cuprinde arii naturale unice care își păstrează caracterul și influența naturală și care servesc ca depozit natural de păstrare a fondului genetic de plante și animale autohtone și Zona B1 – de protecție și recreere – în care sunt prioritate procesele naturale, permise fiind doar intervenții legate de reconstrucția și reabilitarea ecologică (HG 2014). Pentru PN Nistrul de Jos a fost luată în considerare doar Zona A, Zonei B fiindu-i atribuit doar obiectivul de recreere (HG 2022);
- **Rezervațiile Peisajere** – conform reevaluării ANP, acestea sunt propuse de a fi trecute la Rezervații Naturale – acestea având principalele

obiective sau valori de protecție: arborete natural fundamentale și populații de plante și animale rare precum și conservarea peisajului (Postolache și al. 2013).

Pentru identificarea suprafețelor de pădure de inclus în PVRC 1.1, nu au putut fi găsite hărțile ANP conform Legii 1538/1998 în format GIS. Din acest considerent, MM, în urma solicitării, a oferit formularele de reevaluare a ANP realizate în cadrul proiectului UNDP/GEF „Fortificarea capacităților instituționale și a reprezentativității sistemului de arii protejate din Moldova”, derulat în perioada iulie 2010 – decembrie 2012, a cărui scop a fost identificarea stării actuale a ANP, fiind sugerate propuneri și recomandări pentru optimizarea demersului de conservare a biodiversității (Postolache și al. 2013). Această reevaluare nu a fost recunoscută oficial la nivel legislativ, astfel că, în acest studiu, au fost incluse ANP din categoriile enunțate mai sus, conform Legii 1538/1998, dar proiectarea acestora pe hartă a fost realizată cu ajutorul recomandărilor oferite în cadrul procesului de reevaluare. Aceste recomandări sunt oportune întrucât oferă o situație actualizată a ANP. Cu ajutorul informațiilor conținute în formularele de reevaluare, a fost realizată o hartă a ANP, de interes pentru această categorie de PVRC, de pe teritoriul Republicii Moldova (nu au fost incluse ANP care au fost propuse de a fi excluse din lista „ariilor protejate”, precum și suprafețele de pe teritoriul Transnistriei din cauza lipsei datelor de poziționare a acestora). Pe baza informațiilor referitoare la amplasamentul ANP incluse în aceste formulare și urmărind datele din hărțile amenajistice preluate de la ICAS, a fost realizată o hartă GIS ce conține limitele ANP de interes (Figura 9). Suprafața pentru aceste ANP este diferită față de cea inclusă în formularele de reevaluare. Limitele celor mai multe subparcele amenajistice care erau propuse de a

fi incluse în sistemul ANP, cu ocazia lucrărilor de reamenajare, au fost ajustate, ceea ce a produs modificări în suprafața ariilor. În același timp, autorii reevaluării afirmă că suprafețele pot fi modificate în cazul în care vor fi luate în considerare propunerile de reclasificare a ANP (Postolache și al. 2013). Pentru includerea în harta GIS a ANP din categoria PN, au fost utilizate datele din actele normative corespunzătoare – HG 923/2014 pentru Parcul Național Orhei și HG 144/2022 pentru Parcul Național Nistrul de Jos.

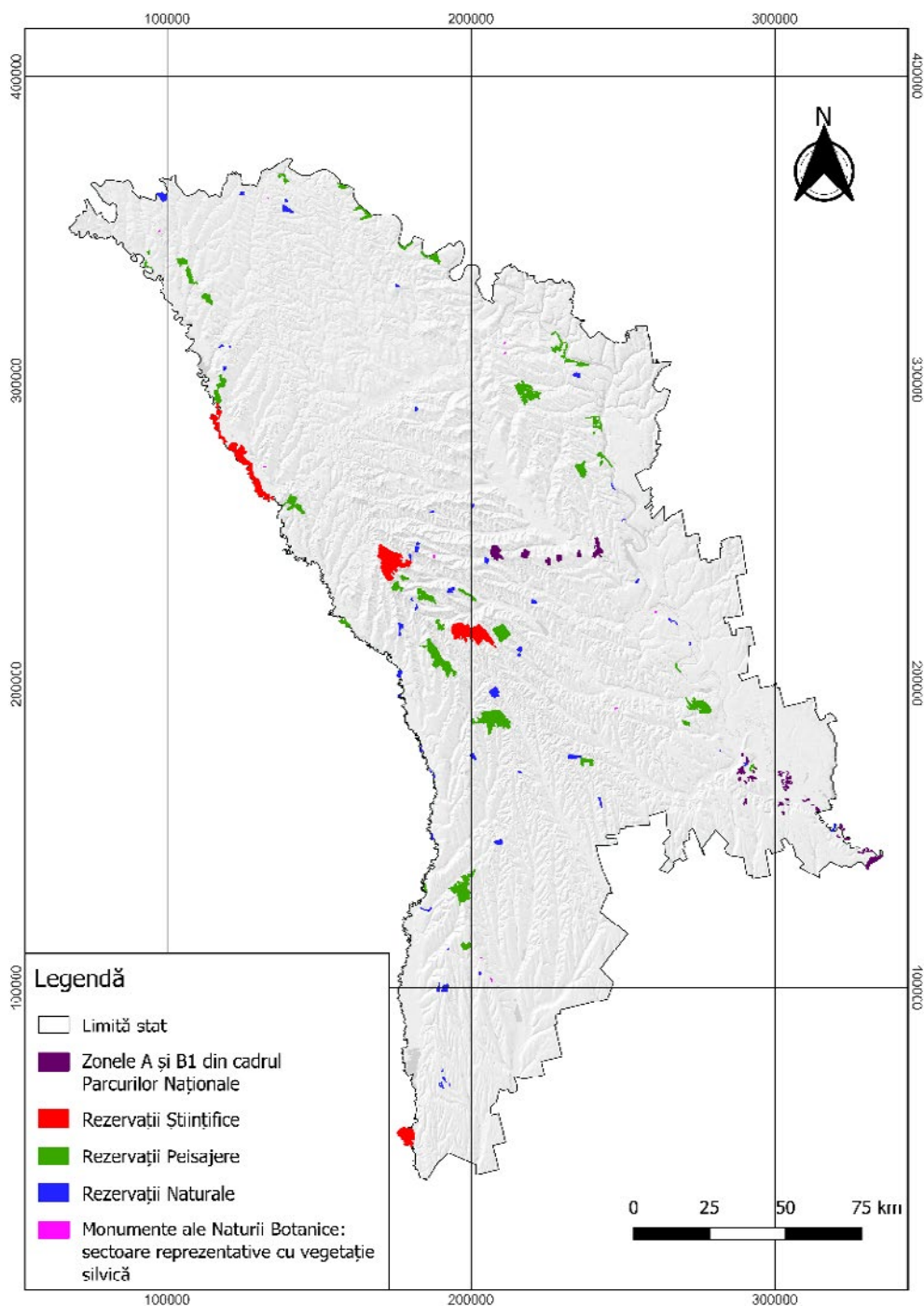
Harta ANP de interes pentru identificarea PVRC 1.1 (Figura 8) conține:

- 4 Rezervații Științifice – una a fost exclusă din cauza amplasamentului în zona Transnistreană;
- 43 Rezervații Naturale Silvice – din totalul de 51 (conform Legii 1538/1998), 3 au fost propuse spre excludere și 4 sunt amplasate în zona Transnistreană;
- 4 Rezervații Naturale de Plante Medicinale – din totalul de 9 (conform Legii 1538/1998), 4 au fost excluse sau comasate cu Rezervațiile Naturale Silvice și 1 este amplasată în zona Transnistreană;
- 3 Rezervații Naturale Mixte;
- 55 Rezervații Peisajere – din totalul de 61 (conform Legii 1538/1998), 4 sunt amplasate în zona Transnistreană, iar 2 sunt propuse de a fi trecute la categoria Monumente ale Naturii A) Geologice și paleontologice, ceea ce le fac să nu mai fie de interes pentru includerea acestora în PVRC 1.1;
- 12 Monumente ale Naturii – a) sectoare reprezentative de vegetație silvică, și c) Botanice – din totalul de 13 (conform Legii 1538/1998), 1 amplasată în Transnistria.

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Figura 9. ANP de interes pentru identificarea PVRC 1.1

Sursa: MM & ICAS.

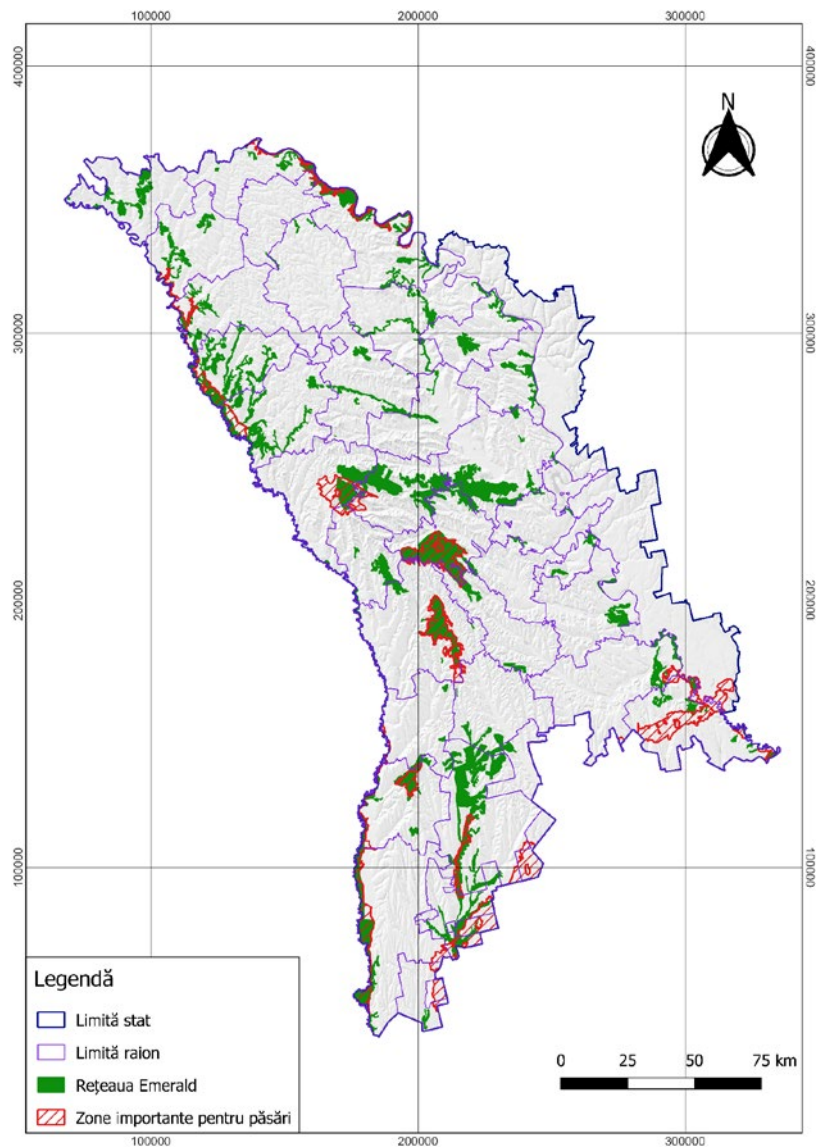
3.2.3. Siturile Emerald și Ariile Importante pentru Păsări și Biodiversitate (AIB)

Pentru realizarea hărții siturilor Emerald a fost accesat site-ul Agenției Europene de Mediu și au fost descărcate datele cartografice și formularele standard pentru fiecare sit Emerald (EEA 2023). Toate fișierele descărcate au fost combinate,

rezultând o hartă comună a celor 61 de situri (Figura 10).

La realizarea hărții AIB au fost solicitate datele de pe platforma datazone.birdlife.org.

Figura 10. AIB și Rețeaua Emerald în Moldova

Sursa: BirdLife 2023a; EEA 2023.

4. <https://datazone.birdlife.org/home>.

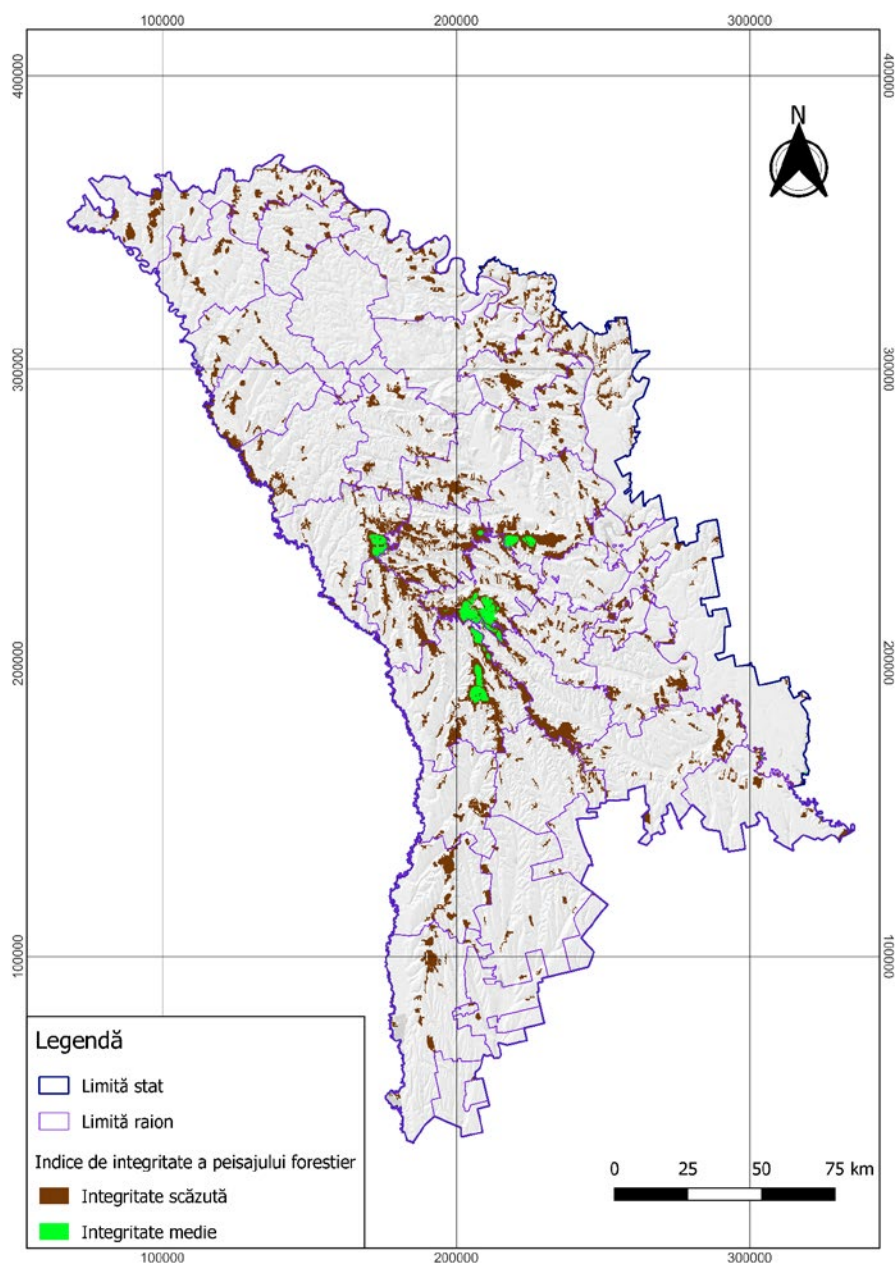

3.2.4. Reprezentarea grafică a indicelui de integritate a peisajului forestier

În Moldova nu există peisaje forestiere intacte (GFW 2023), nici peisaje forestiere cu o integritate ridicată, doar suprafețe restrânse cu integritate

medie din punct de vedere al nivelului de modificări antropice, majoritatea având o integritate mică (Figura 11; FLII 2023).

Figura 11. Indicele de integritate a peisajului forestier pentru Moldova

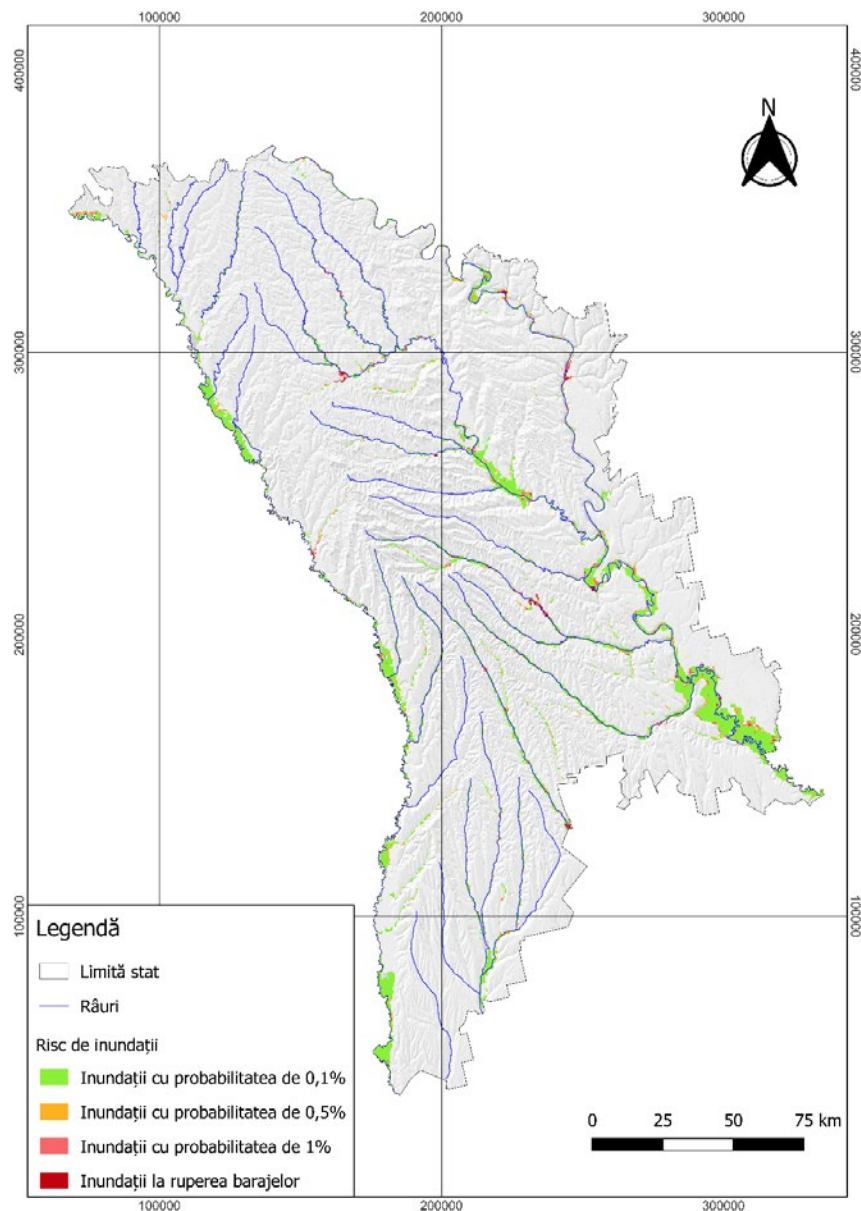
Sursa: FLII 2023.

3.2.5. Harta zonelor de risc natural hidrologic

Pentru identificarea pădurilor importante pentru această categorie de PVRC a fost utilizată harta zonelor de risc natural hidrologic (Figura 12), oferită de Agenția Apele Moldovei, disponibile pe portalul

geodata.gov.md. În limitele acestor zone se află și unitățile amenajistice încadrate în păduri cu funcții speciale de protecție a apelor, situate în luncile râului Prut și fluviului Nistru.

Figura 12. Zone de risc natural hidrologic

Sursa: Agenția Apele Moldovei & ARFC.

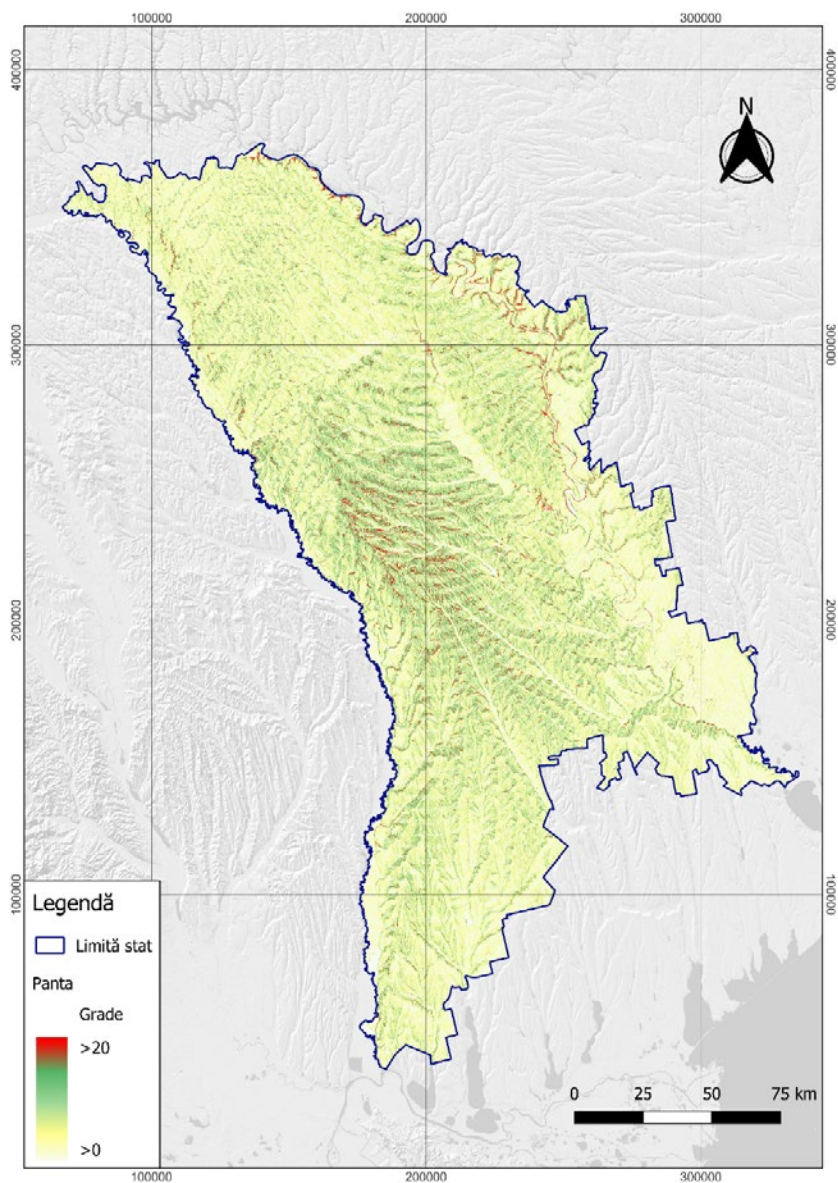

3.2.6. Modelul Digital de Elevație

A fost, de asemenea, realizată o hartă a înclinării versanților (Figura 13) pe baza Modelului Digital de

Elevație, cu o dimensiune a pixelului de 10 m, la nivel național, oferit de ARFC.

Figura 13. Harta înclinării versanților

Sursa: ARFC.

An aerial photograph of a lush green forest landscape. The top half of the image shows a dense, dark green forest covering a hillside. Below this, a valley opens up, featuring a river that winds through a lighter green, less dense forest. The foreground shows a mix of green trees and a grassy area. The overall scene is vibrant and natural.

Capitolul 4 Rezultate și discuții

Pădure deținută și gestionată de comunitate din zona de deal a Moldovei de centru-nord (PVRC categoria 4.2).
© Autor: Aurel Lozan, terenurile comunei Boghenii-Noi, raionul Ungheni.

4.1. PVRC 1. Păduri ce conțin concentrații de biodiversitate semnificative la nivel global, regional sau național

4.1.1. PVRC 1.1. Suprafețe forestiere din arii protejate

Suprafețele forestiere care sunt propuse a fi desemnate ca PVRC 1.1 sunt incluse în ANP care au obiectivul principal conservarea biodiversității (Jennings și al. 2003; Stewart și Rayden 2009; Vlad și al. 2013). În Moldova, astfel de suprafețe se găsesc în rezervațiile științifice, rezervațiile naturale, suprafețele declarate monumente ale naturii și zonele de protecție integrală din ariile protejate conform Legii 1538/1998. Reprezentarea grafică a acestora a rezultat ca urmare a suprapunerii

hărții terenurilor acoperite cu păduri ale Republicii Moldova cu harta ANP.

Relația dintre suprafețele ANP conform Legii 1538/1998 și reevaluării (prin proiectul GEF/PNUD), dar și suprafețele rezultate în cadrul acestui studiu, încadrate în PVRC 1.1, pe tipuri de proprietate, se găsesc sintetizate în Tabelul 6 și detaliate în Tabelul A3.1 (vezi în anexă).

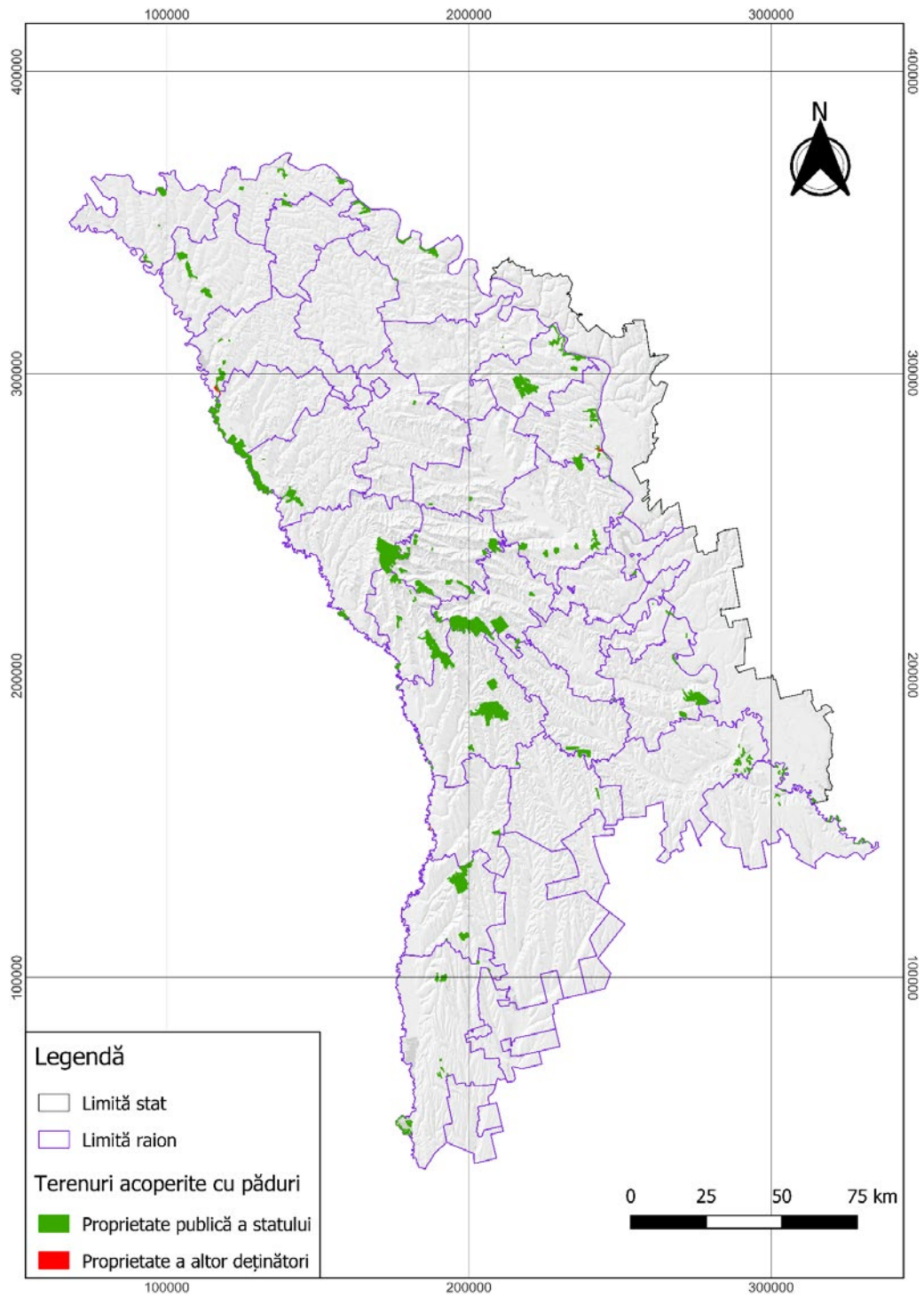
Tabelul 6. Suprafețele ANP și a pădurilor incluse în PVRC 1.1

Nr	Categorie ANP	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform reevaluării (ha)	Suprafața, conform studiului (ha)			
				Total	Pădure proprietate a statului	Pădure proprietate a altor deținători	Total pădure
1	Parcuri Naționale (PN Orhei - Zona A și B1; PN Nistrul de Jos – Zona A)	4,583.8	—	4,790.1	3,640.3	0.00	3,640.3
2	Rezervații științifice	19,007.0	18,930.8	18,877.0	16,302.2	0.00	16,302.2
3	Rezervații Naturale	5,827	6,257.44	6,283.71	6,165.5	22.78	6,188.28
4	Monumente ale Naturii C) Botanice a) Sectoare reprezentative cu vegetație silvică	70.2	101.33	98.53	97.98	0.35	98.33
5	Rezervații Peisajere	32,428.0	33,499.08	33,746.39	31,619.3	229.93	31,849.2
Total		61,916.0	58,788.65	63,795.73	56,536.3	769.51	57,305.81

Localizarea suprafețelor de pădure incluse în PVRC 1.1 este reprezentată în Figura 14.

Figura 14. Harta pădurilor incluse în PVRC 1.1

Sursa: MM & ICAS.

4.1.2. PVRC 1.2. Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate, periclitare și PVRC.1.3 Păduri cu utilizare sezonală critică

În cadrul PVRC 1.2 și PVRC 1.3, se recomandă introducerea pădurilor din cadrul siturilor desemnate pe criterii științifice care conțin specii de plante superioare sau specii de animale care, în anumite etape esențiale ale existenței lor, au nevoie de ecosistemele forestiere (Vlad și al. 2013). Aceste specii rare, amenințate sau periclitare sunt ocrotite de stat și sunt incluse în Anexa 3 a legii ANP (Lege 1998) și în Cartea Roșie a Republicii Moldova (CR 2015). Pentru identificarea acestor tipuri de păduri a fost utilizată Rețeaua Emerald. Suplimentar au fost analizate și zonele importante pentru păsări și biodiversitate (BirdLife 2023b). Scopul acestora este de a asigura conservarea pe termen lung a siturilor care au o importanță semnificativă pentru păsări și biodiversitate. Selectarea acestor zone se realizează prin aplicarea unor criterii ornitologice bazate pe cunoștințele la zi cu privire la dimensiunile și tendințele populațiilor de păsări. Aceste criterii asigură că zonele selectate au o semnificație reală pentru conservarea internațională a populațiilor de păsări și oferă un sistem comun, creând astfel coerență între situri și permit realizarea de analize comparative la nivel național, continental și global (BirdLife 2023b). În Republica Moldova au fost

identificate 11 astfel de zone cu o suprafață totală de 124,438 ha ce conțin 236 specii de păsări (din acestea 149 specii sunt de uscat, 87 specii de apă, 16 specii de mare) cu 208 de specii fiind migratoare, 12 din acestea fiind specii de păsări amenințate la nivel global (BirdLife 2023c). Pădurile cuprinse în aceste zone pot fi analizate și considerate ca PVRC 1.2, PVRC 1.3, sau chiar PVRC 1.1 dacă suprafețele în cauză vor fi desemnate ca rezervații științifice, rezervații naturale, monumente ale naturii sau zone de protecție strictă.

Suprafața pădurilor proprietate publică a statului inclusă în această categorie de PVRC a fost identificată prin suprapunerea parcellarului silvic cu harta rețelei Emerald. Unitățile amenajistice care beneficiază de prezența celor mai importante specii – stejar, stejar pufos, stejar brumăriu, gorun, fag, salcie, arin – corespunzătoare tipurilor de habitate forestiere de interes European, pentru care au fost declarate siturile Emerald (Tabelul 7), au fost incluse în PVRC 1.2. Pentru pădurile proprietate publică a UAT care dispun de amenajament, a fost utilizată o procedură similară. Pe baza hărților amenajistice, nu a fost posibilă identificarea prezenței arinului.

Tabelul 7. Lista habitatelor forestiere de interes European pentru care au fost declarate siturile Emerald și sunt de interes pentru PVRC 1.2 și PVRC 1.3

Nr	Cod	Denumirea în engleză a habitatului	Denumirea în română a habitatului
1	G1.11	Riverine willow woodland	Formațiuni riverane de salcie
2	G1.21	Middle European stream ash - alder woods	Păduri de frasin și arin central europene
3	G1.41	Alder swamp woods not on acid peat	Păduri mlăștinoase de arin pe turbă neacidă
4	G1.22	Mixed oak - elm - ash woodland of great rivers	Păduri mixte de stejar - ulm - frasin pe râuri mari
5	G1.6	Beech woodland	Păduri de fag
6	G1.7	Thermophilous deciduous woodland	Păduri termofile de foioase
7	G1. A1	Oak - ash - hornbeam woodland on eutrophic and mesotrophic soils	Păduri de stejar - frasin - carpen pe soluri eutrofe și mezotrofe

Sursa: EUNIS (versiunea 2012, cu amendamentele din 2019); Legea 94/2007 (cu amendamentele din 2021).

Suprafața siturilor Emerald este de 325,197 ha (Lege 2007), din care, păduri de interes pentru PVRC 1.2: din FFN proprietate publică a statului – 93,131.4 ha; păduri din FFN proprietate publică a UAT – 55.08 ha. Situația detaliată pentru fiecare sit Emerald în parte se găsește în Tabelul A3.2 (vezi anexa 3).

Același procedeu a fost folosit pentru identificarea suprafețelor terenurilor acoperite cu păduri care se suprapun cu zonele importante pentru păsări și biodiversitate. Suprafața obținută a pădurilor

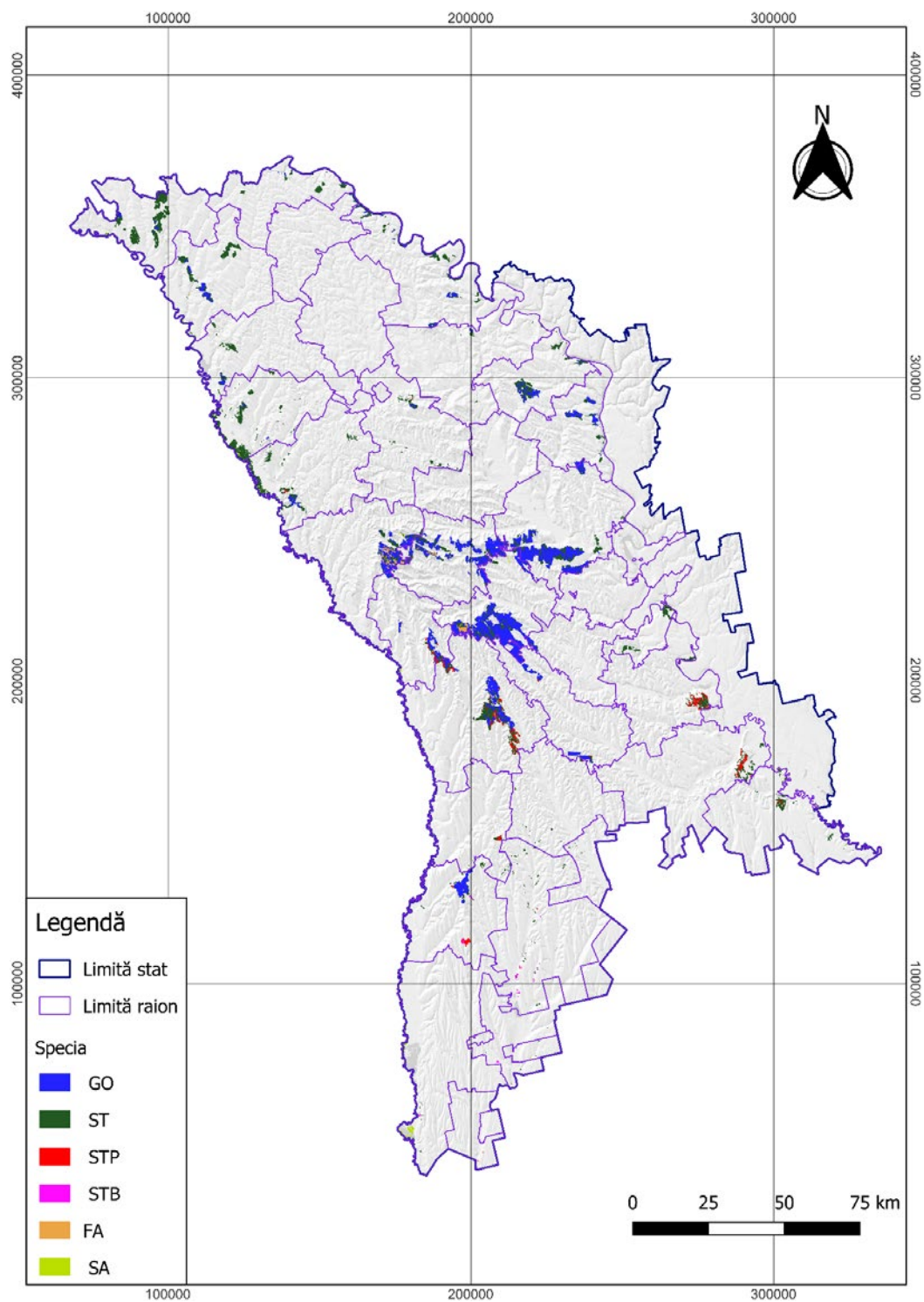
ce se suprapun cu aceste zone este de 38,172.1 proprietate publică a statului și 20.44 ha proprietate a altor deținători.

Straturile obținute pentru ambele cazuri au fost combinate, iar suprafața de pădure rezultată este de 95,142.9 ha proprietate publică a statului și 75.52 ha proprietate a altor deținători, acestea fiind incluse în PVRC 1.2. Localizarea pădurilor incluse în PVRC 1.2 și PVRC 1.3 este prezentată în Figura 15.

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Figura 15. Harta pădurilor incluse în PVRC 1.2 – 1.3

Sursa: MM & ICAS.

4.2. PVRC 2. Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile ale speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității

În ghidurile generale de identificare a PVRC-urilor (Brown și al. 2013; Jennings și al. 2003) și în cele elaborate la nivel național (Maesano și al. 2016; Vlad și al. 2013), ca pădurile să fie incluse în această categorie, acestea trebuie să îndeplinească criteriile de suprafață (în unele cazuri trebuie să fie de cel puțin 50,000 ha) și să conțină un grad ridicat de naturalețe și integritate. În Moldova nu există peisaje forestiere intacte (FGW 2023), nici peisaje forestiere cu o integritate ridicată, doar suprafețe restrânse cu integritate medie din punct de vedere al nivelului de modificări antropice, majoritatea având o integritate mică (FLII 2023). Din cauză că peisajele forestiere cu integritate medie au o întindere redusă, considerăm oportun ca acestea să fie incluse în PVRC 2 și monitorizate astfel ca

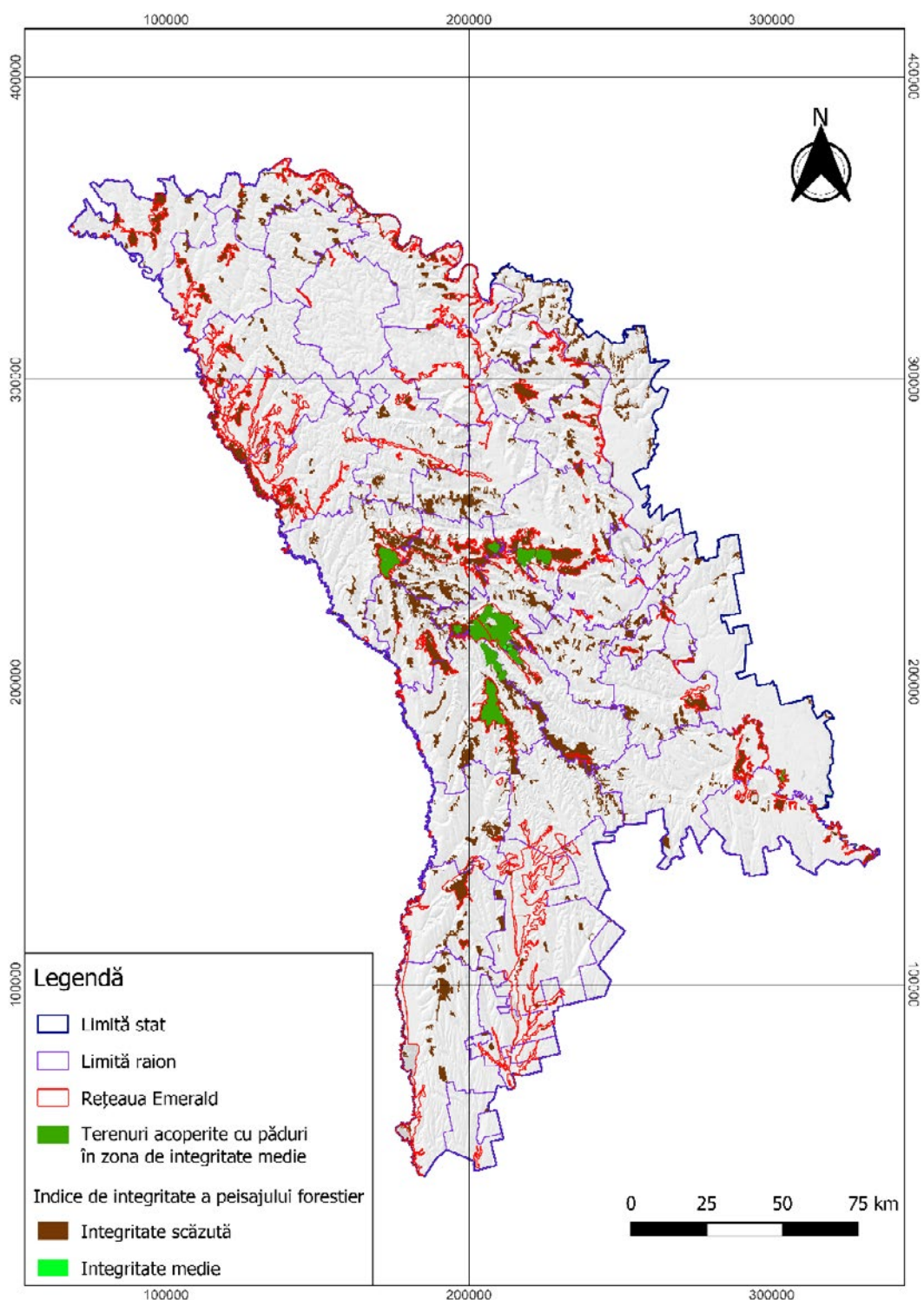
integritatea acestora să nu scadă. Marea parte din aceste suprafețe sunt incluse în rețeaua Emerald (Figura 16) și în alte ANP, dar o suprafață importantă (3,394.53 ha) nu este protejată prin niciun instrument legislativ, având doar prescrieri silvice specifice.

Pentru identificarea suprafeței de pădure, zona corespunzătoare nivelului de integritate medie a fost suprapusă cu parcelarul silvic. Au fost luate în considerare terenurile acoperite cu păduri incluse în parcele aflate în această zonă, rezultând o suprafață de pădure de 31,709.7 ha care a fost încadrată în PVRC 2. Situația detaliată a suprafețelor de pădure incluse în PVRC este redată în Tabelul A3.3 (vezi anexa 3).

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Figura 16. Harta pădurilor în zona de integritate medie a peisajului forestier (PVRC 2)

Sursa: MM & ICAS.

4.3. PVRC 3. Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitate

În această categorie au fost incluse arboretele natural fundamentale formate din specii de o importanță majoră pentru Moldova – stejar, gorun, stejar brumăriu, stejar pufos, și fag. Aceste păduri

au fost identificate pe baza descrierii parcelare și caracterului actual al tipului de pădure 1 – 3. Suprafața pădurilor incluse în PVRC 3 este redată în Tabelul 8 și Figurile 17 și 18.

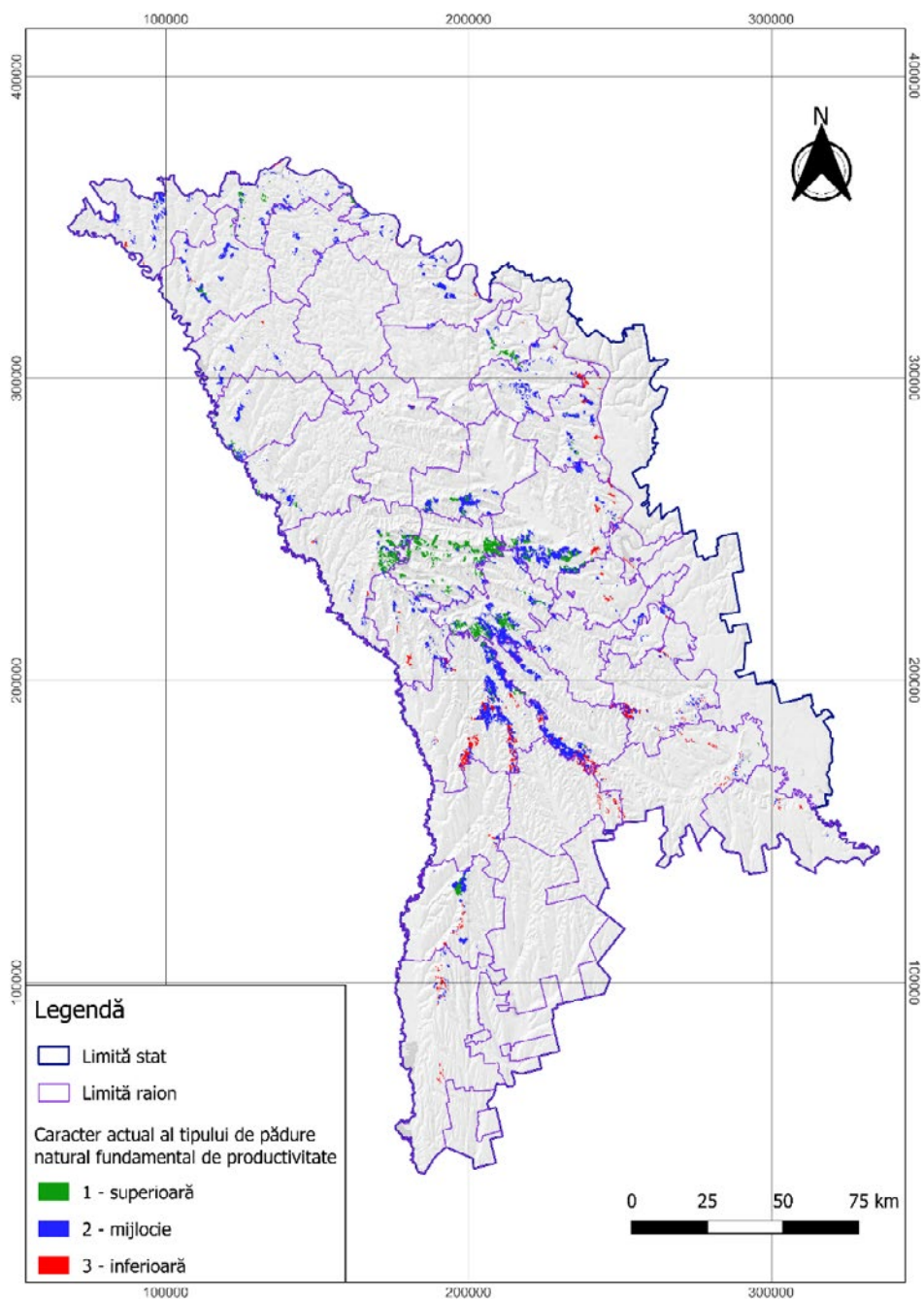
Table 8. Area of forests included in HCVF 3 and its distribution by tree species

Nr	Proprietate	Caracter actual al tipului de pădure	Specia					Total
			Gorun	Stejar	Stejar pufos	Stejar brumăriu	Fag	
1	Stat	1	14,641.90	4,066.48	23.18	0.00	471.26	19,202.82
2	Stat	2	37,097.70	15,709.40	4,775.85	226.23	235.23	58,044.41
3	Alți deținători decât statul		0.00	48.16	1.18	0.00	0.00	49.34
4	Stat	3	1,436.06	7,303.52	556.40	4.28	0.00	9,300.26
5	Total		53,175.66	27,127.56	5,356.61	230.51	706.49	86,596.83

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

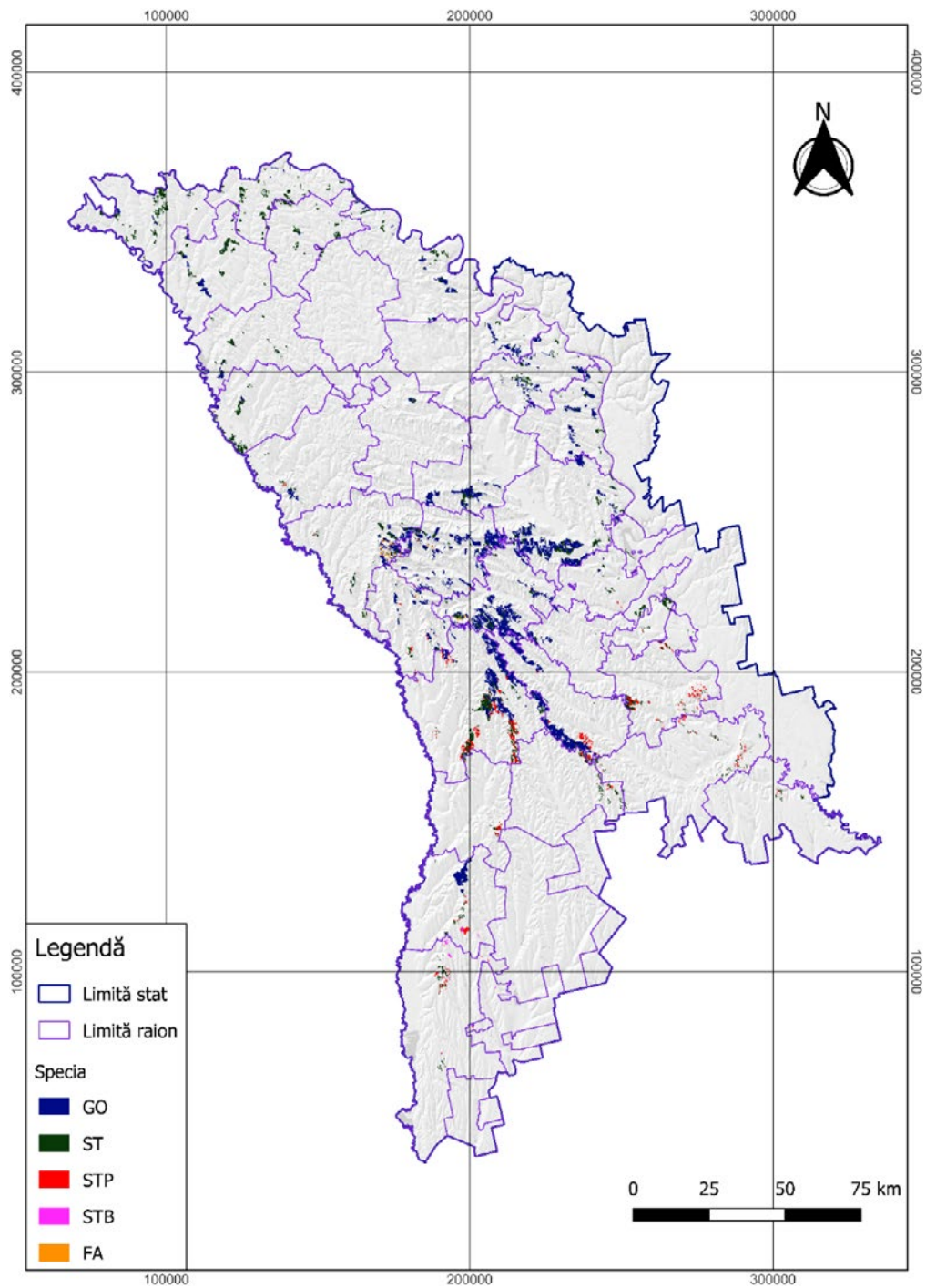
Figura 17. Harta pădurilor încadrate în PVRC 3 în funcție de productivitate

Sursa: ICAS.

Figura 18. Harta pădurilor încadrate în PVRC 3 în funcție de specia principală

Sursa: ICAS.

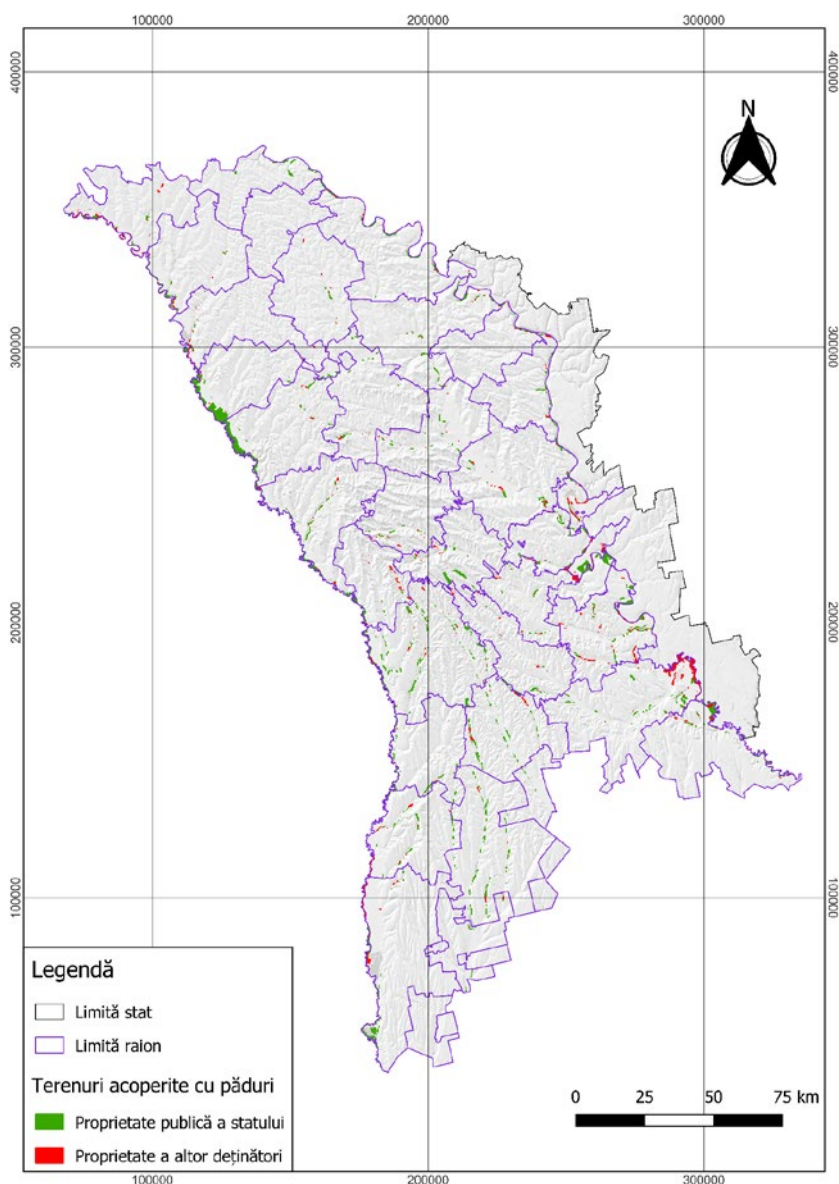
4.4. PVRC 4. Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice

4.4.1. PVRC 4.1. Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă

Pentru identificarea pădurilor din categoria PVRC 4.1, harta zonelor de risc natural hidrologic a fost suprapusă, pe rând, cu hărțile silvice, pentru a identifica suprafețele de pădure proprietate publică a statului, rezultând o suprafață de 27,507.9 ha, și cu harta terenurilor acoperite de păduri proprietate

a altor deținători, realizată în cadrul acestui studiu, rezultând o suprafață de 7,064.61 ha. Localizarea pădurilor incluse în PVRC 4.1 este prezentată în Figura 19, suprafața totală a acestora fiind de 34,572.51 ha.

Figura 19. Harta pădurilor incluse în PVRC 4.1

Sursa: ICAS.

În alte țări, în această categorie de PVRC au fost incluse păduri în zone limitrofe resurselor de apă potabilă pentru comunitățile din zonă, în cazul în care nu există alternative fezabile sau disponibile imediat, aferente bazinelor hidrografice torențiale

pentru reglarea debitului de apă, de-a lungul malului apelor curgătoare, unde acestea au rol de control al inundațiilor (Maesano și al. 2016; ProForest 2016; Vlad și al. 2013).

4.4.2. PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune

Suprafețele acoperite cu pădure din FFN proprietate publică a statului au fost încadrate în PVRC 4.2 cu ajutorul hărților silvice. Au fost incluse toate unitățile amenajistice ce conțin terenuri acoperite cu pădure, care au fost încadrate în categoria funcțională 1.2A – Păduri situate pe terenuri cu eroziune în adâncime și pe terenuri cu înclinare mai mare de 20o, rezultând o suprafață de 7,616.66 ha.

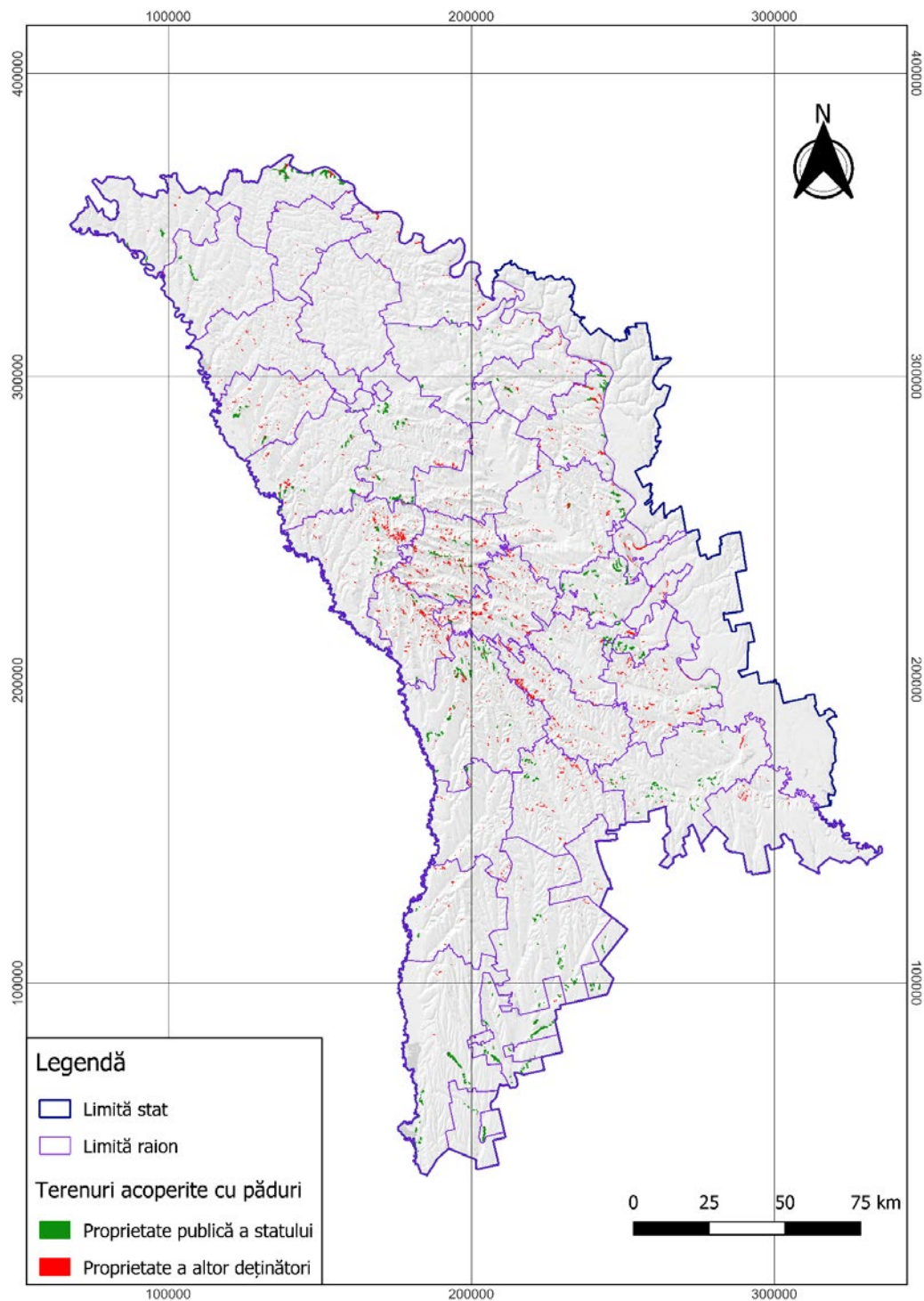
Harta suprafețelor de teren cu o înclinare mai mare de 20o a fost suprapusă cu harta suprafețelor de pădure a UAT, rezultând o suprafață de 1,927.37 ha. Localizarea pădurilor incluse în PVRC 4.2 este prezentată în Figura 20.

În România, în această categorie de PVRC, din punct de vedere a pantei terenurilor, sunt incluse pădurile situate pe stâncării, grohotișuri, pe terenuri cu eroziune evidentă și pe terenuri cu pante mari, $\geq 35^\circ$ pe orice fel de substrat litologic, $\geq 30^\circ$ pe substrat de fliș și $\geq 25^\circ$ pe substrat de nisipuri și pietrișuri (Vlad și al. 2013). În Bulgaria, pragul de pantă peste care suprafețele de pădure sunt considerate PVRC 4.2 este de 30° , având o suprafață totală peste 1 ha și consistența arborilor mai mare de 0.6 (ProForest 2016), iar în cazul Italiei, au fost luate în considerare pădurile situate pe pante mai mari de 21.8° (40%) (Maesano și al. 2016).

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Figura 20. Suprafețele de pădure incluse în PVRC 4.2

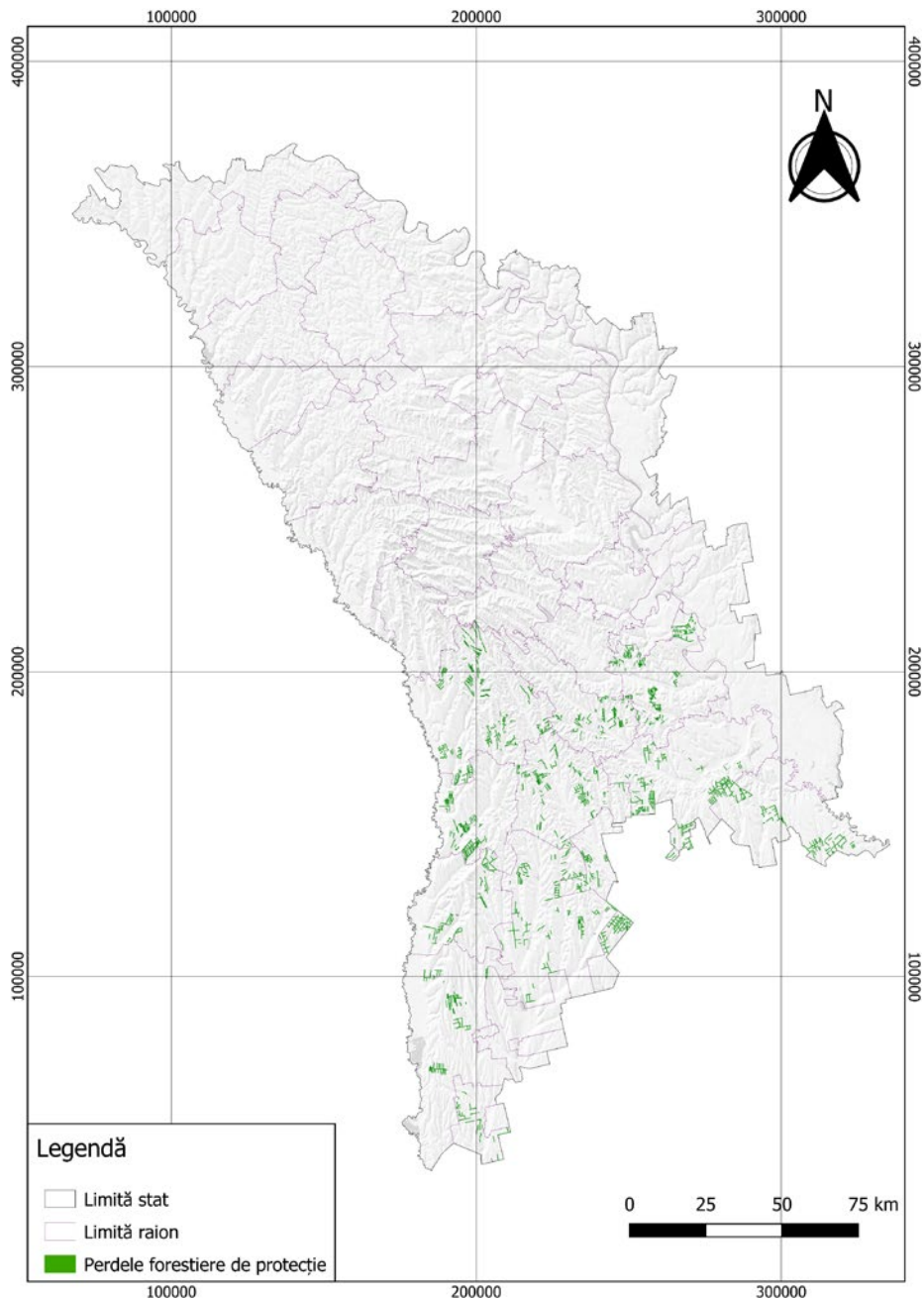
Sursa: ICAS.

4.4.3. PVRC 4.3 Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului

În această categorie ar trebui incluse perdelele forestiere de protecție. Acestea acoperă o suprafață de 30,300 ha (ARFC, 2022) în afara FFN, dar, în

prezent, nu există o bază de date cartografice care să conțină localizarea acestora, decât în zona de centru și sud a țării (Figura 21).

Figura 21. Harta perdelelor forestiere de protecție din centrul și sudul Moldovei

Sursa: ARFC.

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

4.5. PVRC 5. Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale

Produsele nelemnoase, chiar dacă sunt importante, nu sunt esențiale pentru comunitățile locale din Moldova, acestea reprezintă doar 1% din venitul acestora. Pe de altă parte, resursele lemnoase sunt foarte importante pentru acestea, mai ales lemnul de foc. Gospodăriile cu venituri modeste sunt nevoite să aloce, în medie, 22.6% din venituri pentru a-și asigura această resursă (Talpă și al. 2022). Aceste

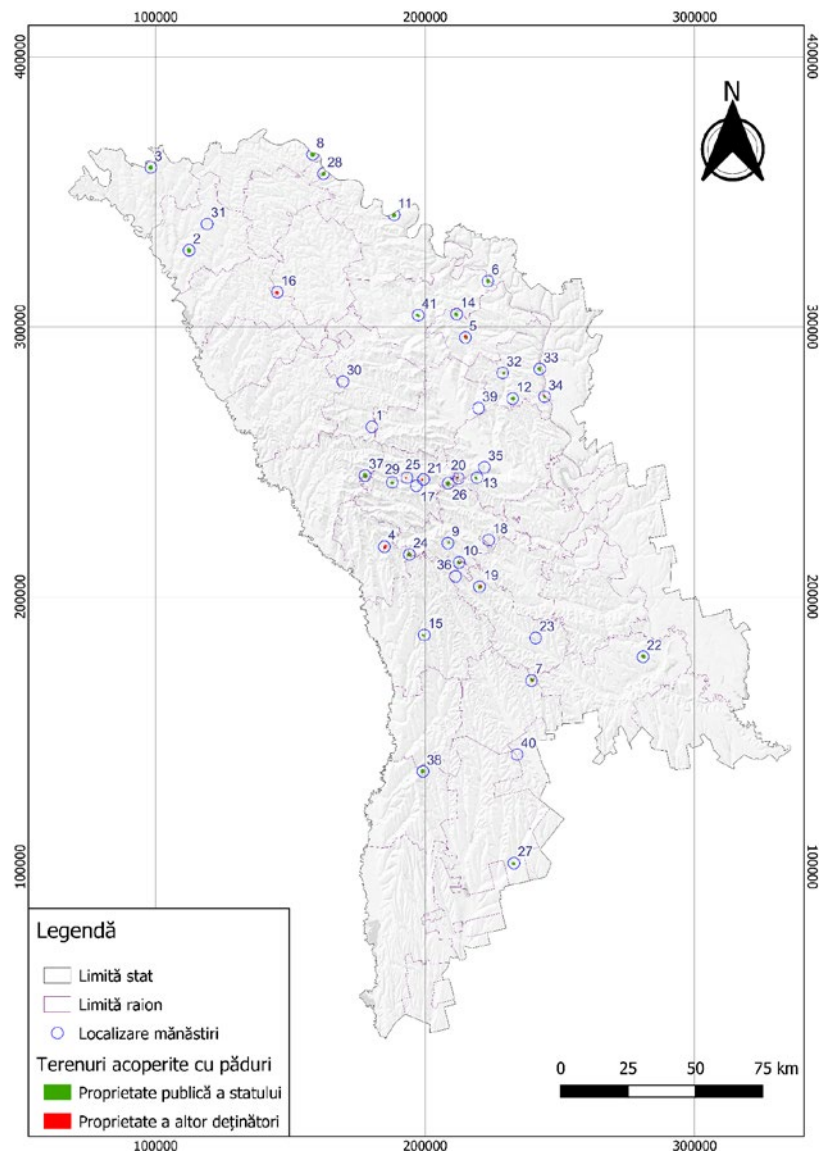
nevoi au fost identificate în mai multe localități din zone diferite ale țării, astfel că se poate spune că toate pădurile țării satisfac o nevoie socială majoră. Cu toate acestea, din cauza distanțelor relativ mici între suprafețele cu pădure, comunitățile locale nu ar întâmpina dificultăți majore ca să obțină masa lemnoasă din localitățile vecine..

4.6. PVRC 6. Păduri esențiale pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone

După modelul specificat în ghidul de identificare a PVRC pentru Bulgaria (ProForest 2016), în această categorie de PVRC au fost incluse zonele de pădure de pe o rază de 500 m în jurul siturilor

religioase. Au fost identificate toate mănăstirile care se regăsesc în Moldova (vezi Tabelul A3.4 din anexa 3) și cartografiate pădurile care se suprapun cu zona respectivă (Figura 22).

Figura 22. Suprafețele acoperite cu păduri incluse în PVRC 6

Sursa: compilația autorilor în baza datelor GIS.

4.7. Evaluarea finală a PVRC. Recomandări generale de management

Toate straturile vectoriale GIS obținute pentru pădurile încadrate în fiecare categorie de PVRC au fost unificate într-un strat comun (Figura 23). Suprafața totală obținută a pădurilor proprietate publică a statului incluse în PVRC este de 166,517

ha, iar cea pentru pădurile proprietate a altor deținători de 8,979.15 ha, rezultând o suprafață de 175,496.15 ha (Tabelul 9). Recomandările generale de management pentru PVRC sunt enunțate în Tabelul 10.

Tabelul 9. Suprafețele rezultate de PVRC pe categorii și forma de proprietate

Nr	PVRC	Terenuri acoperite cu păduri (ha)		
		Total	Alți deținători	Stat
1	PVRC 1.1	58,078.31	253.06	57,825.25
2	PVRC 1.2 + PVRC 1.3	95,218.42	75.52	95,142.90
3	PVRC 2	31,709.70	0.00	31,709.70
4	PVRC 3	86,596.83	59.34	86,537.49
5	PVRC 4.1	34,572.51	7,064.61	27,507.90
6	PVRC 4.2	9,544.03	1,927.37	7,616.66
7	PVRC 4.3	—	—	—
8	PVRC 5	—	—	—
9	PVRC 6	802.83	685.11	117.73
Total PVRC suprapuse		175,496.15	8,979.15	166,517.00

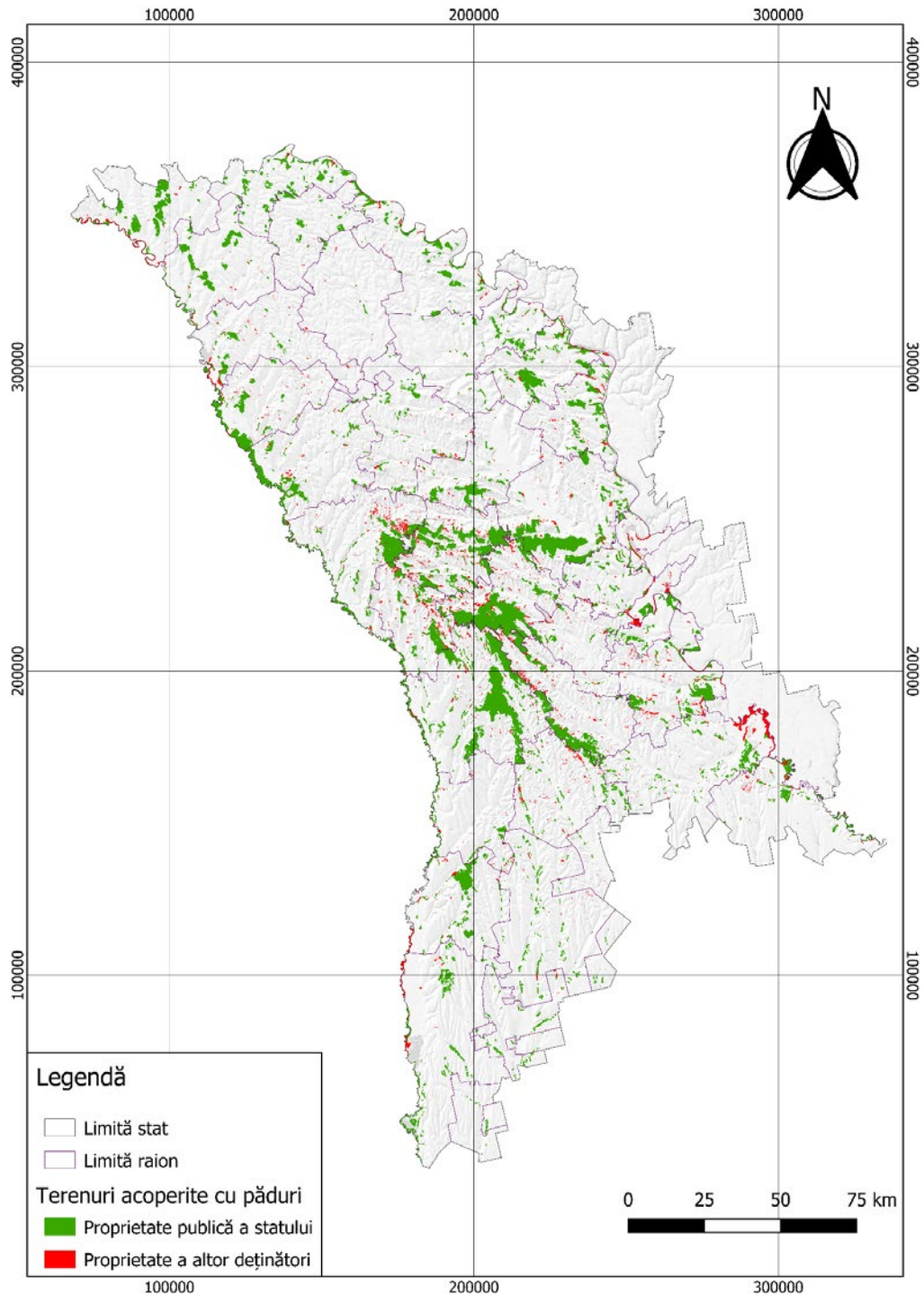
Tabelul 10. Recomandări generale de management pentru pădurile incluse în categoriile de PVRC

Nr	PVRC	Recomandări de management
1	PVRC 1.1	Măsurile de management pentru PVRC 1.1 vor fi cele stabilite prin planurile de management ale ANP
2	PVRC 1.2 + PVRC 1.3	Lucrările silvice aplicate vor corespunde cerințelor ecologice ale speciilor care se doresc a fi conservate (în special de umiditate și lumină) și vor fi stabilite în urma consultării cu specialiști biologi. În plus, acestea vor asigura continuitatea habitatului în locația respectivă, fie în același arboret sau în cele vecine. Exploatarea masei lemnoase se va face în afara sezonului de vegetație al speciilor respective pentru a asigura posibilitatea reproducerii și perpetuării acestora. Colectarea materialului lemnos se va face cu minime prejudicii pentru sol, pentru a evita distrugerea rădăcinilor și a organelor reproductive subterane. Managementul forestier trebuie să asigure liniștea în perioadele critice în perimetrele în care s-au identificat concentrații deosebite ale speciilor avute în vedere. De asemenea, prin măsurile de gospodărire propuse se va urmări crearea unei succesiuni de vârste, care să asigure atât continuitatea vegetației forestiere, cât și menținerea unor structuri în cuprinsul trupurilor de pădure care să permită îndeplinirea funcțiilor atribuite (de la caz la caz).
3	PVRC 2	În pădurile din această categorie se recomandă intervenții adecvate pentru menținerea caracteristicilor naturale ale pădurii care să asigure, în principal, promovarea tipurilor naturale de pădure.
4	PVRC 3	În pădurile de șleau se recomandă tăieri progresive executate doar când există fructificație la speciile de stejari (pentru tăieri de deschidere a ochiurilor) și regenerare (tăierile de lărgire și racordare). În plus, înainte de tăierile de lărgire și racordare se vor executa toate lucrările necesare menținerii cvercineelor în compoziția viitorului arboret (spre exemplu, ajutorarea regenerării, degajări).
5	PVRC 4	Se recomandă lucrări speciale de conservare sau tratamente cu perioadă lungă de regenerare.
6	PVRC 6	Se va urmări menținerea pădurii în suprafețele identificate ca VRC6. Acest lucru va fi asigurat în cazul celor din jurul locurilor de cult prin aplicarea de lucrări de conservare. În plus, în arboretele din jurul acestei zone se va urmări aplicarea de tratamente cu promovarea regenerării naturale.

Sursa: Bećirović și al. 2019; Stewart și al. 2008; GNES 2019; Vlad și al. 2023.

Figura 23. Repartizarea suprafețelor acoperite cu PVCR după forma de proprietate

Sursa: compilația autorilor în baza materialelor MM & ICAS.

Capitolul 5

Constatări și recomandări

Pădure dominată de stejar pedunculat (*Quercus robur*) în zona de stepă din sudul Moldovei (PVRC categoria 3).
© Autor: Aurel Lozan și Nicolae Talpa Sr., rezervație (genetică) seminiceră, Ocolul Silvic Baimaclia.

5.1 Constatări

Acest studiu a avut ca scop identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare (PVRC) din Moldova și evaluarea stării de conservare a ecosistemelor forestiere pe baza semnificației lor reale – o designare în managementul pădurilor care nu a mai fost aplicată până acum. Deși, conform cadrului legislativ național, pădurile sunt clasificate ca păduri din Grupa I cu funcții primare de protecție, aproape toate pădurile din Moldova sunt utilizate în mare parte în scopuri de producție (pentru aprovizionarea comunităților cu necesități de subsistență, în principal lemn de foc) și sunt gestionate în mod nesustenabil, ceea ce a determinat autoritățile să reconsidere abordarea țării în vederea reconcilierii dezvoltării economice cu conservarea.

Constatările acestui studiu arată că, în conformitate cu abordarea elaborată de FSC, Moldova are suprafețe forestiere semnificative care au potențialul de a fi PVRC-uri. Luând în considerare suprapunerile, acestea sunt estimate la aproximativ 175,000 ha (sau 47.3% din suprafața pădurilor existente). Pe baza mai multor surse de date descriptive și spațiale privind pădurile din Moldova, inclusiv cu o analiză suplimentară bazată pe tehnici GIS, studiul a evaluat potențialul pădurilor țării de a oferi beneficii multiple (de la conservarea biodiversității, la beneficii economice și climatice, precum și hidrologice sau de control al eroziunii).

Pe baza unor consultări cuprinzătoare la nivel național cu toate părțile interesate cheie, acest studiu a elaborat primul „Ghid practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova”, considerând și experiența țărilor dintr-o regiune geografică similară.

Acest lucru atestă importanța semnificativă a pădurilor din punct de vedere ecologic, social și

cultural în contextul național.

Constatările acestui studiu au și scopul de a informa reevaluarea curentă a APN din Moldova și includ următoarele:

- Categoria PVRC 1.1, cartografiată prin analizarea suprapunerii dintre ANP și păduri, are o întindere potențială de cca 58,000 ha;
- Categoriile PVRC 1.2 și PVRC 1.3, tratate împreună în acest studiu, sunt cel mai bine reprezentate categorii, cu o suprafață totală de peste 95,000 ha; această suprafață indică un potențial real în ceea ce privește protejarea speciilor de interes conservativ, dar trebuie subliniat că **numai validarea în teren a prezenței VRC, cu aplicarea principiului precauției, trebuie să determine aplicarea de restricții în ceea ce privește managementul pădurilor respective;**
- În absența peisajelor forestiere cu integritate mare, acelea cu integritate medie sunt importante, fiind recomandată includerea lor în categoria PVRC 2 – între acestea, studiul de față a identificat o suprafață de cca 3,400 ha care, la această dată, nu are un statut de protecție/monitorizare special;
- Cartografierea pădurilor din categoria PVRC 3 numai pe baza informațiilor din amenajamentele silvice privind compoziția, a dus la evidențierea unei suprafețe de cca 86,000 ha; este de crezut însă că mare parte din aceste suprafețe nu reprezintă neapărat ecosisteme rare, amenințate sau periclitate, de unde necesitatea unei validări suplimentare a datelor cartografice obținute, înainte de decizia de a adopta un sistem de management diferit de cel actual;
- Pădurile ce asigură servicii de mediu în situații critice sunt reprezentate de pădurile cu importanță pentru sursele de apă, pentru

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

prevenirea și combaterea procesului de eroziune și de pădurile cu impact critic asupra terenurilor agricole; studiul efectuat indică o suprafață a PVRC din aceste categorii de cca 45,000 ha, calitatea datelor privind perdelele de protecție nepermițând includerea acestora în studiu;

- La o primă analiză, peste 800 ha de pădure pot fi

considerate ca fiind importante din perspectiva proximității cu siturile religioase; fără îndoială, și alte suprafețe de pădure pot fi incluse în această categorie, având în vedere legătura istorică culturală a locuitorilor Moldoviei cu pădurile, dar tematica necesită investigații suplimentare.

5.2 Recomandări

Principalele recomandări, ce se pot desprinde în urma activității de identificare și cartografiere a PVRC potențiale pentru Moldova, sunt următoarele:

- „Ghidul practic privind identificarea PVRC în Republica Moldova” poate fi în continuare îmbunătățit (Anexa 1) printr-un proces participativ, iar criteriile pentru identificarea PVRC trebuie adaptate la specificul ecologic și socio-economic național.
- Datele, mai cu seamă gestionate în GIS, care stau la baza prezentului raport ar trebui să poată fi consultate public, demers ce ar putea duce la stimularea cercetărilor în domeniu și la îmbunătățirea preciziei de determinare a suprafețelor.
- Prezentul studiu nu a inclus validarea în teren a suprafețelor cartografiate, acestea necesitând validare prin verificări în teren înainte de adoptarea oricărui sistem de management și de atribuirea oficială a vreunui statut legal de protejare sau regim special de management.
- Identificarea potențialului de PVRC poate constitui o bază foarte bogată și relevantă de plecare pentru demersurile viitoare de planificare în domeniul conservării biodiversității, cum ar fi documentele strategice privind conservarea biodiversității conform cerințelor Convenției privind Diversitatea Biologică (CBD) ratificate de Moldova.
- Prezentul studiu poate informa inițiativa de actualizare a Legii 1538/1998 privind ANP din Moldova prin oferirea unui suport cartografic extrem de util și prin crearea premiselor unei corecte identificări a valorilor de biodiversitate ce necesită demersuri de protecție.
- Recomandările de management din acest studiu sunt indicative și provenind din literatura de specialitate relevantă pentru condițiile ecologice ale pădurilor din Moldova; se recomandă elaborarea de recomandări specifice la nivel național pentru a surprinde și specificitatea procesului de identificare.
- Studiul de față a identificat o suprafață de cca 3,400 ha de păduri cu integritate medie care, la această dată, nu au nici un statut de protecție/monitorizare; se recomandă monitorizarea acestora și, dacă este cazul, adoptarea unor măsuri de management adecvate asigurării continuității acestora.
- PVRC 3 ar putea constitui baza unei rețele de nuclee de biodiversitate/conservare a ecosistemelor rare specifice Moldovei, adică acelea care păstrează încă un caracter natural bazat pe prezența fagului și a speciilor de cvercinee.
- Specificul geomorfologic al Republicii Moldova determină necesitatea monitorizării permanente a riscurilor de inundații și a fenomenelor de torențialitate; este recomandată identificarea, pe baza acestui studiu și a validărilor în teren, a pădurilor care contribuie la diminuarea efectelor fenomenelor amintite, precum și gestionarea adecvată a acestora; la fel și pentru sectoarele

de pădurile care au un rol critic pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune a solului.

- Deși din multe puncte de vedere perdelele de protecție agricole nu se încadrează în categoria pădurilor, importanța acestor suprafețe pentru domeniul agricol și alte sectoare este foarte mare; pentru moment, datele privind cartografierea acestor suprafețe sunt limitate, motiv pentru care se recomandă continuarea eforturilor de a inventaria aceste suprafețe și implementarea unui sistem de management care să permită exercitarea rolului lor.
- Pădurile joacă un rol important în istoria și cultura locuitorilor Republicii Moldova, motiv pentru care se recomandă continuarea efortului de a inventaria aceste păduri și de a stabili măsuri adecvate pentru gestionarea acestora, în scopul de a le optimiza funcțiile social-culturale.

În general, conceptul de identificare a PVRC-urilor încearcă să asigure garanții suplimentare pentru a ne asigura că, pădurile ce conțin valori excepționale sau au o importanță critică, nu sunt (sau nu vor fi) degradate ori afectate negativ prin gospodărirea acestora. Desemnarea anumitor suprafețe ca PVRC nu exclude în mod automat măsurile de gospodărire, cum ar fi recoltarea lemnului (care este uneori sursa principală de energie pentru populația țării), ci mai degrabă ajustează/corectează planificarea și punerea în aplicare a activităților social-economice.

Astfel, la modul practic, rezultatele studiului pot fi ușor preluate de diferite grupuri de utilizatori, în proporția și în conformitate cu modul de utilizare a resurselor forestiere:

- **Administratorii de păduri** (în special Moldsilva, unele UAT), care să alinieze amenajamentele silvice cu PVRC identificate în raza lor de activitate, ca să asigure alegerea corespunzătoare a lucrărilor (spre exemplu, promovarea speciilor autohtone, conservarea anumitor zone de repaos, păstrarea unor arborete bătrâne ca surse de semințe).
- **Planificatorii la nivel de peisaj/landșaft**, care să ajute la stabilirea priorităților pentru utilizatorii de terenuri, în scopul planificării măsurilor de conservare și promovare a utilizării durabile a terenurilor (spre exemplu, ajustarea planurilor urbanistice, abordarea hidrografică, raționalizarea proiectelor de infrastructură, construcții).
- **Beneficiarilor de servicii forestiere** inclusiv PVRC, care ia în considerare diverse riscuri potențiale asociate cu generarea de venituri, determinând măsuri de precauție în conformitate cu legislația aplicabilă (de exemplu, operatorii companiilor turistice sau întreprinderile care se ocupă cu recoltarea de produse lemnoase/ nelemnoase, inclusiv activitățile de vânătoare);
- În cele din urmă, identificarea HCVF trebuie să fie completată de standarde naționale actualizate privind PVRC, ceea ce ar deschide mai multe oportunități de atragere a donatorilor sau investitorilor în dezvoltarea sectorului forestier din Moldova pe baza principiilor de susținere a pădurilor sănătoase și diversificate din punct de vedere biologic/ecologic.

Bibliografie

- Abbasnezhad, B., Abrams, J.B., 2022. Testing the Applicability and Credibility of the High Conservation Value Forest (HCVF) Toolkit: A Systematic Global Review. *Small-scale Forestry*, 21:531-551. <https://doi.org/10.1007/s11842-022-09510-2>.
- Areendran, G., Sahana, M., Raj, K., Kumar, R., Sivasdas, A., Kumar, A., Deb. S., Dutta Gupta, V., 2019. A Systematic Review on High Conservation Value Assessment (HCVs): Challenges and Framework for Future Research on Conservation Strategy. *Science of The Total Environment*, 135425. doi:10.1016/j.scitotenv.2019.135425.
- ARFC, 2022. Agenția Relații Funciare și Cadastru (1990-2020). <http://arfc.gov.md>.
- Bećirović, D., Brajić, A., Marić, B., Delić, S., Malovrh, Š.P., Avdibegović, M., 2019. "Identification and Management of High Conservation Value Forests within Potential Natura 2000 Habitats: Case Study Vranica Mountain." *Works of the Faculty of Forestry University of Sarajevo* 49 (1): 34–51.
- BirdLife, 2023a. Important Bird and Biodiversity Area (IBA) digital boundaries: March 2023 version. BirdLife International, Cambridge, UK. <http://datazone.birdlife.org/site/requestgis>
- BirdLife, 2023b. "Important Bird and Biodiversity Area (IBA). Why Apply Criteria". <http://datazone.birdlife.org/site/ibacriteria>.
- BirdLife, 2023c. "Important Bird and Biodiversity Area (IBA). Country Profile: Moldova." <http://datazone.birdlife.org/country/moldova/ibas>.
- BNS, 2016. Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova. Consumul de energie în gospodăriile casnice. Rezultatele cercetării privind consumul de energie. Chișinău, Republica Moldova, 71 p. Disponibil online la: https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Consum_energie_gospoda/Consum_energie.pdf.
- Brown, E., Dudley, N., Lindhe, A., Muhtaman, D.R., Stewart, C., Synnott, T., 2013. "Common Guidance for the Identification of High Conservation Values." HCV Resource Network. https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/guidance_identification_hcv.pdf.
- Brown, E., Senior., M.J.M., 2014. "Common Guidance for the Management and Monitoring of High Conservation Values." HCV Resource Network. https://fsc.org/sites/default/files/2020-08/HCV_Mgmt_Monitoring_final_english.pdf.
- Botnari, F., Galupa, D., Platon, I., Miron, A., Rotaru, P., Talmaci, I., Lozan, A., Grubii, G., Balan, M., Spitoc, L., Mardari, A., 2011. *Report on the State of the Forestry Sector in the Republic of Moldova: Period 2006-2010*. Chisinau, Republic of Moldova: Moldsilva Agency.
- Budeanschi, D., Galupa, D., Ermurachi, P., Guțan, D., Bacal, P., 2013. Eficiența și transparența utilizării resurselor fondului forestier. Expert-Grup, Centru Analitic Independent, Chișinău. expert-group.org.
- Capcelea, A., Lozan, A., Lupu, I., Botnari, F., Platon, I., Rotaru, P., Cibotaru, V., Talmaci, I., Galupa, D., Șpitoc, L., Cerescu, A., Galupa, T., Soburov, V. 2011. *Analytical Study on Timber Consumption in the Republic of Moldova*. Chisinau, Republic of Moldova: Moldsilva Agency.
- Cazanțeva, O., Andreev, A., Izverscaia, T., Talmaci, I., 2016. *Assessment of Ecosystem Service Losses Due to Illegal Logging in the Republic of Moldova*. Project Report. Chisinau, Republic of Moldova: Ecological Society, Biotica.
- CE, 2016. Consiliul Europei. Rețeaua Emerald un

- instrument pentru protecția mediului natural al Europei. <https://rm.coe.int/16806a6d05>.
- CR, 2015. Cartea Roșie a Republicii Moldova. Min. Mediului al Rep. Moldova, Acad. de Științe a Moldovei, Grădina Botanică & Inst. De Zoologie; Comisia Naț.: Valeriu Munteanu [și al.]; col. red.: Gheorghe Duca (președinte) [și al.] – Ed. a 3-a. – Ch.: Î.E.P. Știința, 2015 (Combinatul Poligr.). – 492 p.
- CS, 1996. Codul silvic, nr. 887-XIII din 21.06.1996. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 4-5/36 din 16.01.1997, cu modificările și completările ulterioare. Disponibil online la: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=311740>.
- Consortium for the Revision of the HCV toolkit Indonesia, 2009. Guidelines for the identification of High Conservation Values in Indonesia (HCV Toolkit Indonesia). ISBN: 978-979-18366-7-8.
- EEA, 2023. European Environment Agency. Emerald Network. <https://emerald.eea.europa.eu>.
- ENPI FLEG, 2015. Evaluarea veniturilor ratate în urma practicilor forestiere nedurabile din Republica Moldova. Raport produs de Societatea Ecologică Biotica în cadrul programului regional ENPI FLEG II. https://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/1876/fleg_revenue_loss_moldova_2015.pdf.
- FLII, 2023. Forest Landscape Integrity Index. <https://www.forestlandscapeintegrity.com/home>.
- FSC, 2007. Forest Stewardship Council - About FSC. https://www.zureli.com/app/uploaded_files/documents/document/1925_qIP_1523496938.pdf.
- FSC, 2015. FSC principles and criteria for forest stewardship (FSC-STD-010=-001 V5-2EN). <https://connect.fsc.org/document-centre/documents/resource/392>.
- Galstyan, S., 2017. Prerequisites and obstacles for application of the concept of high conservation value forests in Armenia. *Annals of Agrarian Science*, 15(3), 295–299. doi:10.1016/j.aasci.2017.07.001.
- Galupa, D., Ciobanu, A., Scobioală M., Stângaciu V., Lozan, A., 2011. *Illegal Logging of Forest Vegetation in the Republic of Moldova: Analytical Study*. Report prepared under the ENPI FLEG Programme. Chisinau, Republic of Moldova: Moldsilva Agency.
- Galupa, D., Munteanu N., Rotaru P., Plăcintă N., Cerescu A., Mardari A., 2018. “Economic Aspects of the Management of State-Owned Forest Land in the Republic of Moldova.” *Forest Journal 2*: 23–36.
- Galupa, D., Rotaru, P., 2016. “Moldova’s Experience in the Management and Use of Non-Timber Forest Products.” Proceedings of the regional conference “Sustainable Diversified Use of Forest: Legislation and Governance Challenges and Solutions.” Joensuu, Finland, May 18–19, 2016.
- GFW, 2013. Global Forest Watch, Intact Forest Landscapes. <https://www.globalforestwatch.org>.
- Ghulijanyan, A.H., Galstyan, S.R., 2016. Experience of applying the concept of high conservation value forests in Armenia. *Лісівництво і агролісомеліорація*, (129), 139-145.
- GNES, 2019. Recomandări practice privind implementarea Standardului Național FSC pentru managementul Forestier România. Grupul Național de Elaborare a Standardului, București. https://standardnational.ro/wp-content/uploads/2019/08/GHID_Recomandari_practice_privind_implementarea_Standardului_National_FSC_pentru_Management_forestier_I_2019.pdf.
- Gulca, V. 2009. “Energy from Forest Biomass: Current Challenges for Future Generations of Moldova.” Proceedings of international conference “International Cooperation in Forest Sector: Balancing Education, Science

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

- and Industry.” Mari State Technical University, Yoskar-Olla, June 3–5, 2009, 18–22.
- HCV Malaysia Toolkit Steering Committee. 2018. “Malaysian National Interpretation for the Identification of High Conservation Values.” Kuala Lumpur, Malaysia. https://global-uploads.webflow.com/624493bb51507d22cf218d50/628684f82c01ef33d1bd86bf_malaysian-ni-hcv-toolkit-web.pdf.
- HCV Network. 2019. “Guide for National Interpretations of High Conservation Values.” HCV Resource Network, November 2019. https://global-uploads.webflow.com/624493bb51507d22cf218d50/62cd845de74680fa00216919_2021%20HCV%20National%20Interpretation%20Guide_English.pdf.
- HG, 1997. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 1008 din 30.10.1997 cu privire la clasificarea pădurilor pe grupe și categorii funcționale. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 082 din 11.02.1997. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=297074>.
- HG, 2010. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 150 din 02.03.2010 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea Agenției „Moldsilva”, structuri și efectivului-limită ale aparatului central al acesteia. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 33, art nr. 204, din 05.03.2010, cu modificările și completările ulterioare. <http://lex.justice.md/md/333903/>.
- HG, 2014. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 923 din 12.11.2014 pentru aprobarea Regulamentului de funcționare a Parcului Național „Orhei”. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 340-343, art nr. 986, din 14.11.2014. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=47943&lang=ro.
- HG, 2015. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 274 din 18.05.2015 cu privire la aprobarea Strategiei privind diversitatea biologică a Republicii Moldova pentru anii 2015-2020 și a Planului de acțiuni pentru implementarea acesteia. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 131-138, art nr. 321, din 29.05.2015. <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&lang=1&id=358781>.
- HG, 2018a. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 549 din 13.06.2018 cu privire la constituirea, organizarea și funcționarea Agenției de Mediu. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 210-223, art. nr. 603, din 22.06.2018. <http://lex.justice.md/md/375961/>.
- HG, 2018b. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 548 din 13.06.2018 cu privire la organizarea și funcționarea Inspectoratului pentru Protecția Mediului. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 210-223, art nr. 602, din 22.06.2018, cu modificările și completările ulterioare. <http://lex.justice.md/md/375960/>.
- HG, 2021. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 145 din 25.08.2021 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Mediului. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 206-208, art. 343, din 01.09.2021, cu modificările și completările ulterioare. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=134006&lang=ro#.
- HG, 2022. Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 144 din 09.03.2022 cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru fondarea Parcului Național „Nistrul de Jos” și modificarea Legii nr. 1538/1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat. <https://cancelaria.gov.md/sites/default/files/document/attachments/541.pdf>.
- Ibie, B.F., N. Yulianti, N. Rumbang, and E. Ibie. 2016. “Central Kalimantan High Conservation Value Provincial Assessment.” Central Kalimantan, Indonesia.
- Ioras, F., I. V. Abrudan, M. Dautbasic, M. Avdibegovic, D. Gurean, and J. Ratnasingam. 2009. “Conservation Gains through HCVF

- Assessments in Bosnia-Herzegovina and Romania.” *Biodiversity and Conservation* 18 (13): 3395–3406. doi:10.1007/s10531-009-9649-8.
- Jennings, S., Jarvie, J., 2003. “A Sourcebook for Landscape Analysis of High Conservation Value Forests.” Work funded by the World Wildlife Fund Organization. https://wwfint.awsassets.panda.org/downloads/hcvf_landscape_sourcebook_final_version.pdf.
- Jennings, S., R. Nussbaum, N. Judd, and T. Evans. 2003. *The High Conservation Value Forest Toolkit*. 1st edition. Oxford, UK: ProForest.
- Kurlavicius, P., R. Kuuba, M. Lukins, G. Mozgeris, P. Tolvanen, P. Angelstam, H. Karjalainen, and M. Walsh. 2004. “Identifying High Conservation Value Forests in the Baltic States from Forest Databases.” *Ecol. Bull.* 51: 351–366.
- Lege, 1998. Legea nr. 1538 din 25.02.1998 privind fondul ariilor naturale protejate de stat, Parlamentului Republicii Moldova. Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr. 66-68 art. 442 din 16.07.1998, cu modificările și completările ulterioare. Ia: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=131979&lang=ro#.
- Lege, 2007. Legea nr. 94 din 05.04.2007 cu privire la rețeaua ecologică, Parlamentul Republicii Moldova. Monitorul oficial nr. 90-03 art. 395 din 29.06.2007, cu modificările și completările ulterioare. https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=133945&lang=ro#.
- Lozan, A., 2021. Raport despre starea actuală și lacunele implementării legislației privind ariile protejate din Republica Moldova, inclusiv recomandări de îmbunătățire a cadrului legal și practicilor de conservare. Chișinău.
- Lozan, A., Rotaru, A., 2015. Republica Moldova: analiza comparativă a legislației forestiere naționale cu cadrul legal internațional pentru asigurarea unui management eficient al resurselor forestiere. Raport tehnic. ENPI FLEG II, Chișinău, Republica Moldova, 30 p. http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/1875/fleg_moldova_legal_analysis_report_ro.pdf.
- Maesano, M., Giongo Alves, M.V., Ottaviano, M., Marchetti, M., 2011. “National-Scale Analysis for the Identification of High Conservation Value Forests (HCVFs).” *Forest@* 8: 22–34.
- Maesano, M., Lasserre, B., Masiero, M., Tonti, D., Marchetti, M., 2016. “First Mapping of the Main High Conservation Value Forests (HCVFs) at National Scale: The Case of Italy.” *Plant Biosystems - An International Journal Dealing with all Aspects of Plant Biology* 150 (2): 208–216. doi:10.1080/11263504.2014.948524.
- Mitchell, A., Capcelea, A., Rinnerberger, N., Phillips, H., Popa, B., Lozan, A., 2015. “Republic of Moldova: Note on Forestry Policy.” Chisinau, Republic of Moldova: Editorial-Poligraphic Enterprise Știința (Combinatul Poligrafic).
- Moldsilva, 2016. Raport privind starea fondului forestier și rezultatele activității Agenției „Moldsilva” în perioada anilor 2010-2015. https://www.dropbox.com/s/fvhnksirvgmyrnp/Raport%20stare%20resurse%20forest%202010-2015_modif.pdf?dl=0.
- Moldsilva, 2021a. Activitățile de valorificarea pădurii pentru produsele nelemnoase a Agenției Moldsilva. <http://www.moldsilva.gov.md/pageview.php?l=ro&idc=195&t=/Activitati/Valorificarea-padurii/Produse-nelemnoase&>.
- Moldsilva, 2021b. Rapoarte interne ale Agenției Moldsilva. Venituri obținute din realizarea producției lemnoase și nelemnoase în perioada 2016-2020 și suma alocațiilor bugetare destinate ramurii silvice.
- Munteanu, C., Senf, C., Nita, M.D., Sabatini, F.M., Oeser, J., Seidl, R., Kuemmerle, T., 2021. Using historical spy satellite photographs and recent remote sensing data to identify high-conservation-value forests. *Conservation Biology*, 36:e13820. DOI: 10.1111/cobi.13820.
- Murariu, C., Melu, R., 2015. Pădurea în contextul dezvoltării durabile: Material didactic pentru

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

- profesori și elevi; coord.: Antoanela Costea, Costel Bucur; au contribuit: Arcadie Capcelea [și al.]; Progr. regional de Guvernare și Aplicare a Legislației Forestiere (faza II). – Chișinău: S. n., Tipogr. „Foxtrot”, 66 p.
- Neugarten, R., Savy, C.E., 2012. A global review of national guidance for High Conservation Value. Washington, DC: Conservation International & Africa Biodiversity Collaborative Group (ABCG).
- Novac, G., 2018. Produsele forestiere nelemnoase în Republica Moldova: caracteristici și dinamica resurselor. *Bucovina Forestieră*, 18(1), 7-22.
- Pătru-Stupariu, I., Angelstam, P., Elbakidze, M., Huzui, A., Andersson, K., 2013. Using forest history and spatial patterns to identify potential high conservation value forests in Romania. *Biodivers Conserv* 22: 2023–2039. DOI 10.1007/s10531-013-0523-3.
- Popa, B., 2018. Sectorul silvic din Republica Moldova în an aniversar. *Revista pădurilor* 2, 1-3.
- Popa, B., Borz, S.A., 2014. The contribution of the forest sector to the national economy and human welfare in the Republic of Moldova – an argument for sustainable ecosystem management. *Bulletin of the Transilvania University of Brașov*, 7(56), 1, 37-42.
- Popa, B., Zubarev, V., Moșnoi, E., Lozan, A., 2014. Forest dependence based on surveys conducted in three villages of Moldova. National report produced by ENPI FLEG II regional program. Disponibil online la: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/1873/fleg_forest_dependency_moldova_en.pdf.
- Popa, B., Hălălișan, F.A., Abrudan, I.V., 2016. Forestry institutional reform strategy and implementation in Republic of Moldova. Proceedings of the 17th International Symposium: Legal Aspects of European Forest Sustainable Development, Prague, 7-17.
- Postolache, G., Teleuță, A., Rotaru, A., 2013. Reevaluarea sistemului de arii naturale protejate din Republica Moldova. *Mediul Ambient*, 4(70), 2013.
- ProForest, 2016. „A practical guide for Identifying, Managing, and Monitoring High Conservation Value Forests in Bulgaria”. https://wwfeu.awsassets.panda.org/downloads/hcvf_toolkit_2017_eng.pdf.
- Proșii, E., Talmaci, I., 2018. Managementul pădurilor comunale din Republica Moldova. *Revista pădurilor*, 2, 14-22.
- Rametsteiner, E., Simula, M., 2003. Forest certification – an instrument to promote sustainable forest management? *Journal of Environmental Management*, 67(1), 87-98. [https://doi.org/10.1016/S0301-4797\(02\)00191-3](https://doi.org/10.1016/S0301-4797(02)00191-3).
- Rietbergen-McCracken, J., Steindlegger, G., Soh Koon, C., 2007. High Conservation Value Forests: The concept in theory and practice. Forests for Life Program, WWF International. <http://wwf.panda.org/?93560/High-Conservation-Value-Forests-The-concept-in-theory-and-practice>.
- Senior, M.J., Brown, E., Villalpando, P., Hill, J.K., 2015. Increasing the scientific evidence base in the “high conservation value” (HCV) approach for biodiversity conservation in managed tropical landscapes. *Conserv. Lett.* 8 (5), 361–367. Doi: 10.1111/conl.12148.
- Spitoc, L., Cerescu, A., Talmaci, I., Galupa, D., Lozan, A., 2021. Evaluation options for the institutional reforming of Agency Modsilva. A case study. MARDE, Chisinau.
- Stewart, C., Perpetua, G., Rayden, T., Nussbaum, R., 2008. Good practice guidelines for High Conservation Value assessments A practical guide for practitioners and auditors. ProForest, Oxford, United Kingdom.
- Stewart, C., Rayden, T., 2009. Mapping high conservation values at large scales for effective site-level management [WWW Document]. High Conserv Value Resour Netw.

- Styring, A.R., Unggang, J., Ragai, R., Kueffner, K., Froehlich, D., Megom, N., Joseph, L., Jukie, A., Tarang, M., Nazrin, M., Sulok, K., Sekina, K., Setia, L.D., Giannone, L., Aron, B.N., Swartz, N., Hyde, P., Tyler, B., James, D., 2022. Determining High Conservation Values in Production Landscapes: Biodiversity and Assessment Approaches. *Front. Environ. Sci.* 10:783794. doi: 10.3389/fenvs.2022.783794.
- Sulistioadi, Y.B., Hussin, Y.A., Sharifi, M.A., 2004. Identification of high conservation value forest HCVF in natural production forest to support implementation of SFM certification in Indonesia using remote sensing and GIS. ISPRS 2004: proceedings of the XXth ISPRS congress: Geo-imagery bridging continents, 12-23 July 2004, Istanbul, Turkey. *Comm. VII PS WG VII/2*, 164-169.
- Talmaci, I., Miron, A., 2016. Managementul durabil al pădurilor și pajiștilor deținute de autoritățile publice locale (UNDP), Chișinău. Disponibil online la: <https://www.undp.org/content/dam/moldova/docs/Publications/managementul%20padurilor.pdf>.
- Talmaci, I., Proșii, E., Mardari, A., Varzari, A., Galupa, A., 2018. Raport tehnic: Pădurile din Republica Moldova: Starea actuală, indicatori calitativi și cantitativi. *Revista Pădurilor*, 3, 7-20.
- Talpă, N., Hălălișan, A.F., Popa, B., 2021. Analysis of State Forest Institutions in the Republic of Moldova, Using a Causative Model. *Forests* 2021, 12, 105. DOI: <https://doi.org/10.3390/f12010105>.
- Talpă, N., Lozan, A., Hălălișan, A.F., Popa, B., 2022. Forest Dependence of Rural Communities in the Republic of Moldova. *Forests*, 13(6), 954. DOI: <https://doi.org/10.3390/f13060954>.
- Talpă, N., 2022. Aplicarea conceptului serviciilor ecosistemice în managementul forestier din Republica Moldova. Editura Universității Transilvania, Brașov. ISBN 978-606-19-1558-3.
- TUB, 2015. Transilvania University from Brașov. Evaluation of Forest Ecosystem Services (FES) in the Republic of Moldova. Technical Report for FLEGT. Disponibil online la: http://www.enpi-fleg.org/site/assets/files/1872/fes_moldova_2015_en.pdf.
- Vlad, R.G., Bucur, C., Turtică, M. (Coord.), 2013. Ghid practic pentru identificarea și managementul pădurilor cu valoare ridicată de conservare, Green Steps, Brașov, România.
- WB, 2020. World Bank Data. Forest area (% of land area) – European Union. Disponibil online la: https://data.worldbank.org/indicator/AG.LND.FRST.ZS?end=2020&locations=EU&most_recent_value_desc=false&start=2020.
- WBa, 2022. Terms of Reference For Short-Term Consultant EU4Environment Programme Result Area 4: Ecosystem Services and Livelihoods Identification of the High Conservation Value Forests (HCVFs) in the Republic of Moldova, *Forest GIS Specialist Moldova*.
- WBb, 2022. Terms of Reference For Short-Term Consultant EU4Environment Programme Result Area 4: Ecosystem Services and Livelihoods Identification of the High Conservation Value Forests (HCVFs) in the Republic of Moldova, *Forest Conservation Lead Expert Moldova*.

Anexa 1. Ghid practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova

PVRC 1. Păduri care conțin concentrații de biodiversitate (specii rare, amenințate sau periclitare) semnificative la nivel global, regional sau național

În cadrul categoriei VRC 1 sunt incluse suprafețe de pădure caracterizate de o diversitate biologică foarte ridicată (incluzând zone cu concentrații mari ale unor specii cu un statut special – specii amenințate sau periclitare) sau prin prezența unor ansambluri neobișnuite de grupuri ecologice sau taxonomice și a concentrațiilor sezonale excepționale. Există multe păduri care conțin specii rare, dar care nu sunt PVRC 1, deoarece nu există o concentrare semnificativă la nivel global, regional sau național.

PVRC 1.1. Suprafețe forestiere din arii protejate

ANP sunt o componentă esențială pentru conservarea biodiversității.

Definiție: Păduri din rezervații științifice, rezervații naturale, suprafețe declarate monumente ale naturii și zone de protecție integrală sau zone de protecție strictă din ariile naturale protejate conform Legii 1538/1998.

Prag: Prezența unor suprafețe forestiere în arii protejate din categoriile menționate mai sus, cu condiția ca obiectivul principal al acestora să fie conservarea biodiversității.

Identificare: Lista ANP din Moldova și amenajamente silvice.

Constituire: Se constituie PVRC 1.1 în toate pădurile din FFN supus evaluării, incluse în categoriile menționate mai sus.

Evaluarea preliminară: Ca prim pas în evaluarea preliminară, se verifică suprapunerea unităților amenajistice cărora este atribuită categoria de folosință 1, terenuri acoperite cu pădure, cu zonele de protecție integrală din parcurile naționale, rezervațiile științifice, rezervațiile naturale și monumente ale naturii – sectoare reprezentative cu vegetație silvică. În plus, se verifică dacă există și alte suprafețe de pădure ale altor deținători decât statul, care sunt incluse într-o arie protejată.

Evaluarea completă: Evaluarea preliminară oferă detalii suficiente asupra tuturor ariilor protejate, care sunt considerate VRC 1.1.

PVRC 1.2. Păduri care adăpostesc specii rare, amenințate sau periclitare

Pentru includerea pădurilor în această categorie de PVRC, atenția se va îndrepta cu prioritate spre siturile deja recunoscute ca adăpostind concentrații semnificative, iar în cadrul acestora, spre habitatele critice pentru menținerea acestor concentrații (zone de reproducere, refugiu, hrănire, adăpost, migrație/conectivitate).

Definiție: Păduri care constituie habitate pentru speciile de plante rare, amenințate sau periclitare.

Prag: Trebuie considerate cumulativ prezența unui habitat de interes național sau internațional

care adăpostește concentrații semnificative de specii de plante rare, amenințate sau periclitare și localizarea într-un sit desemnat pe criterii științifice și recunoscut ca adăpostind concentrații semnificative la nivel național sau regional.

Identificare: Pentru identificarea pădurilor care adăpostesc concentrații critice ale speciilor de plante se vor utiliza următoarele surse: documentații de desemnare a ariilor protejate, lucrări științifice în domeniu, consultări cu instituții de cercetare, învățământ, ONG-uri etc.

Constituie: Se constituie PVRC 1.2 toate pădurile care constituie habitate de interes național sau internațional din interiorul siturilor desemnate pe criterii științifice și recunoscute ca adăpostind concentrații semnificative de specii de plante rare, amenințate sau periclitare la nivel național sau regional.

Evaluarea preliminară: Verificarea distribuției ANP sau existența altor documentații relevante existente.

Evaluarea completă: Dacă o pădure este considerată ca potențială PVRC 1.2, atunci va fi necesară o evaluare completă pentru a confirma dacă concentrațiile semnificative de specii de plante rare, amenințate sau periclitare apar, într-adevăr, în pădurile în cauză.

PVRC 1.3. Păduri cu utilizare sezonă critică

Această subcategorie a fost creată pentru a se asigura menținerea de concentrații semnificative ale unor specii care, cel puțin ocazional, în anumite perioade sau în anumite etape din viața lor, folosesc pădurea ca ecosistem gazdă. În astfel de perioade, speciile respective se concentrează/ utilizează sezonă anumite păduri, care reprezintă, în acea perioadă, un habitat indispensabil pentru

existența și perpetuarea lor. Termenul de „utilizare sezonă critică” este folosit aici tocmai pentru a sublinia importanța acestor locuri pentru existența speciilor și, implicit, menținerea concentrațiilor respective, dar mai ales importanța acestora în anumite perioade sau etape ale vieții. Se includ aici locurile critice pentru reproducere, locurile pentru adăpost/iernat și cele pentru migrare/conectivitate/pasaj. Sunt luate în considerare speciile care, cel puțin în anumite perioade ale existenței, depind de ecosistemul de pădure. Este cazul unor specii care în cursul vieții, au nevoie de habitate diverse (e.g. suprafețe de pădure, rariști, goluri, stâncării, turbării, cursuri și luciuri de apă etc.), dar care se concentrează în păduri în anumite perioade critice pentru existența lor (i.e. deci există o utilizare sezonă critică).

Definiție: Păduri care asigură adăpost pentru specii ce se găsesc în concentrații critice în anumite momente esențiale ale existenței lor.

Prag: Trebuie considerate cumulativ prezența unui habitat de interes național sau internațional care adăpostește o concentrație ridicată de specii de animale în timpul unei perioade critice a existenței sale și localizarea într-un sit desemnat pe criterii științifice și recunoscut ca adăpostind concentrații semnificative la nivel național sau regional: arii protejate de interes național sau alte studii relevante.

Identificare: Pentru identificarea pădurilor care adăpostesc concentrații critice ale speciilor de animale se vor utiliza următoarele surse: documentații de desemnare ale ariilor protejate, lucrări științifice în domeniu, amenajamente silvice, consultări cu instituții de cercetare, învățământ, ONG-uri etc.

Constituie: Se vor constitui PVRC 1.3 în toate pădurile care constituie habitate de interes național

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

sau internațional din interiorul siturilor desemnate pe criterii științifice și recunoscute ca adăpostind concentrații semnificative la nivel național sau regional și care conține animale ce se găsesc în concentrații critice în anumite momente (i.e. perioade critice) ale existenței sale.

Evaluarea preliminară: Evaluarea preliminară include studierea hărților existente sau a altor surse de informații care ajută la delimitarea zonelor din țară care conțin sau pot conține concentrații sezonale semnificative de specii de animale.

Evaluarea completă: Se procedează la o evaluare completă în situația în care s-au identificat suprafețe forestiere care, în mod potențial, conform datelor rezultate din evaluarea primară, ar conține concentrații sezonale critice.

PVRC 2. Peisaje forestiere extinse, semnificative la nivel global, regional sau național, în care există populații viabile speciilor autohtone, în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității

Această categorie de VRC are ca scop identificarea acelor păduri care: (a) conțin populații viabile ale majorității sau chiar ale tuturor speciilor care apar în forma lor naturală și (b) ale căror procese ecologice (spre exemplu, regimul perturbărilor naturale, succesiunea pădurilor, distribuția și abundența speciilor) sunt complet sau relativ neafectate de activități antropice recente. Ca urmare, aceste păduri trebuie să aibă suprafețe relativ mari (pentru a îndeplini prima condiție) și să fie cât mai puțin afectate de activități umane recente, având structuri remarcabile din acest punct de vedere, la nivel regional sau național (pentru a îndeplini condiția de „semnificativ”). Scopul desemnării nu este de a îndepărta omul din pădure, ci doar de a asigura un mod de gospodărire care menține „naturaletă” acestui ecosistem (nu starea intactă,

ci naturaletă peisajului).

Definiție: Peisaje forestiere întinse, semnificative la nivel global, regional sau național, care păstrează caracteristicile (i.e. structuri, compoziții, procese) ecosistemelor naturale inclusiv populații viabile ale speciilor autohtone în forma lor naturală din punct de vedere al distribuției și densității.

Prag: Trebuie considerate cumulativ: (a) prezența unui peisaj forestier cu suprafețe mai mari de 50,000 ha, din care minim 35,000 ha sunt păduri; în plus, din totalul suprafeței forestiere, minim 5,000 ha sunt ecosisteme forestiere cu caracter primar și maxim 10% păduri antropizate; (b) prezența tuturor/majorității speciilor care pot să existe în mod natural în acel tip de ecosistem și în care abundența, distribuția și capacitatea de reproducere este similară modelelor naturale; și (c) bună conectivitate a speciilor și habitatelor.

Identificare: Lista ANP, amenajamentele silvice și rezultate ale unor studii de specialitate.

Constituire: Toate pădurile incluse în teritoriul care îndeplinește condițiile descrise în definiție, cât și cele de prag menționate mai sus, vor fi desemnate ca PVRC 2.

Evaluare preliminară: Identificarea și desemnarea PVRC 2 se face la nivel național prin implicarea autorităților în domeniu și/sau organizațiilor de specialitate, astfel evaluarea preliminară urmărește doar confirmarea suprapunerii unor suprafețe din amenajamente cu peisajul VRC 2 existent. În cazul în care este confirmată o astfel de suprapunere, suprafețele respective sunt desemnate ca PVRC 2 fără a mai fi necesară o evaluare completă.

Evaluare completă: Este necesară doar în cazul în care prezența unui peisaj VRC 2 nu este deja confirmată.

PVRC 3. Păduri ce cuprind ecosisteme rare, amenințate sau periclitare

Anumite ecosisteme sunt larg răspândite în timp ce altele sunt rare (fie datorită condițiilor naturale fie din cauza presiunii antropice). Pentru conservarea biodiversității este necesară perpetuarea tuturor ecosistemelor (i.e. atât a celor larg răspândite, cât și a celor rare) pe o suprafață suficient de mare. În cele mai multe cazuri, numai o parte din suprafață este inclusă în arii protejate existente care au ca scop conservarea biodiversității (i.e. unde perpetuarea acestor ecosisteme este asigurată). Așadar, pentru a acoperi suprafața necesară și mai ales întreg arealul lor de răspândire, se impune gospodărirea rațională a acestor ecosisteme și în afara rețelei de arii protejate. Conservarea ecosistemelor rare are o prioritate ridicată având în vedere fragilitatea lor și pericolul mare de dispariție. Ecosistemele forestiere naturale care sunt caracteristice pentru o regiune, dar nu sunt rare sau periclitare, nu fac subiectul acestei categorii de VRC.

Definiție: Suprafețe forestiere care adăpostesc ecosisteme rare, amenințate sau periclitare (i.e. suprafețele forestiere respective fie sunt localizate în ecosisteme rare, amenințate sau periclitare, fie conțin ecosisteme rare, amenințate sau periclitare).

Prag: Prezența unui ecosistem care este predominant de specii importante la nivel național (stejar pedunculat, gorun, stejar brumăriu, stejar pufos, fag) aflat în stare favorabilă de conservare.

Identificare: Se face conform recomandărilor privind evaluarea preliminară și completă a acestei categorii.

Constituire: PVRC 3 poate acoperi fie întreaga pădure (i.e. toate unitățile amenajistice componente), fie doar părți din ea (i.e. doar anumite unități amenajistice din cuprinsul acesteia) astfel

încât prin măsurile de management să poată fi menținută sau îmbunătățită starea de conservare a ecosistemelor în cauză, fără pierderi semnificative în ce privește extinderea și calitatea acestora (i.e. vor fi incluse astfel ca PVRC 3 și posibilele zone tampon necesare).

Evaluarea preliminară: Această etapă urmărește semnalarea (sau chiar confirmarea acolo unde este posibil) prezenței ecosistemelor care sunt predominante de specii importante la nivel național (stejar pedunculat, gorun, stejar brumăriu, stejar pufos, fag).

Evaluarea completă: Această etapă este necesară doar pentru cazurile în care prezența ecosistemelor importante nu a putut fi confirmată pe baza surselor consultate la birou și, ca atare, este necesară evaluarea lor în teren.

PVRC 4. Păduri care asigură servicii de mediu esențiale în situații critice

Toate pădurile sunt importante fie pentru produsele, fie pentru serviciile care le oferă societății. În anumite cazuri însă, serviciile de mediu pentru comunitățile umane din vecinătate sau pentru lucrările de investiții sunt critice. Așadar aceste servicii trebuie menținute în permanență printr-un management adecvat. Atributul respectiv (i.e. serviciul oferit) poate fi considerat ca o VRC dacă pierderea acestuia are un impact grav sau ireversibil asupra mediului sau a bunăstării umane (e.g. daune grave produse comunităților locale, unor lucrări importante de infrastructură, resurselor de sol etc.).

PVRC 4.1. Păduri de importanță deosebită pentru sursele de apă

Toate pădurile afectează într-o anumită măsură regimul hidrologic din bazinele hidrografice în

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

care apar. Ele au un rol important în prevenirea inundațiilor, controlarea debitelor de scurgere și asigurarea calității apei. Aceasta nu înseamnă că toate pădurile dintr-un bazin hidrografic au o valoare ridicată de conservare ci doar cele care au o importanță critică în prevenirea unor evenimente extreme (viituri torențiale, inundații, degradarea surselor de apă pentru consum). Cu cât pericolul producerii unor astfel de evenimente este mai mare cu atât importanța pădurii respective crește și, ca atare, valoarea ei de conservare este ridicată.

Definiție: Se constituie PVRC 4.1 în pădurile din FFN care se află în zone de risc natural hidrologic.

Prag: Păduri situate în zone de risc natural hidrologic.

Identificare: Amenajamentele silvice, hărțile amenajistice, hărți hidrografice și surse oficiale privind evidența calamităților produse de inundații.

Constituie: Constituie PVRC 4.1 toate pădurile care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie.

Evaluarea preliminară: Majoritatea suprafețelor se pot identifica în baza evaluării datelor existente în special în amenajamentele silvice. Prin verificarea subgrupeii funcționale 1 – păduri cu funcții speciale de protecție a apelor, se pot localiza pe harta silvică arboretele care reprezintă PVRC 4.1.

Evaluarea completă: Această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.1 a fost semnalată, dar este încă incertă (i.e. îndeplinirea condițiilor de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărți). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.1. și stabilirea exactă a

suprafețelor în cauză).

PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune

Pădurea asigură stabilitatea terenurilor și protecția solului prin combaterea și prevenirea eroziunii și a alunecării terenurilor.

Definiție: Se constituie PVRC 4.2. pădurile din FFN care sunt deosebit de vulnerabile la eroziune, alunecări de teren sau sedimentare, în cazul în care pot fi afectate fundamental resursele de sol, sănătatea și modul de viață al comunităților locale, infrastructura importantă, sau alte VRC-uri.

Prag: Trebuie considerate cumulativ condiția și situațiile. Condiția este că trebuie luate în considerare pădurile situate pe terenuri cu eroziune în adâncime și pe terenuri cu pante mari. Situații: există o amenințare cu efecte grave asupra: sănătății și bunăstării comunităților locale, asupra resurselor de sol, altor categorii de VRC sau cu privire la funcționarea infrastructurii importante (căi de comunicație, baraje, clădiri etc).

Identificare: Amenajamentele și hărțile silvice, hărți și studii geologice sau pedologice cu informații referitoare la prezența unor nisipuri mobile, fenomene de eroziune și alunecări de teren.

Constituie: Constituie PVRC 4.2 toate pădurile care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie. Foarte utile pentru evaluarea preliminară sunt suprafețele încadrate în categoria funcțională 1.2A.

Evaluarea preliminară: Majoritatea suprafețelor se pot identifica în baza evaluării datelor existente în special în amenajamentele silvice. Prin verificarea categoriilor funcționale se pot localiza pe harta silvică arboretele care reprezintă PVRC 4.2.

Evaluarea completă: Această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.2 a fost semnalată, dar este încă incertă (i.e. dacă îndeplinirea condițiilor de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărțile). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.2 și stabilirea exactă a suprafețelor în cauză).

PVRC 4.3. Păduri cu impact critic asupra terenurilor agricole și calității aerului

Impactul pădurii asupra menținerii producției agricole variază în funcție de climat și topografie, configurația terenurilor agricole și forestiere, ca și de natura culturilor. Pe lângă menținerea microclimatului, pădurea are și un rol important asupra reducerii efectelor poluării prin purificarea aerului de praf, fum sau diferiți poluanți, sporirea cantității de oxigen și atenuarea extremelor climatice.

Definiție: Constituie PVRC 4.3 următoarele păduri din FFN supus evaluării: (a) benzi de pădure situate în jurul terenurilor agricole din zone cu fenomene care influențează negativ producția agricolă; (b) păduri care asigură protecția împotriva poluării atmosferice sau a solului.

Prag: Categoria a – prezența unor păduri în zone cu fenomene care influențează negativ producția agricolă (vânturi puternice, secetă, nisipuri mobile). Categoria b – prezența unor astfel de păduri în zone cu fenomene de poluare a atmosferei și/sau solului situate în apropierea localităților.

Identificare: Amenajamentele silvice și hărțile amenajistice, hărți și studii climatice cu informații referitoare la prezența unor fenomene care influențează negativ producția agricolă a terenurilor

(vânturi puternice, secetă, nisipuri mobile etc.) sau care influențează pozitiv impactul poluării/prafului asupra zonelor urbane, hărți și studii referitoare la poluarea atmosferei și/sau a solului.

Constituie: Constituie PVRC 4.3 toate pădurile care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie.

Evaluarea preliminară: Evaluarea preliminară include studierea hărților existente sau a altor surse de informații care ajută la delimitarea pădurilor care îndeplinesc condițiile de prag menționate pentru această categorie.

Evaluarea completă: această etapă este necesară doar în cazurile în care prezența VRC 4.3 a fost semnalată, dar este încă incertă (i.e. îndeplinirea condițiilor de prag este pusă sub semnul îndoielii sau dacă suprafețele nu sunt localizate încă cu precizie pe hărți). În astfel de situații sunt necesare evaluări suplimentare (inclusiv pe teren) pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 4.3 și stabilirea exactă a suprafețelor în cauză).

PVRC 5. Sectoare de păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților locale sau popoarelor indigene (pentru subzistență, sănătate, nutriție, apă etc)

În PVRC 5 sunt încadrate pădurile care oferă mijloace de subzistență/produse fundamentale (dacă nu există alternative fezabile și dacă pierderea sau deteriorarea ar cauza pierderi grave asupra comunităților locale) pentru membrii comunității. În Moldova, în general aceste produse sunt reprezentate de lemnul de foc și lemnul pentru construcții diverse sau pentru obținerea unor produse meșteșugărești. Pădurile devin esențiale atunci când comunitățile în cauză nu au alte alternative pentru a obține respectivele produse

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

(e.g. comunitățile sunt izolate cel puțin în anumite perioade ale anului) sau alternativele existente nu sunt fezabile din punct de vedere economic (financiar). În această categorie nu vor fi încadrate pădurile care furnizează resurse care sunt utile, dar nu sunt fundamentale pentru comunitățile locale sau ar putea fi obținute cu ușurință în altă parte sau care ar putea fi înlocuite într-un mod fezabil (ex: o pădure din care se extrage lemn de foc pentru o comunitate care însă beneficiază și de alte surse de încălzire). De asemenea, o pădure nu poate fi desemnată ca PVRC 5, dacă exploatarea resurselor nu este una durabilă, chiar în condițiile în care activitățile sunt tradiționale și comunitățile respective sunt dependente de aceste resurse. Exploatarea excesivă duce la excluderea pădurii din această categorie, iar orice practică ilegală nu trebuie încurajată, chiar dacă ajută la satisfacerea de bază a unei comunități.

Definiție: Pădurile ce satisfac necesitățile de bază ale comunităților locale: (a) energie pentru încălzirea locuințelor și gătit; (b) materie pentru construcții diverse; (c) materie primă pentru obținerea de produse ce asigură veniturile necesare subzistenței populației.

Prag: Se constituie PVRC 5 atunci când, pentru situațiile menționate, nu este fezabilă procurarea resurselor din alte locații.

Identificare: Consultarea proprietarilor și a administratorilor de pădure, inclusiv a documentelor deținute de aceștia (amenajamentele silvice, hărți amenajistice, situații valorificare masă lemnoasă la populație etc.).

Constituire: Trupul sau trupurile de pădure de care comunitatea locală respectivă este dependentă pentru asigurarea acelor nevoi de bază, constituie PVRC 5.

Evaluare preliminară: Majoritatea suprafețelor care constituie VRC 5 se pot identifica încă din faza de evaluare preliminară pe baza consultărilor cu cei mai importanți factori. Pe baza discuțiilor, dar și a documentelor (i.e. amenajamentele silvice, hărți amenajistice, situații valorificare masă lemnoasă la populație etc. și respectiv situații privind existența unor surse alternative, privind situația materială etc.) se pot identifica suprafețele forestiere care pot fi desemnate PVRC 5.

Evaluare completă: Această etapă este necesară doar în cazurile în care: i) prezența VRC 5 a fost semnalată pe baza discuțiilor și surselor amintite, dar este încă incertă (i.e. nu s-a putut stabili dacă într-adevăr nu există alternative sau dacă într-adevăr alternativele existente nu sunt fezabile din punct de vedere economic); ii) prezența este certă, însă, în etapa de evaluare preliminară, extinderea suprafeței PVRC 5 nu a putut fi stabilită (limitele nu s-au putut finaliza). În ambele situații este necesară deplasarea în teren pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea sau infirmarea prezenței VRC 5 și/sau delimitarea VRC 5).

PVRC 6. Situri, resurse, habitate și peisaje de importanță culturală, arheologică sau istorică globală sau națională și/sau de importanță culturală, ecologică, economică sau religioasă/sacră pentru culturile tradiționale ale comunităților locale

Pădurile pot fi de importanță critică pentru societate și comunități din punctul de vedere al identității lor culturale. Așadar, o pădure poate fi desemnată ca PVRC dacă aceasta conține sau asigură valori culturale semnificative la nivel național sau esențiale pentru comunitatea locală. Această valoare este desemnată pentru a proteja cultura și tradițiile comunităților locale.

Definiție: Păduri a căror valoare este esențială

pentru păstrarea identității culturale a unei comunități sau a unei zone. Astfel de păduri sunt: a) păduri de care se leagă obiceiuri și sărbători locale ce se desfășoară tradițional în spațiul pădurii; b) păduri simbol evocate în opere literare sau legende; c) păduri din vecinătatea unor monumente istorice sau comunități religioase declarate monumente istorice și/sau culturale.

Prag: a) Există sărbători și obiceiuri cu importanță istorică care se desfășoară în spațiul pădurii supuse evaluării, evenimente esențiale pentru identitatea culturală locală; b) Pădurea supusă evaluării (identificate prin acte legislative sau prin lucrări literare) are certă valoare culturală (locală sau națională), valoare ce a fost transmisă prin legende sau opere literare; c) Există monumente istorice sau locașuri de cult și de pelerinaj în spațiul pădurii supuse evaluării sau în imediata vecinătate a acesteia.

Identificare: Se face conform recomandărilor privind evaluarea preliminară și completă a acestei categorii.

Constituire: Teritoriul care necesită un complex de măsuri de gospodărire astfel încât să asigure conservarea valorilor esențiale pentru păstrarea identității culturale a comunităților locale.

Evaluarea preliminară: Majoritatea suprafețelor care constituie VRC 6 se pot identifica încă din faza de evaluare preliminară pe baza consultării surselor de informație existente și a specialiștilor etnografi, sociologi, istorici etc.

Evaluarea completă: Această etapă este necesară doar în cazurile în care în etapa de evaluare preliminară prezența VRC 6 a fost semnalată pe baza discuțiilor și surselor amintite, dar localizarea exactă în teren este încă incertă (i.e. nu s-au putut stabili locația și limitele suprafeței PVRC 6 în cauză, adică unitățile amenajistice componente). În astfel de cazuri este necesară deplasarea în teren pentru clarificarea situației (i.e. pentru confirmarea poziției în teren și a limitelor, deci a unităților amenajistice componente).

Anexa 2. Factorii interesați consultați la elaborarea Ghidului practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova

Instituție	Obiective
Obiective comune (de urmărit în toate întâlnirile): 1. Prezentarea demersului și a metodologiei de lucru 2. Invitație la elaborarea de comentarii și sugestii la ghidul privind desemnarea PVRC	
MM	Realizarea sinergiei cu alte demersuri ale autorității publice. Discutarea criteriilor pentru PVRC 4.2. Păduri critice pentru prevenirea și combaterea procesului de eroziune. Discutarea criteriilor pentru PVRC 4.3. Păduri cu rol critic asupra terenurilor agricole și calității aerului.
Moldsilva	Colectarea de propuneri privind persoanele desemnate în grupul de lucru pentru identificarea VRC și PVRC. Discutarea criteriilor pentru PVRC 5 Păduri esențiale pentru satisfacerea necesităților de bază ale comunităților.
ICAS	Discutarea criteriilor pentru PVRC 1, PVRC 2 și PVRC 3 (discutarea Anexa 3. VRC 3 Ecosisteme rare, amenințate sau periclitate). Colectarea de propuneri privind persoanele desemnate în grupul de lucru pentru identificarea VRC și PVRC. Discuții avansate privind bazele de date și sursele de informații.
Grădina Botanică (institut) "Alexandru Ciubotaru"	Discutarea criteriilor pentru PVRC 1.2.
Universitatea de Stat din Moldova	Discutarea criteriilor pentru PVRC 1.2. Discutarea criteriilor pentru PVRC 1.3.
ONG-uri: Societatea ecologică Biotica, Mișcarea ecologistă din Moldova, EcoContact, Asociația pentru Păsări și Protejarea Naturii	Colectarea de informații și propuneri pentru îmbunătățirea Ghidului practic pentru identificarea PVRC în Republica Moldova.

Anexa 3. Detalierea informațiilor despre suprafețele terenurilor acoperite cu păduri incluse în categoriile de PVRC

Tabelul A3.1. Încadrarea pădurilor în PVRC 1.1

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
1	2	3	4	5	6	7		8
Parcuri Naționale								
1	Orhei Zona A	992.4	—	1,058.8	977.06	-	977.06	Suprafața conform amenajamentului silvic = 1,058.8 ha
2	Zona B1	1,495.8	—	1,635.7	1,624.9	-	1,624.90	Suprafața conform amenajamentului silvic = 1,635.7 ha
3	Nistrul de Jos Zona A	2,095.6	—	2095.6	1,038.34	0	1,038.34	A fost inclusă în PVRC 1.1 doar suprafața din zona A – zona de protecție integrală
Total Parcuri Naționale		4,583.8	—	4,790.1	3,640.3	-	3,640.30	
Rezervații Științifice								
1	Codrii	5,642.0	5,170.58	5,172.26	5,089.21	-	5,089.21	
2	Pădurea Domnească	6,032.0	5,920.68	5,907.05	5,304.08	-	5,304.08	
3	Plaiul Fagului	5,642.0	5,615.53	5,573.7	5,516.65	-	5,516.65	
4	Prutul de Jos	1,691.0	2,224.0	2,224.0	392.26	-	392.26	
5	Iagorlâc	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria.
Total Rezervații Științifice		19,007	18,930.79	18,877.01	16,302.2	-	16,302.2	
Rezervații Naturale								
a) Silvice								
1	Voinova (Cobusca)	27.0	104.04	27.54	26.04	-	26.04	În cadrul revalidării a fost inclus un alt trup de pădure care nu conține unități amenajistice ce conțin exemplare de stejar. A fost inclusă în studiu trupul de pădure la care face referire Lege 1538/1998
2	Rosoșeni	149.0	520.45	514.13	511.04	-	511.04	
3	Baurci	93.1	162.72	159.79	154.48	-	154.48	

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
4	Sitișchi	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
5	Vadul	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
6	Colohur (Călugăr)	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
7	Ciobalaccia	13.4	13.45	12.89	12.89	0	12.89	
8	Molești-Răzeni	250.7	356.68	355.59	347.38	0	347.38	
9	Sadova	229.0	227.75	228.27	224.38	0	224.38	
10	Boguș	89.0	88.09	89.14	89.14	0	89.14	
11	Leordoia	158.0	148.98	158.49	158.00	0	158.00	
12	Scăfăreni	97.0	93.88	94.57	93.36	0	93.36	
13	Voinova	192.0	181.92	182.01	182.01	0	182.01	
14	Misilindra	1.7	1.44	1.46	1.46	0	1.46	
15	Hârtopul Moisei	101.0	106.01	108.85	108.85	0	108.85	
16	Liceul Bolgrad	54.0	54.25	55.58	55.58	0	55.58	
17	Dubăsari	93.0	108.15	105.84	93.41	0	93.41	
18	Zoloceni	69.0	72.30	72.19	68.75	0	68.75	
19	Pădurea Băxani	45.0	55.44	55.29	52.50	0	52.50	
20	Dancu	131.0	47.62	47.62	43.01	0	43.01	
21	Nemțeni	20.9	16.69	16.43	16.43	0	16.43	
22	Sărata Galbenă	220.0	204.97	204.97	204.74	0	204.74	
23	Vila Caracui	84.0	80.45	80.43	79.53	0	79.53	
24	Sărata-Răzeși	27.0	32.79	32.79	30.29	0	30.29	
25	Pogănești	203.0	20.26	20.32	20.32	0	20.32	
26	Molești	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării - se exclude
27	Sector etalon de pădure de câmpie (Scoreni-Condrița)	110.2	111.16	147.96	145.38	0	145.38	
28	Ostianova	211.2	211.20	269.88	261.76	0	261.76	
29	Seliște-Leu	315.0	258.01	257.87	256.74	0	256.74	
30	Cabac	24.7	80.39	80.50	80.50	0	80.50	
31	Zberoaia-Lunca	147.9	176.65	176.85	138.30	0	138.30	
32	Ocnița	103.0	99.79	99.92	97.55	0	97.55	
33	Mestecăniș	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării - se exclude
34	Climăuți	70.0	70.48	69.50	69.5	0	69.50	
35	Cobăleni	33.5	39.76	42.69	42.69	0	42.69	

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
36	Vâșcăuți	24.0	19.82	23.98	23.98	0	23.98	
37	Erjova	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
38	Sțînca	55.0	38.23	37.87	33.46	22.78	56.24	
39	Pociumbeni	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării - se exclude
40	Lucăceni	49.6	83.67	82.24	81.97	0	81.97	
41	Șaptebani	17.0	16.67	16.67	16.67	0	16.67	
42	Copanca	167.0	92.96	95.34	95.34	0	95.34	
43	Leuntea	30.1	31.85	34.57	34.57	0	34.57	
44	Condrița	61.0	61.17	62.46	62.46	0	62.46	
45	Roșcani	134.0	136.83	139.63	139.63	0	139.63	
46	Hligeni	70.0	191.53	190.84	190.84	0	190.84	
47	Olănești	108.0	108.07	108.88	108.88	0	108.88	
48	Ghiliceni	38.0	34.66	39.48	39.48	0	39.48	
49	Telenești	111.0	77.62	73.79	73.79	0	73.79	
50	Vadul lui Isac	68.0	65.49	67.43	67.29	0	67.29	
51	Flămânda	71.0	80.12	71.16	71.16	0	71.16	
	Total	4,367.0	4,784.46	4,813.70	4,705.53	22.78	4,728.31	
b) De plante medicinale								
1	Rosoșeni	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării - comasată cu Rezervația Naturală Rosoșeni și exclusă din lista ariilor protejate
2	Cahul	343.0	333.24	330.65	322.51	0	322.51	Conform revalidării – trece la categoria Rezervației Naturale (IUCN IV): silvice
3	Hrușca	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
4	Bugeac	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării - trecută la stepe și unită cu cea de stepă
5	Cernoleuca	334.0	342.79	342.52	340.87	0	340.87	Conform revalidării – trece la categoria Rezervației Naturale (IUCN IV): silvice
6	Logănești	710.0	724.29	724.30	724.05	0	724.05	Conform revalidării – trece la categoria Rezervației Naturale (IUCN IV): silvice
7	Sărata Galbenă	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării – comasată cu cea din rezervațiile naturale: silvice
8	Seliște Leu	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării – comasată cu cea din rezervațiile naturale: silvice
9	Rădoaia	73.0	72.66	72.54	72.54	0	72.54	Conform revalidării – trece la categoria Rezervației Naturale (IUCN IV): silvice
	Total	1,460.0	1,472.98	1,470.01	1,459.97	0	1,459.97	

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
1	Cantemir	132	87.47	87.47	0	0	0	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): de luncă
2	Lebăda Albă (Ecosistemul acvatic Lebăda Albă)	30	78.42	78.42	0	0	0	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): de luncă
3	Mlaștina „Togai”	50	51.16	51.16	0	0	0	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
Total		213	217.05	217.05	0	0	0	
Total Rezervații Naturale		5,827.0	6,257.44	6,283.71	6,165.5	22.78	6,188.28	
Rezervații peisajere								
1	Pădurea Hârbovăț	2,218.0	2,267.99	2,261.69	2,132.82	0	2,132.82	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
2	Telița	124.0	131.32	126.62	121.54	0	121.54	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
3	Tețcani	164.0	171.94	170.64	115.25	0	115.25	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
4	Complexul geologic și paleontologic din bazinul râului Lopatnic	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării – trece la categoria Monumente ale naturii: A) Geologice și paleontologice
5	Bugornea	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria.
6	Valea Adâncă	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria.
7	Glubocaia Dolina	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria.
8	Lunca inundabilă de lângă Antonești	93.6	94.60	94.60	0	0	0	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații naturale: de luncă.
9	Chioselia	307.0	494.96	494.79	492.98	0	492.98	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
10	Codrii Tigheci	2,519.0	2,955.53	3,224.35	3,113.32	0	3,113.32	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere.
11	Cărbuna	607.0	606.76	630.73	628.45	0	628.45	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
12	Țigănești	680.0	592.36	586.69	584.04	0	584.04	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
13	Voloaca Verbca	407.0	422.0	425.09	424.38	0	424.38	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
14	Căbăiești-Pârjolteni	1,213.0	1,220.57	1,223.59	1,209.56	0	1,209.56	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
15	Temeleuți	209.0	207.37	207.52	204.65	0	204.65	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
16	Răpele de la Cimișlia	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării – trece la categoria Monumente ale naturii: A) Geologice și paleontologice
17	Rudi-Arionești	916.0	591.44	585.25	569.93	0	569.93	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
18	Valea seacă Tomașlâc	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
19	La Castel	596.0	629.04	642.28	559.77	0	559.77	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
20	Fetești	555.0	558.51	555.21	510.76	0	510.76	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
21	Zăbriceni	596.0	587.45	589.45	585.00	0	585.0	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
22	Izvoare-Risipeni	1,162.0	1,212.97	1,200.2	1,167.54	0	1,167.54	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
23	Pădurea din Hâncești	4,499.0	4,517.65	4,519.74	4,468.50	0	4,468.5	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
24	Cazimir Milești	500.0	564.35	566.69	558.65	0	558.65	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
25	Vila Nisporeni	3,499.0	3,601.17	3,601.52	3,392.85	0	3,392.85	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
26	Dolna	389.0	380.78	380.12	378.13	0	378.13	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
27	Călărășăuca	252.0	276.76	271.07	263.48	0	263.48	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
28	La 33 de Vaduri	184.0	264.86	244.43	222.36	0	222.36	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
29	Pohrebeni	1,049.0	1,038.84	1,043.92	1,023.41	0	1,023.41	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
30	Trebujeni	500.0	610.40	610.00	532.99	0	532.99	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
31	Saharna	674.0	668.24	647.07	587.13	0	587.13	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
32	Țăpova	306.0	410.29	421.66	152.44	173.31	325.75	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
33	Suta de Movile	1,072.0	1,224.48	1,215.39	651.23	56.62	707.85	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
34	Grădina Turcească	224.0	220.12	209.82	197.35	0	197.35	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
35	Cosăuți	585.0	680.60	666.35	603.1	0	603.1	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
36	Holoșnița	199.0	237.49	242.03	239.49	0	239.49	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
37	Căpriana-Scoreni	1,762.4	1,783.15	1,786.13	1,760.76	0	1,760.76	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
38	Climăuții de Jos	668.0	649.34	665.97	581.55	0	581.55	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
39	Dobrușa	2,634.0	2,722.80	2,713.78	2,698.67	0	2,698.67	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
40	Poiana Curățura	692.0	519.74	534.74	522.76	0	522.76	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
41	Valea Mare	373.0	383.21	387.26	364.43	0	364.43	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): peisajere
Total landscape reserves		32,428.0	33,499.08	33,746.39	31,619.27	229.93	31,849.20	
Monumente ale Naturii: C) Botanice, a) Sectoare reprezentative cu vegetație silvică								
1	Schinoasa Mare	15.0	17.07	15.88	15.88	0	15.88	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
2	Cărăcușeni	4.2	8.65	7.00	7.00	0	7.00	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
3	Cuhurești	13.0	7.92	9.81	9.81	0	9.81	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice

Nr	Denumirea	Suprafața, conform Legii 1538/1998 (ha)	Suprafața, conform revalidării (ha)	Total	Suprafața, conform studiului (ha)			Comentarii
					Terenuri acoperite cu pădure proprietate a statului	Terenuri acoperite cu pădure proprietate a altor deținători	Total terenuri acoperite cu pădure	
4	Bălțața (Dumbrava Bălțața)	2.8	4.36	4.18	3.98	0	3.98	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
5	Hârjauca – Sipoteni (Hârjauca – Mindra)	5.4	17.78	17.41	17.41	0	17.41	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
6	Borceag (Borceac)	11.3	19.50	19.47	19.47	0	19.47	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
7	Cîietu	4.0	4.17	4.13	4.13	0	4.13	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
8	Pădurea de Plop (Plopișul de la Dubăsarii Vechi)	0.3	0.35	0.35	0	0.35	0.35	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
9	Pogoreloe (Stejăretul secular Pogoreloe)	5.6	3.40	5.11	5.11	0	5.11	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
10	Rudi-Gavan	—	—	—	—	—	—	Conform revalidării – comasată cu Rezervația Peisajeră Rudi-Arionești
11	Călineștii Mici (Dumbrava de stejar pufos Călinești)	7.0	16.59	13.73	13.73	0	13.73	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
12	Lipnic (Plantația de molid Lipnic)	1.6	1.54	1.46	1.46	0	1.46	Conform revalidării – trece la categoria Rezervații Naturale (IUCN IV): silvice
13	Haraba	—	—	—	—	—	—	Amplasată în Transnistria
Total Monumente ale Naturii		70.2	101.33	98.53	97.98	0.35	98.33	
Total general					57,825.25	253.06	58,078.31	

Tabelul A3.2. Încadrarea pădurilor în PVRC 1.2.

Nr	Codul sitului Emerald	Denumirea sitului Emerald	Suprafața conform formularului standard (ha)	Suprafața pădurilor		
				Păduri stat (ha)	Păduri alți deținători (ha)	Total (ha)
1	MD0000001	Prutul de Jos	1,721.0	261.26	0	261.26
2	MD0000002	Pădurea Domnească	6,113.0	2,895.81	0	2,895.81
3	MD0000003	Plaiul Fagului	5850.0	5,136.05	0	5,136.05
4	MD0000004	Codru	6498.0	5,045.66	0	5,045.66
5	MD0000005	Unguri-Holoșnița	11,180.0	1,651.02	0	1,651.02
6	MD0000006	Caracușeni	6,992.0	4,675.35	0	4,675.35
7	MD0000007	Codrii Orheiului	28,640.0	19,531.4	9.23	19,540.63
8	MD0000008	Bahmut-Hârjauca	13,260.0	5,356.96	41.23	5,398.19
9	MD0000009	Codrii Tigheci	6,466.0	2,348.76	0	2,348.76
10	MD0000010	Codrii Strășenilor	18,500.0	11,583.3	0	11,583.3
11	MD0000011	Prutul de Mijloc	32,630.0	5,575.14	0	5,575.14
12	MD0000012	Lacurile Prutului de Jos	16,420.0	706.67	0	706.67
13	MD0000013	Nistrul de Jos	59,200.0	2,014.33	0	2,014.33
14	MD0000014	Stâncile Nistrene	4,458.0	1,567.62	0	1,567.62
15	MD0000015	Rezina	3,898.0	1,998.39	0	1,998.39
16	MD0000016	Stepa Bugeacului	49,610.0	564.96	4.62	569.58
17	MD0000017	Stepa Băltului	12,460.0	792.72	0	792.72
18	MD0000018	Pădurea Hârbovăț	3,821.0	1,523.18	0	1,523.18
19	MD0000019	Pădurea Hânțești	11,290.0	7,499.12	0	7,499.12
20	MD0000020	Poiana Curătura	695.0	385.77	0	385.77
21	MD0000021	Climăuții de Jos	1,482.0	292.66	0	292.66
22	MD0000022	Cărbuna	678.0	559.30	0	559.3
23	MD0000023	Lunca Baraboi	330.0	0	0	0
24	MD0000024	Luncile Bursuceni	30.0	0	0	0
25	MD0000025	Luncile Drăgănești	46.0	0	0	0
26	MD0000026	Pădurea Molești-Răzeni	386.0	356.50	0	356.5
27	MD0000027	La castel	760.0	492.69	0	492.69
28	MD0000028	Vila „Nisporeni”	5,451.0	2,605.97	0	2,605.97
29	MD0000029	Zăbriceni	595.0	567.55	0	567.55
30	MD0000030	Fetești	754.0	456.45	0	456.45
31	MD0000031	La 33 de vaduri	265.0	75.97	0	75.97
32	MD0000032	Lunca mlăștinoasă Maramonovca-Cubolta	212.0	0	0	0
33	MD0000033	Lunca mlăștinoasă Maramonovca-Căinari	108.0	0	0	0
34	MD0000034	Aria naturală protejată Mestecăniș	50.0	31.14	0	31.14
35	MD0000035	Aria naturală protejată Ocnița	101.0	87.11	0	87.11
36	MD0000036	Aria naturală protejată Teliața	616.0	246.13	0	246.13
37	MD0000037	Zberoia-Prut	381.0	41.33	0	41.33
38	MD0000038	Ostianova	278.0	234.61	0	234.61

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Tabelul A3.2. Încadrarea pădurilor în PVRC 1.2.

Nr	Codul sitului Emerald	Denumirea sitului Emerald	Suprafața conform formularului standard (ha)	Suprafața pădurilor		
				Păduri stat (ha)	Păduri alți deținători (ha)	Total (ha)
39	MD00000039	Măcărești-Prut	188.0	15.72	0.00	15.72
40	MD00000040	Aria naturală protejată Trebujeni	1,064.0	385.97	0.00	385.97
41	MD00000041	Aria naturală Seliște-Leu	286.0	168.84	0.00	168.84
42	MD00000042	Aria naturală Nemțeni	288.0	49.36	0.00	49.36
43	MD00000043	Lunca Ialpug	62.0	15.5	0.00	15.5
44	MD00000044	Lebăda Albă	100.0	1.75	0.00	1.75
45	MD00000045	Lunca Antonești	177.0	0.00	0.00	0.00
46	MD00000046	Canionul Vărăncău	731.0	78.53	0.00	78.53
47	MD00000047	Dancu-Prut	177.0	73.61	0.00	73.61
48	MD00000048	Chizlear-Stepa	301.0	0.00	0.00	0.00
49	MD00000049	Zolonceni	225.0	90.54	0.00	90.54
50	MD00000050	Dubăsarii Vechi	1,114.0	582.47	0.00	582.47
51	MD00000051	Aflorimentul Goian	313.0	0.00	0.00	0.00
52	MD00000052	Cimișeni	661.0	298.4	0.00	298.4
53	MD00000053	Sculeni-Prut	153.0	14.61	0.00	14.61
54	MD00000054	Chioselia	552.0	319.25	0.00	319.25
55	MD00000055	Limanul Cahul-Etulia	640.0	6.13	0.00	6.13
56	MD00000056	Pohrebeni	998.0	950.85	0.00	950.85
57	MD00000057	Matrașanca-Orhei	128.0	0.00	0.00	0.00
58	MD00000058	Rădoaia	1430.0	414.11	0.00	414.11
59	MD00000059	Sectorul de stepă Vrancești	147.0	11.14	0.00	11.14
60	MD00000060	Dobrușa	3,032.0	2,418.71	0.00	2,418.71
61	MD00000061	Vâșcăuți	205.0	75.12	0.00	75.12
Total			325,197.0	93,131.4	55.08	93,186.48

Tabelul A3.3. Încadrarea în PVRC 2

Nr	Situl Emerald	Parcelele componente	Suprafață totală (ha)	Suprafață pădure (ha)
1	Plaiul Fagului	RN Plaiul Fagului – parcelele 3-10, 13-19, 21-24, 27-32, 35-41, 45-57, 62; OS Cornești 79-81.	4,379.27	4,243.09
2	Codrii Orheiului	OS Bravicea – parcelele 75, 77- 82, 84-89, 106, 107; OS Vatici – parcelele 35, 36, 46-56, 60-62; OS Seliște – parcelele 24-32, 47-49; OS Teleșeu – parcelele 1-8, 10-23, 27-33, 39-41, 50-58, 62-66.	4,614.57	4.589,57
3	Codru + Codrii Strășenilor	RN Codrii – parcelele 9-11, 17, 18, 35-63; OS Căpriană – parcelele 5-31, 33-40, 42-45, 49-57; OS Scoreni – parcelele 1-17, 19, 20, 30-45, 48-50; OS Strășeni – parcelele 1-4, 6-16, 18, 19.	12,767.0	12,547.3
4	Pădurea Hâncești	OS Mereșeni – parcelele 10-15, 18-23, 28-40, 42-44, 46, 47; OS Logănești – parcelele 14, 19-21, 23-26, 28-31, 33-36, 38-44, 48-51, 55-61.	6,165.11	6,089.33
5	Nistrul de Jos	OS Talmază – parcelele 60, 63, 65, 66, 68, 69; OS Olănești – parcelele 38-43, 57, 63.	950.16	818.09
6	Suprafață neinclusă în Rețeaua Emerald	OS Bobeica – parcelele 1-26, 28, 30-34, 52.	3,430.46	3,373.56
7	Suprafață neinclusă în Rețeaua Emerald	OS Olănești – parcela 60.	20.97	20.97
Total			32,327.5	31,681.9

Identificarea pădurilor cu valoare ridicată de conservare în Republica Moldova

Tabelul A3.4. Lista Mănăstirilor și suprafața de pădure ce intră în fâșia de 500 m din jurul acestora

Nr. crt.	Situl Emerald	Total Pădure (ha)	Pădure stat (ha)	Pădure alți deținători (ha)
1	Bocancea	0.00	0.00	0.00
2	Zăbriceni	37.43	37.43	0.00
3	Briceni	64.23	64.23	0.00
4	Vărzărești	5.74	0.00	5.74
5	Dobrușa	22.66	1.65	21.01
6	Japca	37.24	37.24	0.00
7	Zloți	28.74	26.01	2.73
8	Călărășeuca	50.54	50.54	0.00
9	Căpriană	4.51	4.51	0.00
10	Condrița	23.35	22.8	0.55
11	Cosăuți	50.04	47.8	2.24
12	Cuizăuca	24.86	24.86	0.00
13	Curchi	6.47	6.47	0.00
14	Cușelăuca	36.21	36.21	0.00
15	Negrea	4.89	4.89	0.00
16	Nicoreni	19.58	0.00	19.58
17	Răciula	0.00	0.00	0.00
18	Sireți	0.00	0.00	0.00
19	Suruceni	37.84	26.01	11.83
20	Tabăra	2.14	0.33	1.81
21	Frumoasa	0.96	0.00	0.96
22	Hagimus	33.94	22.58	11.36
23	Horești	0.00	0.00	0.00
24	Hîncu	44.34	20.3	24.04
25	Hîrbovăț	1.61	0.00	1.61
26	Țigănești	40.63	39.65	0.98
27	Ceadir-Lunga	20.23	20.23	0.00
28	Rudi	41.5	41.5	0.00
29	Hîrjauca	29.35	22.68	6.67
30	Coadă Iazului	0.00	0.00	0.00
31	Elisabeta Feodorovna	0.00	0.00	0.00
32	Pripiceni-Curchi	3.96	2.52	1.44
33	Saharna	15.44	14.96	0.48
34	Țipova	4.88	4.14	0.74
35	Hirova	0.00	0.00	0.00
36	Ulmu	0.00	0.00	0.00
37	Veverița	52.87	48.92	3.95
38	Cociulia	36.36	36.36	0.00
39	Chiștelnița	0.00	0.00	0.00
40	Chiștoleni	0.00	0.00	0.00
41	Sfirceni	20.29	20.29	0.00
	Total	802.83	685.11	117.72

Finanțat de
Uniunea Europeană

EU4Environment

Green Economy in Eastern Partner Countries

THE WORLD BANK
IBRD • IDA | WORLD BANK GROUP

Studiul urmărește să identifice pădurile cu valoare ridicată de conservare (PVRC) din Moldova, care sunt esențiale pentru biodiversitate și oferă beneficii pe termen lung. Aceste păduri adăpostesc 80% din diversitatea biologică a țării și au beneficii sociale, economice, climatice, hidrologice și de control al eroziunii.

Studiul oferă o imagine de ansamblu cuprinzătoare a sectorului forestier din Moldova, vizând acoperirea, proprietatea, funcțiile, structura și producția pădurilor. Acesta include, de asemenea, informații privind gestionarea pădurilor și cadrul instituțional. Obiectivul principal este de a proteja ecosistemele forestiere valoroase și de a stabili platforme de discuții cu părțile interesate pentru conservarea și gestionarea resurselor pe termen lung.

Aproximativ 175,500 ha de terenuri forestiere, reprezentând 47.3% din suprafața totală de păduri, au fost identificate ca fiind HCVF. Marea parte din aceste păduri sunt deținute și gestionate de stat. Pentru a conserva aceste zone ecologice, studiul recomandă crearea unei rețele de HCVF și modernizarea legislației privind zonele protejate. Metodologia a implicat un ghid practic și tehnici GIS.

Studiul oferă recomandări tehnice și de politici, cum ar fi îmbunătățirea ghidului de identificare a HCVF, efectuarea de cercetări suplimentare, modificarea legislației privind ariile naturale protejate și dezvoltarea unui management forestier adaptiv pentru a asigura viitoarele servicii ecosistemice. Administratorii de păduri, planificatorii peisagistici și beneficiarii serviciilor forestiere pot utiliza concluziile pentru a alinia planurile de gestionare, a prioritiza conservarea și a promova utilizarea durabilă a terenurilor. Implementarea corectă a principiilor HCVF poate atrage donatorii și investitorii pentru a sprijini sectorul forestier din Moldova

Pentru mai multe informații:

www.eu4environment.org